

SPRE LUMINĂ

REVISTA COLEGIULUI NAȚIONAL IAȘI

Serie nouă, Anul XII, Nr. 35
Aprilie 2016

DIRECTOR: PROF. CRISTINA DIANA VÂLCU

COORDONATORI

**PROF. DR. LAVINIA UNGUREANU
PROF. MIHAELA CALABALIC**

REDAȚIA

**RAREȘ ANTON - REDACTOR-ȘEF
MONICA MINEA - REDACTOR-ȘEF ADJUNCT
ANTONIA MURARU - REDACTOR-ȘEF ADJUNCT
ILINCA ANTON - REDACTOR
MIRUNA ANTON - REDACTOR
OLIVIA DOBREA - REDACTOR
RUXANDRA MĂRGINEANU - REDACTOR
MARA SLĂTINEANU - REDACTOR
ROXANA TUDOSĂ - REDACTOR
CEZAR VASILIU - REDACTOR**

DESIGN & DTP

CRISTINA TEȘU - REDACTOR-ȘEF

ISSN 2501-0948

CUPRINS

EDITORIAL

SFÂRȘITUL CHEAMĂ UN NOU ÎNCEPUT 02

VIAȚA ȘCOLII

ION IONESCU DE LA BRAD 04

NICOLAE LABIȘ 06

UN OM ÎN FAȚA TIMPULUI 08

ÎN ACORDURI DE CHITARĂ 10

PROIECTUL ERASMUS 14

PARTENERIATUL POITIERS 16

CONSILIUL ELEVILOR 18

UN OLIMPIC ÎN CHINA 20

SCRIITORI ÎN ȘCOLI 22

AMINTIRI DESPRE TEATRU 24

NE PRIVEȘTE

TEATRUL - DESTIN ASUMAT 30

CĂTRE VIITORII STUDENȚI 34

DESPRE IDENTITATE 38

LIMBA LATINĂ 42

DESPRE PROZĂ CU DAN LUNGU 44

ANDREI ȘERBAN - VIAȚA CA SPECTACOL 46

OPERA - EMOȚIE ÎN STARE PURĂ 50

NOSTALGII IEȘENE 54

ADOLESCENȚIA

GÂNDURI DE ADOLESCENT 56

UN ROMÂN ÎN ASIA 58

ANII DE LICEU 62

PICTURA - TINEREȚEA SUFLETULUI 64

ÎN OGLINZILE TEATRULUI 66

DO-RE-MI-UL SECOLULUI XXI 68

RECENZIE. CRONICĂ

ZORBA GRECUL 70

ESEU DESPRE ORBIRE 72

DUMNEZEU S-A NĂSCUT ÎN EXIL 73

MAESTRUL ȘI MARGARETA 75

DON GIOVANNI 77

AIDA 79

BAL 82

ANA KARENINA 83

MÂNDRIE ȘI PREJUDECATĂ 84

CASABLANCA 86

CREAȚIE

PROLOG 88

TEMPESTA 90

TIMPUL 94

MĂRII 98

FATA ÎNGER 100

BIJUTERIILE 101

APUS DE SOARE 103

ROȘU 104

DE-A LUNGUL RÂULUI 105

DANSUL MÂINILOR NOASTRE 105

EPILOG 105

NU CĂ AR FI ALTCEVA 106

SFÂRȘITUL CHEAMĂ UN NOU ÎNCEPUT...

Vlad Grigorescu, clasa a XII-a E

Colegiul Național a însemnat pentru mine un factor decisiv al întregii mele deveniri și dezvoltări. Fiind elev încă din clasa a V-a, am fost susținut și dirijat de către un colectiv de profesori extraordinari, cărora le sunt recunoscător pentru tot efortul depus, care mi-au descoperit aptitudinile și m-au direcționat către domeniile potrivite.

După terminarea claselor gimnaziale, am ales să îmi continui studiile în același loc, la Colegiul Național, la profilul uman, fiind pasionat de literatură, istorie și geografie, unde am obținut de-a lungul timpului numeroase distincții, participând la concursuri și olimpiade (premiul al II-lea la olimpiada județeană de istorie și apoi calificarea doi ani consecutiv la etapa națională). Liceul a reprezentat pentru mine o perioadă prolifică profesional, care mi-a deschis numeroase oportunități, prin funcția pe care am deținut-o în Consiliul Școlar al elevilor, datorită căreia am reușit

să îmi formez relații de viitor cu diferite persoane, din medii diverse, de la care am avut foarte multe lucruri de învățat.

În ceea ce privește clasa mea, am un colectiv de colegi, care îmi sunt extrem de apropiați, un colectiv unit, alături de care am petrecut momente marcante ale existenței mele și cu care am legat prietenii trainice, care au ajuns să conlucreze la fel de bine ca piesele unui ceas elvețian.

Dintre numeroasele materii școlare, istoria m-a atras încă de la început, prin complexitatea și diversitatea ei. A reprezentat un centru de interes pentru mine, prin prisma faptului că ea ne permite să cunoaștem valorile trecutului. Ca disciplină, ea cuprinde elemente ale vieții, societății, prezintă anumite mentalități și atitudini pe care le-au avut anumite persoane în diverse circumstanțe. Nu e o disciplină rigidă, care trebuie învățată mecanic, e o disciplină unde, pe baza unor fapte și do-

cumente, ne putem forma propria opinie în legătură cu un subiect, care ne învață să gândim, să aplicăm și să ne punem întrebări. Pe lângă aceste lucruri, e bine să conștientizăm greșelile trecutului, pentru a nu le repeta în prezent.

De altfel, de mic am fost pasionat de cercetare, dorind să descopăr informația din cât mai multe surse, fapt care m-a ajutat să acumulez un bagaj informațional consistent, pe care l-am îmbogățit pe parcursul anilor, îndrumat de profesorii mei de istorie, care m-au susținut și m-au ajutat să îmi definesc și să îmi ating obiectivele.

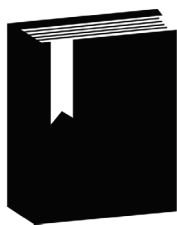
În ceea ce privește olimpiada, o văd ca fiind, practic, un corolar al tuturor eforturilor depuse de-a lungul anilor, o experiență

prin care toată pasiunea se îndreaptă către un anumit scop. Pasiunea e singurul imbold care motivează tot efortul și munca depusă, iar pe parcursul studiului am fost susținut de doamna profesor Adriana Radu, un model de exigență pentru mine, o persoană care m-a sprijinit continuu, care a știut să mă motiveze constant, ajutându-mă să particip cu succes la diverse concursuri și de două ori la Olimpiada Națională de Istorie, în 2015 și 2016.

Desigur, clasa a XII-a reprezintă un an dificil pentru fiecare licean, datorită examenului maturității, dar mulțumită pregătirii constante, nu pot spune că îl percep ca pe un efort suplimentar față de restul anilor de liceu. Este un an solicitant, un an în care începem să ne gândim din ce în ce mai mult la viitorul nostru. Pentru mine, acestei perioade i s-a adăugat și pregătirea pentru Olimpiada Națională de Istorie, care reprezintă momentan una dintre principalele mele priorități, aș putea spune că este cheia spre viitor.

Cunoștințele acumulate până acum m-au făcut să îmi doresc să lucrez într-un domeniu care să combine multe mele pasiuni, de aceea doresc să studiez Dreptul Internațional în Franța, să devin ambasador, după care să mă întorc în țară și să ajut la transformarea în bine a societății românești, care a trecut prin diverse perioade istorice dificile, când a avut de suferit și care în prezent continuă să fie părăsită cu mult prea multă nepăsare și vândută străinilor.

Cu părere de rău, mă gândesc că am ajuns la finalul unui capitol din viața mea, o perioadă decisivă pentru mine în acest moment. Mai sunt câteva zile până la încheierea unui drum început acum opt ani, drum pe care am pășit cu emoție și speranțe prima oară, un drum de-a lungul căruia am învățat să fiu OM. Anii de liceu se apropie de sfârșit, iar eu, privind pe fereastra de lângă bancă, mă simt copleșit din nou de amintiri răscolitoare.

Viața școlii

PERSONALITĂȚI ALE TRECUTULUI...

ION IONESCU DE LA BRAD – ELEV ȘI PROFESOR LA ACADEMIA MIHĂILEANĂ DIN IAȘI

*conf. univ. dr. Elisabeta R. Roșca
Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava
absolventă a Liceului Național Iași, promoția 1980*

Într-o eventuală istorie a statisticii românești, de numele lui Ion Ionescu de la Brad (1818-1891) se leagă, în principal, instituționalizarea statisticii publice în Moldova, proces care s-a desfășurat în întreaga Europă, începând cu sfârșitul secolului al XVIII-lea (de exemplu, în Suedia în anul 1796, în Norvegia în 1797, în Franța în 1800, în Principatele Unite în 1859 etc.). Ion Ionescu de la Brad s-a născut la Roman, unde a și urmat cursurile școlii primare. A continuat să studieze la Școala Trei Ierarhi din Iași și apoi la Academia Mihăileană din Iași, fiind unul dintre absolvenții de cea mai mare valoare ai acesteia. Ion Ionescu de la Brad a studiat economia politică (economia industrială și statistica) la Conservatoire des Arts and Métiers din Paris și, se pare, la Collège de France, iar debutul său în științele economice (economia politică, financiară, agrară, cooperatie, statistică, contabilitate) s-a produs odată cu începutul profesiei de agronom, la ale cărei baze a pus principii și interpretări economice, date și cifre statistice și analiză contabilă și la care s-au adăugat activitatea publicistică și aceea de profesor de agricultură la Academia Mihăileană din Iași (1842).

În opinia specialiștilor care i-au studiat viața și activitatea, Ion Ionescu de la Brad a fost un spirit enciclopedic, având pregătire și preocupări în domeniul economiei politice, economiei rurale, cooperativ, contabil, statistician, profesor, publicist.

Calitățile și pregătirea de statistician au fost dovedite atât în domeniul statisticii practice, cât și în cel al teoriei statistice. Astfel, la 1 iulie 1859, domnitorul Alexandru Ioan Cuza, dorind să realizeze catagrafia locuitorilor, a venitului funciar și a altor activități, l-a numit pe Ion Ionescu de la Brad ca director al Direcției Centrale de Statistică din Moldova, acesta pe lângă

studiile făcute la timpul său, fiind și bine informat cu privire la modul cum se desfășura această lucrare în străinătate și mai ales în Franța (Moreau de Jonnès și Legoyt). În această calitate a reușit să culegă datele necesare diferitelor reforme aplicate în Principate, necesare stabilirii impozitelor, iar el personal le-a folosit pentru documentarea articolelor pe care le scria în Tribuna română, ziar care apărea la Iași. În scopul lămuririi modului de lucru, Ion Ionescu de la Brad a publicat lucrarea intitulată Povățuiri pentru catagrafia Moldovei, precedate de oarecare elemente de statistică (Iași, Tipografia Buciumul Român, 1859), în care a preluat, în mod critic, cunoștințele înaintașilor din țară și ale principalilor autori străini. Vedea între statistică și economia politică o strânsă relație, care se extindea la fenomenele sociale și economice, mai ales la cele economice, așa cum rezultă și din citatul: „Statisticul trebuie să fie om de simț și de știință și mai înainte de toate să fie economist”. Ion Ionescu de la Brad a deținut funcția de director al statisticii din Moldova până în anul 1860 sau 1861, când s-a mutat la București.

După Ion Ionescu de la Brad, direcția statistică a fost condusă de Costache Negruzzi, care a tipărit partea I a statisticii Moldovei cu cifre strânse de Ion Ionescu de la Brad și i-a trimis acestuia un volum cu dedicația: „Ale tale dintre ale tale”, ceea ce l-a bucurat și i-a dat ocazia să facă și alte reflexiuni folositoare statisticii, remarcând faptul că datele statistice au fost utile și altor autori.

În semn de recunoaștere a activității laborioase de statistician, Ion Ionescu de la Brad a fost delegat să reprezinte România la Congresul Internațional de Statistică de la Haga (1869), unde a prezentat lucrarea: Rapport du délégué officiel du gouvernement roumain au septième congrès international de statistique sur les progrès statistiques accomplis en Roumanie depuis de dernier congrès de Florence jusqu'à celui de la Haye, 1869. În acest raport se face o relatare referitoare la statistica din România, pe care Ion Ionescu de la Brad a reprezentat-o ca șef al delegației, fiind citați autorii: Dimitrie Gusti, Mihail Kogălniceanu, Dionisie Pop Marțian, Costache Negruzzi, Nicolae Șuțu, dar și autori străini, cum sunt: Moreau de Jonnès, Legoyt, A. Quetelet. La acest congres, pentru a arăta progresul statisticii românești, a depus și 17 cărți și broșuri, între care și două dintre monografiile sale: Agricultură română din județul Drohoi (1866) și Agricultură română din județul Mehedinți (1868) (Agricultură română din județul Putna-1869 încă nu ieșise de sub tipar). Datorită acestor monografii, Ion Ionescu de la Brad poate fi considerat și sociolog, important premergător al școlii monografice sociologice dezvoltată la noi, în prima jumătate a secolului XX, de către Dimitrie Gusti. Cu prilejul Congresului Internațional de Statistică de la Haga sau al unei vizite la Londra, Ion Ionescu de la Brad a fost ales membru al Societății de Statistică din Anglia.

Ca publicist, pe lângă lucrările menționate, Ion Ionescu de la Brad a avut și numeroase articole în ziare, de economie generală și agrară, cărți și broșuri care demonstrează larga pregătire și viziune a acestuia în numeroase domenii științifice.

Evidențiind încă o dată preocupările în domeniul statisticii, revenim la lucrarea Povățuiri pentru catagrafia Moldovei, care este prima lucrare mai cuprinzătoare în domeniu, unde sunt prezentate sarcinile statisticii și raporturile acesteia cu economia politică, diviziunea acestei discipline, calitățile statisticienilor, metodele, operațiunile, natura cifrelor, organizarea statisticii oficiale, celelalte mijloace pentru culegerea faptelor statistice,

folosul și progresul statisticii, înființarea direcției de statistică, dispoziții, catagrafia, instrucțiuni, cadastru, populația, meșterii, agricultura, manufactura, comerțul, administrația etc. La elaborarea acestei lucrări a consultat numeroși autori străini, cum sunt, între alții: Edmund Halley, Moreau de Jonnès, Adolphe Quetelet, Jean Baptiste Say. Prima parte a acestei lucrări, intitulată modest Oarecare elemente de statistică, poate fi considerată primul curs de statistică în limba română.

Pentru contribuția științifică în domeniul agriculturii, economiei, statisticii, Ion Ionescu de la Brad a fost ales membru corespondent și apoi membru de onoare (1884) al Academiei Române.

1. În domeniul acestei ramuri noi a științelor economice a studiat critic utopiștii, de la Fourier la Proudhon, ajungând la concluzia că: „poate deveni cineva propriul său furnizor participând la o societate de consumațiune, a fi propriul său bancher participând la o societate de cruțare și de credit (bancă populară), a produce în fine pentru socoteala sa proprie, intrând într-o societate de producțiune”, deci Ion Ionescu de la Brad a fost adeptul formelor cooperatiste: de consum, de credit și de producție (sursa: Amilcar Vasiliu, 1967, Ion Ionescu de la Brad, București, Editura Agro-Silvică, pag. 186).

2. Între autorii străini de a căror operă a fost preocupat Ion Ionescu de la Brad îl numim pe cel care a dominat epoca sa ca statistician și anume Adolphe Quételet (1796-1874), matematician, statistician și astronom belgian, care prin contribuțiile sale a determinat o cotitură în evoluția statisticii, fiind considerat fondatorul statisticii moderne (Ion Ivănescu (coord.), 1980, Statistică, București, Editura Didactică și Pedagogică, pag. 12 - 13)

Bibliografie

Tudor Baron, Elena Biji, Ludovic Tövissi, Pavel Wagner, Alexandru Isaic-Maniu, Mihai Korka, Dumitru Porojan, 1996, Statistică teoretică și economică, București, Editura Didactică și Pedagogică R.A.

Elena Maria Biji, Eugenia Lilea, Elisabeta R. Roșca, Mihaela Vătui, 2010, Statistică pentru economiști, București, Editura Economică

Ion Ivănescu (coord.), 1980, Statistică, București, Editura Didactică și Pedagogică

Elisabeta Jaba, 1998, Statistică, București, Editura Economică
Amilcar Vasiliu, 1967, Ion Ionescu de la Brad, București, Editura Agro-Silvică

* * * Lucrările simpozionului „Centenar comemorativ Ion Ionescu de la Brad”, 1992, Iași, Societatea de Istorie și Retorologie Agrară din România, Institutul Agronomic „Ion Ionescu de la Brad” din Iași

* * * <http://www.colegiulnationaliasi.ro>

PERSONALITĂȚI ALE TRECUTULUI...

NICOLAE LABIȘ – O FRUMOASĂ PROMISIUNE A POEZIEI ROMÂNEȘTI

Roxana Tudosă, clasa a X-a E

Imagine emblematică a poeziei românești a secolului al XX-lea, Nicolae Labiș rămâne o personalitate marcantă a vieții culturale ieșene, grație poemelor sale, scrise sub pecetea diversității tematice.

Născut pe 2 decembrie 1935, în comuna Mălini, județul Suceava, fiind fiul învățătorilor Eugen și Ana Labiș, acesta a urmat școala primară în satul natal, însă în urma refugiului din timpul celui de-al Doilea Război Mondial, a fost nevoit să-și continue studiile într-o comună de lângă Câmpulung Muscel. Studiile secundare le-a început la liceul „Nicu Gane” din Fălțiceni, însă, în 1952, la inițiativa criticului și istoricului literar Constantin Ciopraga, acesta a fost transferat la Liceul Național „Mihail Sadoveanu” din Iași, devenind totodată conducătorul cenaclului literar.

Nicolae Labiș începe să-și manifeste talentul încă din adolescență, când, în urma obținerii premiului întâi la Olimpiada Națională de Limba și Literatură Română, intră în atenția scriitorilor vremii. În urma lecturării unor poezii ale acestuia, Mihail Sadoveanu și Tudor Arghezi întrezăresc potențialul tânărului poet și decid să-i publice poezia „Gazeta stradală”, aceasta constituind un prim pas spre o carieră efemeră și zbuciumată. Universul livresc i se prefigurează ca un drum obscur și incert, dar pe care se hotărăște totuși să îl urmeze. Așadar, după absolvirea liceului,

urmează la București cursurile Școlii de Literatură și Critică Literară „Mihai Eminescu”, avându-i profesori pe Tudor Vianu, Camil Petrescu și Mihail Sadoveanu. Ulterior, în 1954, devine redactor la revista „Contemporanul”, apoi la „Gazeta literară”. Totodată, începe să frecventeze cursurile Facultății de Filologie din București, dar abandonează după șase luni.

La începutul carierei sale, împărtășește ideile comuniste, prin urmare poezia sa capătă conotații politice, fiind folosită drept instrument de propagandă. Însă, în urma Revoluției maghiare din anul 1956, acesta își schimbă părerea despre Regim. În cadrul Uniunii Scriitorilor, dar și în presa vremii, își fac apariția numeroase texte care critică în mod vehement comunismul. Astfel, Nicolae Labiș, în urma consultării unor scrieri care abordau o atitudine ostilă față de această ideologie totalitaristă, înfățișând realitatea aspră a unei societăți dominate de teroare și cenzură, decide să își schimbe orientarea politică și începe să scrie poezii care criticau Regimul, acestea fiind traduse în maghiară și publicate în Ungaria. În 1954, în cadrul Uniunii Tineretului Muncitor, s-a hotărât excluderea sa din organizație. Stela Covaci, soția unui prieten de-al lui Labiș, mărturisește: „Tânărul Labiș, romantic revoluționar cum se spunea pe atunci, încercând să scrie în pas cu cerințele epocii, a înțeles că îndru-

marea falsă și restricțiile care i se impuneau nu pot fi admise”.

Însă creația lui Labiș nu se limitează doar la poezii cu tentă politică. „Buzduganul unei generații șaizeciste”, cum era numit de criticul Eugen Simion, abordează o gamă diversificată de teme, creațiile sale fiind dictate de un amalgam de emoții care decurg îndeosebi din experiențele biografice. Lirismul se dezvoltă pe două direcții: pe de o parte se prezintă spațiul nord-moldovenesc, fiind valorificate poezia populară și valorile consacrate: integrarea eminesciană în natură, glasul pământului lui Rebreanu și universul sadovenian al copilăriei (Îndrăgit ca o mireasmă, dușmănos ca o sudalmă/ Chica vântul ți-a-ncălcit-o veacuri-veacuri, monoton,/Tu, pământ al țării noastre, pătimaș cuprins în palmă,/ Încălzit cu buze aspre de tot neamul lui Ion - Pământul), iar pe de altă parte, universul citadin, care aduce în prim-plan Bucureștiul secolului al XX-lea. O poezie care sintetizează temele favorite și care exprimă crezul artistic al lui Labiș ca destin proiectat în eternitate, sub semnul iubirii ca experiență de cunoaștere a sinelui și de integrare în armonia universului, este Am iubit...:

*Am iubit de când mă știu
Cerul verii, străveziu,
Despletitele răchite,
Curcubeiele pe stânci
Ori pădurile adânci
Sub ger alb încremenite.
Mi-a fost drag pe bărăgane
Să văd fetele morgane
Ori pe crestele din munte
Joc de trăsnete rotunde,
Scurgerea cocorilor,
Pacea înălțimilor,
Semeția pinilor
Plini de scama norilor.*

*Am iubit iubirea pură,
Floare roșie pe gură
Și în inimă arsură,
În priviri zăpezi candid
Și-n piept voci neconținute.*

*M-a înfiorat ades
Tot ce gândurile țeș:
Pe al filelor polei
Dansuri repezi, legănate,
De pe arcuri înstrunate,
Săgetarea de idei...*

*Toată-această măreție
Ne-a fost dată din vecie...*

Ultima sa poezie, Pasărea cu colț de rubin, pe care i-a recitat-o prietenului său pe patul de spital, aceasta fiind publicată post-mortem, lasă loc de interpretări referitoare la decesul său (M-a strivit,/ Pasărea cu colț de rubin (...)) Vor găsi poate - Urmele poetului Nicolae Labiș/Care va rămâne o amintire frumoasă...).

Poetul s-a stins din viață pe 10 decembrie 1956, moartea sa stârnind numeroase controverse. Unii susțin că acesta, întorcându-se de la o petrecere, ar fi încercat să urce în tramvai, însă a alunecat pe bordură, fiind prins între cele două vagoane. Alții susțin că acesta ar fi fost victima unui asasinat politic, accidentul fiind provocat, deoarece autoritățile se temeau că ideile sale ar putea stârni revolte în rândul tinerilor. Sub numele său, Colegiul Național Iași organizează anual Concursul de Limbă, Comunicare și Literatură Română „Nicolae Labiș”.

UN OM ÎN FAȚA TIMPULUI

Monica Minea, clasa a XI-a D

Când omul înțelege că menirea sa în lumea în care trăiește este activitatea neobosită a spiritului, orientată spre construirea autentică a sinelui și spre modelarea creatoare a celorlalți, atunci el devine cu adevărat semnificativ în fața timpului, a cărui trecere, în mod paradoxal, nu îl face să cadă în uitare, ci îi reconfirmă valoarea, situându-l între cei aleși.

După mai bine de un sfert de veac, dedicată îndrumării celor tineri și foarte tineri la Colegiul Național Iași, doamna profesoară Valerica Bența se dovedește a fi un om deplin, asumând atât rolul de inițiator al elevilor în domeniul științific al matematicii, cât și

ipostaza de partener de încredere al acestora în abordarea înțeleaptă a tuturor problemelor de studiu sau de viață.

Complexitatea activității acestui dascăl de excepție este reflectată în primul rând prin modul în care știe să înobileze mintea și inima învățăceilor săi, astfel încât aceștia se descoperă pe ei înșiși, devenind conștienți de aptitudinile lor și capătă curajul de a explora posibilitățile multiple de înțelegere a lumii, în sfera înaltă a matematicii. Eforturile intelectuale deosebite, care consolidează și o relație de comunicare afectivă între acest profesor și elevii săi, își gă-

sesc concretizarea în numeroasele premii obținute de aceștia din urmă la concursuri și olimpiade naționale și internaționale: peste 60 de elevi premianți la faza națională a Olimpiadei de Matematică, patru medalii de argint și două de bronz la Olimpiada Internațională de Matematică și Balcaniada de Matematică, toate acestea sunt rezultatele excelenței în educație, care o plasează pe doamna profesoară Valerica Bența în galeria elitelor școlii românești.

Dincolo de vocația împlinită strălucit ca dascăl, se remarcă preocuparea constantă pentru deschiderea actului educațional spre dimensiunea europeană, prin implicarea în derularea eficientă a unor proiecte europene Leonardo și Comenius, atât proiecte școlare cât și de dezvoltare.

De asemenea, talentul, profesionalismul și ambiția acestui profesor de a conferi semnificație și valoare autentică întregii sale cariere se ilustrează și în celelalte compartimente ale activității sale: publicații care au în vedere pregătirea și testarea elevilor pentru examene și concursuri (nu mai puțin de opt culegeri de teste de matematică), participarea cu lucrări premiate la conferințe naționale și internaționale, coordonarea centrului de excelență, coordonarea

cercului pedagogic al profesorilor de matematică din Iași, activitatea ca membru în comisiile de examene de admitere în liceu, bacalaureat, concursuri și olimpiade școlare, activitatea de mentorat în practica pedagogică sub egida Facultății de Matematică a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, prezența ca membru în echipa de profesori care pregătesc lotul național olimpic de matematică.

La toate acestea se adaugă numeroasele recunoașteri publice ale meritelor de excepție în profesia de dascăl, înțeleasă ca vocație de suflet și asumată ca destin în sens creator. Distincțiile precum diplomele de merit din partea M.E.C.T., diplomele de excelență acordate de I.S.J. Iași, certificatele de excelență din partea Primăriei Iași, premiile pentru rezultatele de excepție obținute de elevi la olimpiadele internaționale de matematică, toate acestea se constituie ca o confirmare a faptului că doamna profesoară Valerica Bența este un dascăl valoros al școlii românești moderne, un om preocupat de evoluția intelectuală și

afectivă, atât în relația de mentorat spiritual cu elevii săi, cât și în aspirația personală spre valorificarea tuturor posibilităților prin care omul își poate lăsa amprenta semnificativ asupra timpului său.

Activitatea la clasă devine, dincolo de faptul că este totuși o necesitate impusă de opțiunea pentru carieră, o provocare adresată sieși de către profesor, precum și elevilor pe care îi stimulează să-și depășească propriile limite, să fie consecvenți, dilematici și interogativi, atât în probleme de studiu, cât și în chestiuni care țin de inițierea lor pentru viață. Tinerii înțeleg, prin colaborarea cu un astfel de dascăl, că pentru a atinge un ideal trebuie să se sacrifice pe măsura aspirațiilor, să dedice timp și efort intelectual pentru un vis pe care îl împlinesc cu ajutorul celui ce le devine partener, nu numai în abordarea situațiilor dificile în domeniul științific, dar și în drumul individual spre maturitate.

Studiul se desfășoară astfel într-o atmosferă de akademeia modernă, unde acest profesor lucrează alături de elevii săi pentru a le arăta cum să întrevadă esența dincolo de aparențe, cum să confere existenței lor frumusețe și valoare, insuflându-le curajul și ambiția de a se desăvârși ca oameni. De aceea, indiferent de drumurile pe care viața îi

va purta mai târziu, acești tineri vor reprezenta încă o confirmare, poate cea mai nobile, a faptului că profesorul lor și-a îndeplinit menirea: aceea de a fi creator de valori umane superioare.

“...a fi un om deplin, asumând atâta rolul de inițiator al elevilor în domeniul științific al matematicii, cât și ipostaza de partener de încredere al acestora...”

...ȘI VALORI ALE PREZENTULUI

DAN ARHIRE - ÎN ACORDURI DE CHITARĂ

„În muzică am găsit mijloace de exprimare, soluții de comunicare, mi-am potolit setea de plâns, am trăit compasiunea pentru întreaga suferință umană, dar și energia, pofta de viață sau speranța vie, eliberatoare...”

După ce își termină anii de liceu la Colegiul Național Iași, promoția 2006, Dan Arhire își începe studiile superioare la Facultatea de Interpretare, Compoziție și Studii Muzicale Teoretice, Universitatea de Arte „George Enescu”, Iași, specializarea chitară. După încheierea acestei etape, devine student în cadrul Academiei de Chitară Koblenz, Germania, iar în 2012, după ce se întoarce în țară, devine masterand. Peste doar 3 ani, acesta primește titlul de Doctor în Muzică, distincția summa cum laude, Universitatea de Arte George Enescu, Iași, obținut cu teza Ipostaze chitaristice în creația lui Joaquín Rodrigo. Pregătirea profesională a lui Dan Arhire este la fel de vastă, urmând diverse „cursuri de măiestrie” în România,

Germania și Italia. Nu în ultimul rând, printre nenumăratele premii obținute se numără și premiul al II-lea în cadrul Concursului Internațional de Chitară „Eduard Pamfil”, ediția a XVI-a, București, premiul al II-lea în cadrul Concursului Național de Chitară Craiova, Premiul Anual, Facultatea de Interpretare Muzicală, Universitatea de Arte „George Enescu”, Iași și Premiul Special al Fundației Române de Chitară, Concursul de Chitară Clasică din cadrul IAȘI Guitar Festival. În prezent, Dan Arhire este profesor de chitară și are un album lansat cu lucrări pentru chitară clasică semnate de Isaac Albeniz, Joaquín Rodrigo, Johann Sebastian Bach, Miguel Llobet, Leo Brouwer și Gary Ryan, intitulat „SiempreTocando”.

De când ești pasionat de muzică și cum ai descoperit că ai talent? Și de ce chitara clasică, dintre toate instrumentele?

De mic adormeam cu discuri puse la pick-up de mama, cu muzică de Bach, Couperin, Albinoni, Vivaldi sau Haendel. În general, muzică preclasică și renescentistă, puțin Mozart și mai deloc Beethoven sau romanticii târzii, mai zgomotoși. Concertele de mandolină de Vivaldi, concertele pentru harpă, oboi sau corn mi-au intrat sub piele imediat, mi-au generat și acompaniat la propriu visele nocturne, constituind și astăzi repertoriul clasic de suflet. Sub această influență am început la 7 ani lecțiile de chitară, fiind destul de inconsecvent până la abandonul total, petrecut în jurul vârstei de 11 ani. Nu aveam răbdarea exercițiului.

În clasa a X-a, trecând prin pasajul din Piața Unirii, un chitarist ghemuit m-a fermecat cu niște scheme fingerstyle, de country – blues, foarte catchy, încât la ieșirea din pasaj deja aveam mari muștrări de conștiință că nu am perseverat cu muzica; îmi doream să cânt ritmurile acelea vibrante. Și a doua zi, am reluat studiul chitarei la modul cel mai serios, alegând o variantă foarte provocatoare: chitara clasică de performanță. Am vrut să excelez în ceva, iar chitara clasică producea niște sonorități extrem de tentante. Folk-ul era prea simplu (câteva acorduri pe care deja le știam), rock-ul era prea gălăgios pentru mine și folosea prea multe artificii tehnice (chitară electrică, pedale de distortion, trucaje și efecte), iar jazz-ul îmi era complet necunoscut – l-am descoperit cu plăcere ceva mai târziu.

Odată dobândit microbul, dorința de a mă dezvolta și de a progresa a venit de la sine. Nu am mustit niciodată de talent ca alți colegi, însă am compensat întotdeauna prin perseverență și multă abnegație. Astăzi îmi regret totuși unele exagerări și habotnicii.

Ai urmat Universitatea de Arte George Enescu din Iași. Care sunt cele mai reprezentative momente ale evoluției tale profesionale până acum?

Fiecare etapă profesională a însemnat întâlnirea cu oameni de excepție, care și-au pus amprenta asupra formării mele ca interpret și muzician. I-aș aminti aici pe profesorul meu Daniel Dragomirescu, responsabil cu dăruirea întregului bagaj tehnic-instrumental și pe domnul Ticu Stanciu, viola cvartetului Voces, un adevărat sensei în lupta cu psihicul și traciul de scenă, ambii fiindu-mi îndrumători la Iași.

Alte momente reprezentative ar fi masteratul la Academia de Chitară din Koblenz, Germania sub

ghidajul fenomenalului chitarist Aniello Desiderio, primul meu Concierto de Aranjuez (2013 – Filarmonica ”Moldova” Iași), albumul de debut Siempre Tocando, dar mai ales calificarea între cei 8 semifinaliști din întreaga lume pentru prestigiosul concurs JoAnn Falletta International Guitar Concerto Competition, Buffalo, SUA.

Unde susții concerte, în general? Ce colaborări deosebite ai avut în țară sau peste granițe?

În ultimul timp m-am concentrat pe colaborările cu Filarmonicile din țară, Iași, Botoșani, Focșani sau Ploiești, alături de care am interpretat concertele pentru chitară semnate de Joaquin Rodrigo, renunțând la aparițiile solo, pentru care publicul manifestă

un interes mai scăzut, din păcate...

Care sunt calitățile necesare unui muzician pentru a se afirma, având în vedere că arta e un domeniu al frumuseții spiritului, în care poate uneori e ușor să te inițiezi, dar e dificil să devii maestru?

Condiția actuală a unui artist (muzician, actor, pictor) e mai sumbră față de cea existentă cu câteva decenii în urmă și ea vizează nu doar România, ci întreaga Europă. Revenind la muzica clasică, ea nu este altceva decât o nișă, foarte îngustă, din ce în ce mai îngustă, elitistă, iar chitara clasică e un segment și mai greu de abordat, în care foarte puțini se pot mândri cu o activitate exclusiv interpretativă, de scenă. În lipsa unor posturi în orchestrele simfonice, chitaristul clasic se vede nevoit să abordeze genuri mai mult sau mai puțin tangențiale cu sfera cultă (jazz, rock, cross-over, pop, repertoriul popular, de nuntă sau botez – no joke!) dar și să se orienteze către domeniul didactic, pedagogic, pentru a se putea întreține. Compromisurile par astăzi din ce în ce mai inevitabile și mai dureroase, venind în contradicție cu ceea ce urmărește curricula oficială a unui aspirant în anii săi de studiu.

Discuția însă e lungă și pune în dezbatere motivul școlarizării intensive, nelimitate, fabricile de diplome (legale), discrepanța între cererea pieței cu privire la forța de muncă și oferta instituțiilor universitare ș.a.m.d. De aceea, apare și întrebarea: câtă nevoie este cu adevărat de maeștri? Îndeosebi în muzică – un sector de altfel dispensabil pentru mulți, vital sau

esențial doar pentru cei cu orizonturi cultural-artistice largi.

În concluzie, fie ești muzician de geniu, child-prodigy și reușești să capeți mediatizare până la vârsta majoratului, fie, dacă ești doar foarte bun, trebuie să te reorientezi, să te adaptezi, ducând o luptă de supraviețuire și urmărind gustul niciodată pe deplin înțeles al maselor: spectacole one-man show, locații inedite, atipice, agresivitate tip marketing, combinații multi-etno-culturale etc. (v. Andre Rieu)

Făcând haz de necaz, circulă în breasla noastră și o glumă: care e diferența dintre un chitarist electric (rockstar) și unul clasic? Pe cel de chitară electrică îl cunosc toți cei din sală, în timp ce chitaristul clasic îi cunoaște el pe toți!

Care sunt modelele tale muzicale (compozitori preferați, interpreți favoriți, poate profesori...) și cum consideri că ți-au influențat devenirea artistică?

Amuzându-mi prietenii, obișnuiam să spun mai în glumă mai în serios că după Bach, al doilea mare muzician al tuturor timpurilor a fost Michael Jackson. Sunt foarte multe nume pe care le apreciez, indiferent de genul abordat și încerc să scap de meșteahna ordonării lor ierarhice (o reminiscență cred eu estică, sovietică, dar care guvernează încă multe minți în spațiul nostru moldav). Încerc să observ mai degrabă valoarea și contribuția originală a fiecăruia și nu poziția într-un clasament. Haideți să dăm și câteva nume: compozitorii Barocului, Dimitrie Cantemir, muzica psaltică bizantină, Rodrigo, Debussy,

La Filarmonica din Buffalo, SUA, ca semifinalist al concursului JoAnnFallettaGuitar Concerto Competition, reprezentând România (v. sus steagul)

Manuel de Falla, Victor Wooten, Eric Johnson, Buena Vista Social Club, Astor Piazzolla, Laura Pausini, Phil Collins, Celine Dion, Toto, The Outfield, Steps Ahead, Al di Meola, Paco de Lucia.

În muzica lor am găsit mijloace de exprimare și expresie, soluții de comunicare interpret-auditoriu, mi-am potolit setea de plâns, am trăit compasiunea pentru întreaga suferință umană, dar și energia, pofta de viață sau speranța vie, eliberatoare.

Sunt fascinat de tot ce înseamnă muzică instrumentală, mă poate mișca și un singur fragment melodic inspirat dintr-un munte sterp de "hit-uri" heavy rotation. Sufletul meu vibrează la armonii și timbre ingenios împletite, frânturi geniale de contrapunct, modulații către climax, bridge-uri istețe; textul, versul, e întotdeauna pe planul îndepărtat, e dispensabil, uneori chiar inutil. De aceea, aparte de câteva arii monumentale, nu prea diger opera, unde poezia, mișcarea scenică și spectacolul subordonează muzica, o folosesc aproape perfid doar ca suport.

Însă cel care mi-a bulversat complet punctele cardinale a fost Aniello Desiderio, maestrul meu italian. În 2010, aveam nevoie de o schimbare,

de o evoluție, simțeam că stagnez, că nu pot atinge acele deziderate tehnico-interpretative pe care le apreciam la alți chitariști. Și am pornit pe la cele mai importante festivaluri de chitară din Europa, profitând de numeroase masterclass-uri cu nume grele din domeniu. În toți căutam un mentor care să îmi îndeplinească trei condiții: interpret desăvârșit, pedagog de excepție și mai ales caracter sensibil. Toți bifau doar una sau două din condițiile mele, până când l-am văzut în concert pe Aniello: sala era împietrită, pielea de găină, o senzație sufocantă te stăpânea, contrastele sale dinamice te năuceau și apoi modestia sa la bis... apăsarea târziu, greoi, după arlechin, mulțumind cu sinceritate publicului. La cursuri, explicațiile pe diferite subiecte erau îmbibate de esență și gesticulații sugestive, iar seara lângă un pahar de vin își povestea în dialect napoletan și cu mult har propria viață: adevărate poezii, basme și întâmplări magice.

Ne poți dezvălui câte ceva despre proiectele tale muzicale pentru viitorul apropiat?

Lucrez împreună cu alți câțiva muzicieni cu experiență la un proiect flamenco-jazz, ce se anunță foarte interesant și provocator totodată pentru noi și publi-

cul țintă.

Ești absolvent al Colegiului Național. Cum au contribuit anii de școală petrecuți în această instituție la evoluția ta personală?

Gimnaziul mi-a oferit un grup de prieteni după care am suferit enorm odată cu destrămarea sa completă în clasa a IX-a. Ulterior, profilul umanist urmat a susținut perfect orientarea mea artistică. Atunci au fost anii în care am absorbit bună parte din literatura universală și românească, apetitul pentru lectură formându-mi un vocabular și o gândire critică de mare folos pentru structurarea și pregătirea lucrărilor de masterat și doctorat din facultate.

Ce amintiri deosebite ne poți împărtăși despre anii de liceu?

Din păcate, din grupul unit de băieți din care făceam parte în gimnaziu eu am fost singurul care a

rămăș în continuare la Colegiul Național. După un prim semestru dezastruos la profilul intensiv informatică, unde corecția băntuia la toate colțurile: chimie, fizică, matematică și informatică, m-am reorientat către orizonturi mai senine. Cu excepția interesului dedicat chitarei și literaturii, jucând un

rol de bufon neînțeles, amintirile din liceu nu reprezintă nicidecum pentru mine "cei mai frumoși ani", însă le sunt totuși recunoscător: atunci mi-am întâlnit viitoarea soție.

Ce poate face un elev talentat și pasionat de muzică pentru a se cultiva, pentru a avea posibilitatea să-și construiască o carieră în domeniu?

Să vadă în primul rând câtă nevoie mai are societatea de el ca muzician sau de el ca specialist în alt domeniu. Este oare arta un mof? Este o nevoie de exprimare artistică, dar poate ea funcționa fără public? Există receptori potențiali? Nu cunosc rețete, sunt multe variabile. Dar Dumnezeu le rânduieste pe toate cu înțelepciune.

Așadar, să cerem plinirea voinței Lui, să ne încredem în voia și dragostea celui Bun, să lăsăm deoparte vanitățile și ambițiile prostești, să ne rugăm să ni se descopere propria cale și direcție, rostul și locul nostru în această viață și toate se vor adăuga.

UN TIMP AL AMINTIRILOR

Ioana Iliescu, clasa a X-a A

Mobilitatea din Polonia din cadrul [proiectului Erasmus](#) a reprezentat o experiență care a reușit să aducă aplicarea și înțelegerea tuturor conceptelor pe care le auzim zilnic despre noțiuni precum: schimb de experiență, antreprenariat, dezvoltare personală sau formare.

Timp de șase zile am avut ocazia să trăiesc momente care, cu siguranță, mi-au dovedit cât de frumos poate fi să cunoști alte culturi și de asemenea mentalități diferite, de la spațiul istoric al orașului gazdă, Lublin, până la conversații despre viitor și posibilitățile ce urmează. Cu siguranță proiectul a lăsat în urmă amintirile unei experiențe valoroase.

Din punct de vedere educațional, tema mobilității noastre a fost „Product Presentation”. În prima zi a avut loc prezentarea produselor fiecărei țări și a proiectelor despre ceea ce înseamnă fie-

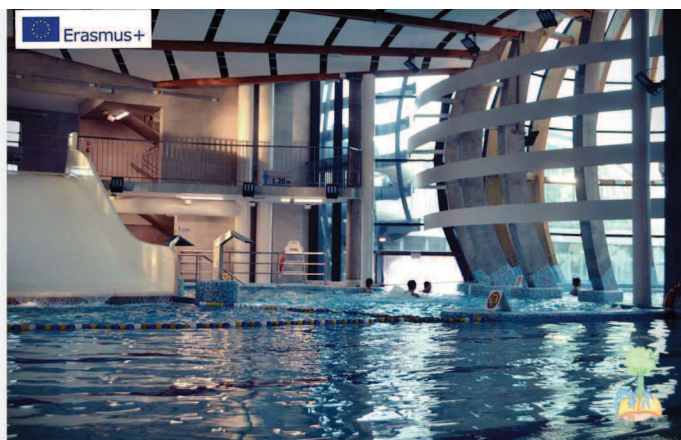
care proces în parte, de la explicarea conceputului și până la alegerea efectivă a elementelor selectate. Am descoperit atunci talentul copiilor mai mici din Portugalia, spiritul sportiv al celor din Irlanda, simțul gurmand al gazdelor poloneze, viziunea estetică a italienilor. Dar nu în ultimul rând, am fost apreciați pentru inovația și devotamentul pe care l-am adus cu noi prin intermediul produselor care au promovat, atât dintr-un unghi conceptual, prin reviste, cât și dintr-unul practic, prin pin-uri cu insigna Colegiului Național, școala noastră. Tot în cadrul activităților inerente scopului antreprenorial al proiectului, am fost învățați cum să alcătuim un CV cât mai bine structurat și compus astfel încât să ne valorifice, cât mai eficient și productiv, punctele tari, experiențele și calitățile noastre.

În ceea ce privește schimbul intercultural de

care am avut parte, afirm cu toată sinceritatea că am avut ocazia să cunosc oameni și locuri care au depășit toate așteptările mele. De asemenea, am participat la un tur al frumosului oraș Lublin, unde am observat pe alocuri și asemănările dintre România și Polonia. Am fost într-o excursie într-un orașel apropiat, unde am descoperit puțin din cultura poloneză: am vizitat o brutărie și am gătit un produs specific și consacrat locului, urmând să realizăm vase tradiționale. Am avut parte totodată și de acel ceva neașteptat prin intermediul unei experiențe la circ, am învățat la workshop-uri diverse cascadorii pe care le vedem

la un spectacol de circ. În cea de-a doua parte a zilei am fost la patinoar, unde unii dintre noi au încercat pentru prima dată acest sport. În ultima zi am realizat un proiect intitulat „Leisure time: Snapshots of Lublin”, în care am pus cap la cap toate fotografiile realizate, fie în cadrul activităților din școală, fie în momente ce immortalizează frumusețea acestui proiect.

Experiența Erasmus a fost memorabilă din toate punctele de vedere, dar mai ales în sensul în care a reușit să valorifice legătura dintre educația non-formală și simplul fapt de a cunoaște oameni, de a crea noi legături și de a ne descoperi pe noi înșine.

PARTENERIATUL POITIERS – EXPERIENȚĂ MEREU INOVATOARE

Antonia Bahrim, clasa a X-a B

De-a lungul anilor de gimnaziu, dar mai ales de liceu, am avut ocazia să mă implic în diverse activități culturale sau de voluntariat, toate fiind foarte interesante, bogate în noi experiențe și grozave oportunități de a acumula noi cunoștințe.

În luna martie a acestui an am avut ocazia de a participa într-un schimb cultural organizat în Franța, în cadrul liceului Lycee Pilot Innovant International, situat la câțiva kilometri de orașul Poitiers. În cadrul acestui proiect, am avut oportunitatea de a cunoaște și de a aprofunda cultura și tradițiile locale și totodată și de a-mi exercisa cunoștințele la limba franceză. Cel mai mult mi-a plăcut faptul că am locuit la familii franceze și astfel am descoperit cât de vastă este bucătăria franceză și ce valori promovează ei în cadrul familiei și în societate, care sunt de fapt fundamentale existenței lor.

Liceul m-a impresionat foarte mult, deoarece au un sistem de învățare diferit de cel pe care îl cunoșteam eu. Elevii de acolo învață cu ajutorul tabletelor sau

al laptopurilor și în fiecare săptămână, în ziua de joi, realizează un proiect care, la sfârșitul anului școlar, contribuie la calificativul final. Programul pentru următoarele delegații: România, Finlanda, Suedia, Spania, Rusia, Italia, Germania, a fost unul foarte plăcut, deoarece am petrecut o zi în parcul de atracții Futuroscope, am vizitat orașul La Rochelle, care are deschidere la Oceanul Atlantic, am asistat la cursurile

corespondenților noștri și am pregătit un stand reprezentativ țării noastre, unde am îmbrăcat portul tradițional românesc, care a fost foarte apreciat.

Memorabile au fost și cele două zile petrecute în Paris, deoarece am făcut plimbări relaxante de-a lungul Senei, pe Champs-Elysees și am vizitat monumentele emblematice ale orașului, precum

Turnul Eiffel, de unde priveliștea din vârf era impresionantă, orașul părea infinit și parcă era învăluit într-o atmosferă caldă și foarte vie.

„Schimbul cultural internațional ce a avut loc între elevii români de la Colegiul Național Iași și cei fran-

cezi de la Lycée Pilot Innovant International Poitiers în perioada 7-16 martie 2016 a însemnat pentru noi o șansă de a ne lărgi orizontul cunoașterii prin perceperea în detaliu a culturii franceze, o cultură a rafinamentului și a eleganței, precum și prin experimentarea mediului de viață specific. Suntem mândri că am reprezentat cu succes România și în același timp Colegiul Național Iași, împreună cu ceilalți 9 elevi și cu doamna profesoară Lotus Hăvârneanu, în cadrul Săptămânii Internaționale organizate de acest liceu. A fost o experiență unică și de neuitat pentru noi, motiv pentru care dorim să ne exprimăm recunoștința pentru această oportunitate”, au spus elevele Diana Aioanei și Adelina Lupu, participante în acest proiect.

CONSILIUL ELEVILOR – FUNDAMENT ÎN EDUCAȚIE

Ștefan Obadă, clasa a X-a B

Dând timpul înapoi cu aproape un an, mă revăd în clasa mea, purtând o discuție destul de vagă cu un coleg, până când acesta m-a întrebat foarte concis : „Dar tu de ce faci asta? De ce ești în Consiliu?”. În esență, o întrebare simplă, dar cu un răspuns cât se poate de amplu.

Consiliul Elevilor este, prin definiție, structura reprezentativă a elevilor la nivel școlar, județean și național și în același timp, promotor al proiectelor și programelor pe tema dezvoltării personale a elevului în sensul implicării acestuia în actul educațional, în viața civică și culturală. Mai mult decât un exercițiu democratic, această organizație susține respectarea drepturilor elevilor și joacă un rol important în procesul decizional al Ministerului Educației.

Totuși, pe lângă formalitățile impuse de termeni

precum „adunare generală”, „rapoarte de activitate”, „ordine de zi”, „proces verbal” sau „mapă de proiect”, Consiliul Elevilor este construit astfel încât să-ți ofere ocazia, ție, ca elev, să te implici activ în societate și să ai un cuvânt de spus în ceea ce înseamnă organizarea climatului școlar. Lucrul în echipă, înțelegerea, ascultarea, inițiativa sunt valori care se asociază neîndoiește Consiliului.

Încă din 2007, când această structură a fost menționată oficial în Legea Învățământului, în aproape toate școlile din România găsim o echipă de elevi cu inițiativă, gata în orice moment să lupte pentru drepturile colegilor lor și să construiască proiecte deosebite pentru tineret. Colegiul Național Iași se înscrie cu succes pe lista liceelor unde elevii au dat dovadă de un puternic spirit civic și o capacitate sporită de

„Zâmbet în Ajun de Crăciun”, „Act și Spirit în Vremea Unirii”, „STEM-Fest”, „Bullying: Don't start! Be smart!” sunt doar câteva dintre numele care figurează pe lista activităților la nivel județean pentru acest an. Totodată, am avut ocazia să particip la Adunarea Generală a Consiliului Național din februarie 2016 la Oradea, unde am discutat aspecte legate de statutul elevului, noile planuri-cadru pentru gimnaziu, actuala lege a învățământului și de unde îmi amintesc fugitiv inclusiv sfatul domnului Ministru al Învățământului Adrian Curaj, de ”a avea curaj” în lupta pentru drepturile și creșterea posibilităților elevilor.

Finalmente, mă reîntorc la momentul în care trebuia să răspund la întrebarea „De ce Consiliul Elevilor?”. Ce e drept, nu am descris toată istoria Consiliului la momentul respectiv, dar cu siguranță am menționat că, mai presus de evoluția personală sau plăcerea de a-ți pune în aplicare ideile alături de oameni geniali, se află un sentiment de împlinire, știind că am reușit să îmbunătățesc situația colegilor mei de pretutindeni.

coordonare.

În momentul de față mă aflu la cel de-al doilea mandat în cadrul Consiliului Școlar al Elevilor și sunt pus deseori față în față cu noi responsabilități, idei de proiecte și decizii importante de stabilit. Din fericire, am alături o adevărată echipă, respectiv Biroul Executiv, care reprezintă „unitatea structurală și funcțională” a acestei organizații la nivelul școlii. Așadar, totul ține de cum ne împărțim sarcinile și cum reușim să colaborăm în realizarea proiectelor, iar din acest punct de vedere, anul acesta este unul plin. Fie că vorbim de balul de Halloween sau de Balul Bobocilor, de campionatele sportive sau de concursul Fifa, echipa Consiliului, alături de Asociația de voluntariat a școlii, AGRATA, a dat dovadă de perseverență și de o coeziune între membri foarte bine pusă la punct. Până la sfârșitul acestui semestru ne propunem să realizăm noi proiecte menite să stimuleze abilitățile educaționale și sociale și să ne menținem pe poziții în ceea ce înseamnă educația non-formală și dezvoltarea personală a elevului.

În plus, experiența mea în acest sens se prelungește mai departe în Consiliul Județean al Elevilor, în cadrul căruia ocup funcția de Prim-Vicepreședinte la momentul de față. Printre proiectele de succes, ședințe aproape săptămânale la Inspectorat, gale și conferințe, Consiliul Județean constituie o experiență inedită care necesită multă dedicare și rigoare.

CUM SE VEDE MATEMATICA DIN CHINA...

Maria Otilia Cășuneanu, clasa a VII-a C

Participarea la International Math Competition a reprezentat un adevărat privilegiu pentru mine, o șansă deosebită de a-mi reprezenta școala, orașul și țara la un concurs cu o varietate de participanți din 29 de țări de pe întreg mapamondul.

Concursul International Math Competition a debutat cu o primă etapă, „ante”: bucuria prilejuită de rezultatele selecției, sentimentul copleșitor al datoriei care-mi revenea, stagiul de pregătire intensă alături de doamna profesor Valerica Bența, de domnul profesor Iulian Stoleriu și alături de ceilalți îndrumători, profesori de matematică ai Colegiului Național. Cu toate acestea, nu pot ignora emoțiile așteptării, provocarea necunoscutului și planurile făurite în detaliu.

După 48 de ore de zbor, cu escale în Doha și Beijing, am ajuns într-o lume total diferită de universul meu european: înfățișarea oamenilor, obiceiurile, cultura, artă culinară... Toate mă surprindeau la fiecare

pas, lărgindu-mi orizonturile și perspectivele asupra diversității culturale. Un prieten care vizitase deja China mă avertizase: „Uită tot ce crezi că știi despre China: orice povestire, orice imagine, orice gust pe care îl știi va fi diferit de ceea ce vei cunoaște acolo”. Credeam că exagerează, însă am fost surprinsă să aflu cât de multă dreptate avea.

Tentația de a povesti cu amănunt toată aventura mea pe meleaguri exotice este uriașă, dar, din păcate, aș ocupa prea mult spațiu doar redând tumultul de trăiri din perioada 25 iulie - 4 august. Cu siguranță nu voi uita niciodată data de 28 iulie, zi în care am împlinit 13 ani. Am avut în jurul meu prieteni adevărați, am mâncat tort „made in China” și mi s-a cântat „La mulți ani” în spaniolă, de către concurenții din Mexic. Să mai spună cineva că 13 aduce ghinion !

Competiția în sine a presupus emoții necunoscute până atunci, cauzate de concurența acerbă și de necesitatea de a lucra în echipă. Este imposibil de redat

starea pe care am avut-o în ziua concursului: eu, la mii de kilometri de casă, participant la un concurs diferit de oricare altă competiție de matematică din țară, într-un centru universitar dotat ca în filmele S.F., cu toate așteptările apropiaților pe umeri, cu toate speranțele mele în suflet. Cea mai mare satisfacție a reprezentat-o faptul că echipa din care am făcut parte a funcționat ca un întreg și că eu mi-am făcut datoria în cadrul ei. Problemele au reprezentat o provocare, presupunând excedarea programei școlare parcurse până la sfârșitul casei a VI-a și, tocmai de aceea, premiile obținute au fost o recunoaștere a strădaniei noastre.

Mențiunea la proba individuală și Second Runner Up la proba pe echipe sunt premii onorante, dar în același timp obligă pe viitor. M-am simțit, de asemenea, onorată să-mi reprezint țara la seara culturală: în costum popular, dansând pe ritmuri tradiționale românești. Nimic n-a sunat mai dulce decât: „Hora mea-i moldovenească”! Ce a urmat după concursul propriu-zis a fost ca o vacanță: „petrecere” permanentă cu membrii lotului, prietenii legate cu reprezentanții altor țări, amintiri pentru o viață.

Cele trei zile petrecute în Beijing au înlesnit contactul cu civilizația chineză autentică: piața Tiananmen, strada Wangfujing, Templul Cerului, Orașul Interzis și Marele Zid Chinezesc. Este doar un mit că Marele Zid Chinezesc se poate vedea de pe Lună, dar, chiar și așa, ajunsă acolo, am simțit că ating cerul! Țară a contrastelor, opulență și sărăcie, tradiție și moderni-

tate cu accente futuriste, China este populată de oameni calzi, primitivi, amabili și dornici permanent să se fotografieze cu europenii.

Indubitabil, consider că am trăit o experiență unică, ce m-a influențat atât din punct de vedere spiritual, cât și intelectual. Am avut o șansă rară de a participa la o competiție internațională de prestigiu, de a trăi 10 zile într-un univers cultural diferit de cel familiar, de a lucra în echipă, de a-mi reprezenta țara pe un podium internațional și de a lega prietenii, sper, pentru o viață.

China reprezintă, pentru mine, mai mult decât locația unui concurs sau destinația unui drum lung – a devenit o stare de spirit, un reper important al evoluției mele! Privind înapoi, parcă nici nu-mi vine să cred că am reușit să ajung, la o vârstă atât de fragedă, la „capătul lumii”!

Recunoștința mea sinceră se îndreaptă către cei care au făcut posibilă participarea mea la International Math Competition. Le mulțumesc domnilor profesori îndrumători, în mod special doamnei profesoare Valerica Bența, pentru dăruirea și pasiunea pe care le depune pentru modelarea noastră. Mă mândresc că sunt elevă a Colegiului Național și sper ca, în timp, să mă pot ghida după proverbul chinezesc: „Înțelepciunea este singura monedă care are curs pretutindeni”.

SCRIITORI ÎN ȘCOLI – VARUJAN VOSGANIAN:

„Dacă eu sunt cu adevărat eu însumi, nu
sunt decât prin poezia pe care o scriu”

Maria-Sorana Mănuță, clasa a XI-a E

Vineri, 13 noiembrie 2015, în cadrul proiectului „Scriitori în școli”, organizat de Casa de Cultură „Mihai Ursachi” a Municipiului Iași, în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean și Uniunea Scriitorilor din România, Filiala Iași, liceenii Colegiului Național au avut ocazia de a purta un dialog constructiv cu și despre scriitori emblematici ai literaturii contemporane. Cel care a facilitat această întâlnire, poetul Adi Cristi, dar și președinteleUSR, filiala Iași, domnul Cassian Maria Spiridon, au avut un invitat de seamă: poetul și prozatorul Varujan Vosgianian, prim-vicepreședinte alUSR.

Absolvent al Facultății de Comerț din cadrul Academiei de Studii Economice ale cărei studii le finalizează ca șef de promoție în 1982, obținând în anul 1998 titlul academic de doctor în Economie, dar și al Facultății de Matematică a Universității din București, Varujan Vosgianian debutează în proză cu volumul Statuia Comandorului (Premiul Asociației Scriitorilor din București), în paralel cu volumul de poezii Șamanul Albastru, Editura Ararat, 1994. În perioada următoare de creație, dominantă este jumătatea poetică a personalității sale, publicând al doilea volum de poezii- *Ochiul alb al reginei* (București, Editura Cartea Românească, volum selectat pentru Jubileul Asociației Traducătorilor de Literatură America-

nă, Chicago, 2002, urmat de trei volume: *Iisus cu o mie de brate*, *Portret de femeie* și *Dansul cu moartea* (2004), ce converg spre același „punct magic al intersecției gândului propriu cu lumina credinței” (Ioan Holban), lărgindu-și reciproc orizontul ideatic și cultivând o poezie a sentimentului religios, poezie ce conturează totodată și un autoportret liric: *Eu sînt o scoică alcătuită de-ndoaselea./ Miezul cel moale și cald îl port înveliș./ Ceea ce e puternic – calcarul, visul –/ e așezat adînc înlăuntru./ Cum bine se vede/ viața a uitat, o dată cu mine, să se apere./ Osuarul cu numele străbunilor mei/ se clădește în mine./ Sub umărul cel puternic/ e omoplatul lat al părinților mei, păstori și soldați./ Umărul celălalt, de carne frumos rotunjită,/ fără omoplat, cel felin,/ e al femeilor, maicile mele./ Trec prin viață cu zîmbetul acesta/ de os nedezevit./ Carnea, cu suferințele ei, îl ascunde” (Zîmbetul ascuns).*

Poetul Varujan Vosgianian, ce s-a bucurat de o recunoaștere imediată a „inteligenței și abilității metaforice” (Laurențiu Ulici), revine însă în peisajul editorial cu un nou volum de proză: *Cartea șoaptelor*, inițial intitulat *Cartea plângerilor* (Editura Polirom, Iași, 2009), o veritabilă frescă istorică a primului genocid al secolului XX, ce unește în materia epică, având și note de lirism, inconfundabila istorie

tragică a armenilor din România cu cea a românilor sub comunism, situându-se în prim-plan „printre textele identitare ale poporului armean” (Eugen Negrici). Alături de numeroase recomandări critice (Nicolae Manolescu, Ioan Holban), Nicolae Breban scria: „Poetul, teoreticianul și excelentul povestitor Varujan Vosganian debutează cu un roman amplu, populat cu caractere dense, vii, memorabile, propunând o interesantă construcție narativă: istoria dramatică a peregrinărilor și suferințelor armenilor este întrețesută cu drama propriei familii. În tonuri de o dulce-amară nostalgie, fatalitatea ce-și cascadează lacomurile este cel mai adesea învinsă de o vie bucurie și vigoare a existenței”.

Prin Jocul celor o sută de frunze și alte povestiri (Editura Polirom, Iași, 2013), volum nominalizat pentru „Premiul liceenilor pentru cea mai îndrăgită carte apărută în 2013”, în cadrul FILIT, Varujan Vosganian dezvăluie cititorului care nu a parcurs încă romanul *Cartea șoaptelor*, puterea de creație ca prozator. Volumul propune lectorului un tip de scriitură care îi pretinde „acuitatea” de a identifica, printre rânduri, sensuri și semnificații, care presupune încordarea atenției și efortul de a urmări întorsăturile sintaxei.

Lectura devine solicitantă și ca urmare a unei permanente glisări dinspre planul real spre unul fantastic. Deși textul e încărcat de exprimări pe alocuri sentențioase, iar personajele vorbesc adesea în pilde, dialogurile sunt alerte și au forța de a crea scene memorabile. Gabriela Gheorghisor remarca: „șesătura prozei lui Varujan Vosganian e bătută cu simboluri precum odăjdiile cu pietre scumpe”.

Însă nu prozatorul, ci poetul Varujan Vosganian a fost întâmpinat de liceenii dornici de a-și începe noviciatul în arta scrisului, la numai o zi după lansarea unui nou volum de poezie: *Cartea poemelor mele nescrise*, apărut la *Cartea Românească*, volum ce reunește între cele două coperti poemele rămase nescrise, cea mai frumoasă și mai adevărată istorie a lumii. Având ca model câteva dintre poemele citite, tinerii pasionați de poezie au avut acces la o mai profundă cunoaștere a actului creator și, mai ales, a ceea ce înseamnă poezia, în urma întrebărilor adresate, care au deschis numeroase teme de discuție. Creația poartă, mai mult decât orice altceva, marca indispensabilă a naturii umane care este unicitatea. Dacă eu sunt cu adevărat eu însumi, nu sunt decât prin poezia pe care o scriu, afirma scriitorul. Într-adevăr, poezia vosganiană, mistic-romantică, este „o poezie a temelor mari: relația cu divinitatea, cu neamul său (armenesc), cu istoria, cu iubirea, cu moartea, o poezie a tiparelor mitic-religioase” (Gabriela Gheorghisor). Despre însuși actul scrierii și condiția poetului ne vorbește în primul poem recitat în deschiderea întâlnirii: Cu fața la perete, recit/ din poeziile mele./ Perețele are o răbdare de zid chinezesc./ Eu am o răbdare de beduin./ Uneori versurile se unduiesc ca mersul cămilei,/ alteori răbufnesc./ Altfel spus, zidurile sunt toate la fel,/ contează doar ceea ce vezi dincolo de ele./ Mi-a trebuit atâta timp să-nțeleg/ că poeziile nu sunt pentru ceilalți,/ oamenii nu au răbdare să-asculte./ Ele sunt scrise mai ales pentru ziduri./ În spațiul dintre mine și zid/ stă nașterea Poeziei (Graffiti și nașterea poeziei).

Varujan Vosganian este conferențiar universitar, prim-vicepreședinte al Uniunii Scriitorilor din România (din 2005).

PE ARIPILE AMINTIRILOR... CU ACTORI DE IERI ȘI DE AZI DIN TRUPA DE TEATRU A ȘCOLII

Teatrul este o formă de artă care datează de mii de ani. A apărut încă din cele mai vechi timpuri ca fiind o modalitate de exprimare a emoțiilor, de cooperare, de cunoaștere a sinelui. Rar se întâmplă ca un teatru să-și deschidă porțile atunci când au loc repetiții, pentru că regizorii, dar și actorii vor ca piesa, rolurile lor să fie bine conturate până atunci când vor apărea în lumina reflectoarelor. Pentru fiecare, teatrul are o anumită semnificație. Pentru unii constituie un mod de a trăi, pentru alții o simplă plăcere nevinovată, unii îl privesc ca pe un univers obscur, iar pentru alții este doar o altă pierdere de timp. Această poveste a teatrului este experimentată de generații întregi de elevi ai Colegiului Național Iași, precum Ben Popescu, Felix Fiscutean și Bogdan Capșa, coordonați de regizorul și actorul Cătălin Mîndru. El ne va îm-

părtași, la rândul său, câteva gânduri legate de teatru.

Cum ai intrat în trupa de teatru a școlii?

Ben Popescu: Am intrat în trupa de teatru printr-un mare noroc. Doamna profesor Lotus Hăvârneanu avea nevoie, într-un spectacol („Pelicanul”, de August Strindberg), de doi copii-băiat și fată, eventual mici de statură. În clasa a VI-a eram destul de scund, abia mă vedeam din prima bancă, și, astfel, am fost ales pentru spectacol. A fost chiar simplu. M-am întâlnit cu regizorul, mi-a spus despre ce este vorba și apoi a urmat decizia mea. Îmi era frică la început, nu știam cu ce „se mănâncă” teatrul, eram un copil foarte timid, dar, totuși, mi-am luat inima-n dinți și am acceptat. De fapt, am fost susținut masiv de pă-

rinți și de doamna profesor Lotus pentru a accepta.

Felix Fiscutean: Primul contact cu trupa de teatru l-am avut în clasa a V-a, atunci când am cunoscut-o pe doamna profesor Lotus Hăvârneanu, care mi-a propus un rol pe care l-am acceptat fără ezitare, când i-am observat spiritul prietenos și carismatic.

Bogdan Capșa: Povestea a început în octombrie-noiembrie 2014, cred. Mi-a spus un prieten că se fac înscrieri, așa că am zis să văd despre ce e vorba. Ca să fiu sincer, aveam o imagine negativă despre teatru la început, dar, totuși, mi-am zis să-i dau o șansă și să văd cu ochii mei cum e. Pe scurt, curiozitatea și poate o dorință subconștientă de a-mi demonstra că ideile preconcepute nu fac bine oamenilor, în general, m-au făcut să mă înscriu.

Cătălin Mîndru: Contactul meu cu trupa de teatru a Colegiului Național Iași a coincis cu faptul că jucam la Teatrul Studentesc Ludic, în timp ce eram student la ISE. Făceam teatru de amator la Teatrul Ludic și așa l-am cunoscut pe Sebastian Bădărău, care a lucrat mult cu elevii Colegiului Național. Acesta mi-a propus să joc într-un spectacol. La început mi s-a părut puțin ciudat, pentru că eram destul de în vârstă față de elevii școlii, dar el a insistat și am acceptat. Lucra la piesa „Pescărușul”, de A.P. Cehov. A vorbit cu Lotus Hăvârneanu să intru și eu în piesă, așa am cunoscut-o pe doamna profesor. După acest spectacol, Sebastian Bădărău a plecat la Cluj, iar eu am rămas să lucrez cu elevii la câteva spectacole. Apoi am plecat la Mureș, am făcut facultatea și un timp am lucrat

acolo, însă m-am reîntors în Iași acum 4 ani și am revenit la trupa școlii, pentru că pentru mine, sincer, este o provocare.

În voi, elevii, găsesc ceea ce de multe ori la actori profesioniști nu găsești și anume proșpețimea, înocența, dorința de a crea, libertate și mai ales faptul că nu există frica de penibil, ceea ce la actori, în mare parte, există și asta încurcă mult procesul artistic. Îmi place foarte mult să lucrez cu elevii, e mai greu pe de o parte, dar satisfacțiile sunt mai mari.

Felix Fiscutean

Ce te-a făcut să vrei să continui?

Ben Popescu: Eram mic când m-am apucat de teatru și, intrând în trupa școlii, am cunoscut o mulțime de oameni, elevi, mult mai mari ca mine. Erau foarte deschiși, oameni de treabă, te ajutau mereu, indiferent de probleme. După prima zi, eram cei mai buni prieteni și asta mi-a plăcut. Eram o familie mare. Familia „Mimesis” (Mimesis – așa se numea trupa noastră, eram destul de cunoscuți chiar și prin țară pentru că eram printre cei mai buni). Nu m-am gândit niciodată să plec din trupă. Niciodată.

Felix Fiscutean: Atmosfera de la repetiții m-a făcut să rămân. Fiecare moment a constituit un factor important.

Bogdan Capșa: Oamenii, tinerii, și faptul că îmi place teatrul, vreau să fac cât de multe pot la vârsta asta. Aș fi fost nebun dacă aș fi plecat.

Cătălin Mîndru: În primul rând, cred că dăruirea doamnei Lotus, dorința sa de a fi aproape de elevi. A ținut cu dinții de această trupă, în ciuda tuturor piedicilor, problemelor apărute, deoarece reprezintă un lucru foarte important pentru elevi.

Describe experiența ta de-a lungul timpului (festivaluri, repetiții, atmosferă, piese).

Ben Popescu: Experiența mea... Sunt o mulțime de festivaluri locale, naționale, internaționale la care am participat și de la fiecare ne-am întors măcar cu un premiu. De-a lungul timpului, de la 12 ani până în prezent, nu m-am putut despărți de teatru. Am fost cu trupa școlii la o mulțime de festivaluri, iar fiecare deplasare a fost o plăcere. Repetițiile lungi, de dimineață până seară, cu o singură pauză de masă, totul făcea parte dintr-o experiență minunată. Mi-am „pierdut” pe puțin trei veri cu repetiții, singura deplasare din vacanța de vară fiind cu trupa de teatru.

Cu toate acestea, am făcut totul din plăcere. Am adus numele trupei și numele școlii pe primele pagini din ziar, eram foarte apreciați în toată țara, nu numai la nivel local. Am citit și jucat în multe piese, cele mai importante fiind chiar primele două ale carierei de mic actor: „Pelicanul” și „Visul unei nopți de vară”. Cu ultima piesă am câștigat tot ce se putea: Festivalul de la București, Alexandria și Iași. În prezent, mă ocup cu organizarea Festivalului Național de Teatru Tânăr din Alexandria „Ideo Ideis”, cel mai cunoscut și mai iubit festival de teatru amator. Sunt atât de multe povești de spus, povești de neuitat, amuzante și semnificative, încât aș putea scrie o carte, fără probleme!

2016 © Așa și da mai deap

Bogdan Capșa

e despre tine.

Ben Popescu

Felix Fiscutean: De-a lungul vieții mele în școală am participat la diverse festivaluri, locale și internaționale (Ghent, Belgia în 2006 și 2012), unde am avut parte de experiențe memorabile și unde am legat prietenii ce durează și în momentul de față.

În trupa de teatru am trăit toate sentimentele posibile, ceea ce implică, până la urmă, rolul de actor: de la tensiuni atunci când repetam de sute de ori o scenă ce ni se părea banală, până la extazul provenit din reușita de la finalul spectacolelor. Oricum, râsetele în hohote sunt amintirea ce predomină atunci când re-memorez scenele de la trupa de teatru.

Bogdan Capșa: De la tensiune și încrâncenare până la dragoste și îmbrățișări. Aceasta este cea mai bună descriere. La repetiții, atmosfera este foarte deschisă și degajată, te simți în largul tău. E frumos că suntem foarte mulți și asta înseamnă multă energie, dar, din păcate, și multă vorbărie inutilă, uneori. Suntem o macrofamilie, 32 de copii zurlii. Sper că vom deveni și mai uniți după ce vom merge la mai multe festivaluri. Atmosfera de festival este asemănătoare cu cea

pe care o vezi în filmele cu focuri de tabără. Cunoști atât de mulți oameni, se nasc atât de multe prietenii. Te simți adolescent în adevăratul sens al cuvântului.

Pentru mine, adolescentul ar trebui să fie un mare visător, un tânăr plin de speranță și optimism, care e dispus să muncească oricât ca să își îndeplinească toate visurile alea bune, nu un plictisit cu telefonul în mână. E tânăr, are energie. Adolescent poți fi și la 80 de ani. Încearcă orice, încearcă, chiar dacă ți-e frică, doar încearcă! Când joci, universul e al tău. E adevărat tot ce se întâmplă acolo, pe scenă, e profund, parcă e o altă viață, altă lume. Tot tu ești. Dar când e întuneric în sală și vezi în față doar o mare de oameni, parcă e un nor negru, o entitate. Vorbești cu unul și, totodată, pentru toți. E incredibil. Încearcă, nu mă credeți pe cuvânt. Mergeți la teatru să vedeți cum e, nu trebuie să deveniți actori acum. Mergeți pentru experiență.

Cătălin Mîndru: Încă de când jucam la Teatrul Studențesc Ludic mergeam la festivaluri naționale și internaționale. După, am avut șansa de a face facultatea la Mureș, unde am cunoscut oameni interesanți, oameni de artă și nu numai. Acea perioadă m-a schimbat mult, am învățat foarte multe acolo, atât în zona artistică, de teatru, cât și în zona umană. Seriozitate, punctualitate, disciplină - toate sunt foarte importante în procesul artistic.

Pentru mine, toate repetițiile sunt plăcute, pentru că-mi place ceea ce fac, având și oportunitatea de a fi actor independent și până acum am jucat doar în ceea ce am crezut. Nu sunt angajat într-un sistem bugetar, la un teatru de stat, ca să fiu obligat să joc, să merg la teatru ca la fabrică. Repetițiile cu trupa școlii îmi fac plăcere, chiar dacă, de-a lungul timpului, au apărut diferite probleme, însă sunt probleme pe care le înțeleg perfect, deoarece elevii care vin în trupa școlii vin din pasiune, nu au un angajament clar și, bineînțeles, fiind elevi, ei au și multe alte îndatoriri precum relația cu părinții și cea cu școala. Cu toate acestea, repetițiile cu ei mă încarcă, îmi oferă din energia lor interminabilă.

Uită un actor replicile? Se întâmplă?

Ben Popescu: Păi, nu? Nu cred că sunt singurul care a uitat unele replici. Ar fi chiar jenant. Clar, fiecare actor uită uneori o replică, poate le încurcă sau le schimbă pe moment. Asta făceam eu, cel puțin. Îmi amintesc și acum, într-un spectacol aveam de spus,

la un moment dat, o replică banală, dar pe care o uitam mereu și treceam direct la următoarea. Eu învățam replicile destul de ușor, dar acea replică mi-a dat multe bătăi de cap. Nu, nu era o replică de trei pagini, era o sintagmă formată din trei cuvinte sau ceva asemănător. Se mai întâmplă. Nu?

Felix Fiscutean: Dacă uită un actor replicile?! Fii sigur! Dar e în regulă, pentru că asta înseamnă repetiția și intratul în "pielea personajului". Ajungi să te obișnuiești cu rolul tău și improvizarea îți va veni ușor când ajungi să gândești ca personajul atribuit ție.

Bogdan Capșa: Da, mai uită, pentru că e om. Există în teatru și sufleori, dar de regulă improvizezi. Uیți că nu ți-ai fixat bine ce se întâmplă acolo, nu curg gândurile când înveți mecanic și nu gândești. Eu am uitat, recunosc, și încă mai uit, uneori. Uیți când ai emoții prea mari și te iau pe sus, uیți când ești prea încordat, încrâncenat... Asta mi se mai întâmplă mie. Încă lucrez la asta.

Cătălin Mîndru: Sincer, mie nu prea mi se întâmplă, dar sigur se poate întâmpla. Cred că un actor uită replicile în momentul în care el nu este sigur pe propriile forțe, nu știe ce face acolo. Atunci apare nesiguranța și, inevitabil, începi să uیți.

Ce înseamnă pentru tine teatrul?

Ben Popescu: Pentru mine, teatrul este unul din cele mai frumoase lucruri pe care le-am trăit. Da, sună siropos, dar e adevărat. Teatrul m-a format, teatrul m-a făcut ceea ce sunt astăzi. A face teatru nu înseamnă a juca un rol. Cred că teatrul poate fi definit în multe feluri, pentru fiecare persoană poate însemna altceva. Pentru mine e acel factor care m-a ajutat să mă descopăr și să îmi cunosc anumite laturi și trăsături pe care nu credeam vreodată că le am. Eram un copil timid, nu comunicam cu lumea. Eram ciudat. Dar, odată cu teatrul, cu workshop-urile la care am participat, am devenit cel mai deschis om posibil, glumeț, vorbăreț, poate prea vorbăreț uneori.

Felix Fiscutean: Teatrul, pentru mine, înseamnă joacă într-un context creat.

Bogdan Capșa: Pe mine teatrul mă dă jos dimineața din pat. E cafeaua de dimineață, mic dejun, prânz și

cină. Când trece o zi în care nu fac ceva legat de teatru mă simt anemic. E pasiunea mea, mă hrănește. Îmi dă energie.

Cătălin Mîndru: Pe lângă faptul că este o meserie, cred că, față de celelalte meserii, este una sinceră, în care nu se lucrează decât cu sufletul.

Cât de greu este sa dai viață unui personaj? Înaintezi ușor sau nu în construirea acestuia?

Ben Popescu: Nu e foarte greu, atât timp cât îi poți înțelege povestea de viață, trăirile, sentimentele. Cel mai greu este să „desfaci” fiecare personaj, să îl analizezi, să îți pui o mulțime de întrebări despre respectivul caracter. E foarte interesant să faci asta, să te pui în pielea altcuiva și dacă ajungi să trăiești cu adevărat personajul, vei vedea că îți schimbă complet perspectiva. Tot procesul de cunoaștere a personajului este complex și durează. Uneori este posibil să nu poți ajunge să îl cunoști așa cum ți-ai dori, iar în momentul acela e greu să îl pui în scenă, dar te provoacă, te dezvoltă. Cunoști tot felul de oameni, tot felul de „specii” .

Felix Fiscutean: Viața personajelor le-am dat ușor pentru că am avut noroc de regizori și îndrumători care mi-au dat destulă libertate de exprimare a rolului și am construit caracterul personajului împreună.

Bogdan Capșa: Nu e ușor. Cât de frumos este să dai tu viață unui alt om, să te gândești cum e persoana respectivă și, totodată, să o definești, personajul să trăiască prin tine. Personajul e tot timpul tu, omul, în anumite situații și cu diferite atitudini și percepții. E solicitant la început. E mult de muncă. Încerci, te joci, e doar un joc - asta am învățat în ultima vreme și mi-ar plăcea să se gândească cât mai mulți la aspectul ăsta, că e doar un joc. It's just fun. E un joc, cu niște reguli. Acum, cât de bun vrei să devii la jocul ăsta depinde strict de tine, ca individ.

Cătălin Mîndru: E greu, e foarte greu, pentru că trebuie să te dedici total și practic tu îi dai viață, îi creezi o lume de la zero, o lume așa cum o vezi tu. Fiecare personaj este ca un copil pe care-l concepi, îl naști și, după, ai grijă de el și îl dezvolți, îl crești.

Cu ce te-a ajutat teatrul în viață?

Ben Popescu: Nu numai că m-a format ca persoană, dar cu ajutorul teatrului am cunoscut foarte mulți oameni, foarte multe „celebrități” și nu vorbesc de Bianca Drăgușanu&co. Am cunoscut tot felul de oportunități de care am profitat, desigur. M-am întâlnit, am împărtășit păreri cu mulți actori cunoscuți, iar cu unii încă țin legătura. Sunt mulți – Marcel Iureș, George Mihăiță, Horațiu Mălăele, Cătălin Ștefănescu, Cosmin Natantico, Gabi Costin, Emilian Oprea și lista continuă. Dați un search pe Google și îi veți recunoaște cu siguranță. Teatrul mi-a deschis „minte”, am început să citesc din ce în ce mai multe cărți, doar de dragul de a cunoaște personaje noi. Și, mai nou, a citi o carte este o activitate rar întâlnită în societate.

Felix Fiscutean: Teatrul te ajută, în viață, să cunoști diferite tipologii umane. Pe mine m-a ajutat să-mi creez o viziune mai detașată, mai relaxată vis-a-vis de tot ce se întâmplă în jurul meu.

Bogdan Capșa: M-a dezinhibat mult. Mi-a dat mult mai mult chef de joacă. În plus, dacă am chef să mă prostesc, lumea zice că ” Ei, e actor” și mă lasă în pace în nebunia mea. În principal, am redescoperit frumusețea jocului. Uităm asta, eu, cel puțin, am uitat-o pentru o vreme, recunosc.

Cătălin Mîndru: M-a ajutat foarte mult pentru că până să intru la Teatrul Ludic, eram o fire foarte timidă, introvertită, nu aveam prieteni și m-a schimbat foarte mult, mi-a demonstrat că nu pot continua așa. Prin toată atmosfera de la repetiții, toți oamenii din teatru și, ulterior, în facultate, am învățat foarte multe lucruri care m-au ajutat să mă dezvolt ca om, ca artist.

Cum stabilești o conexiune între actor și spectator?

Ben Popescu: Bună întrebare. Nu m-am gândit la asta, sincer. Personal, îmi place să îmi duc personajul la extrem. Să mă joc cu el, să îl modelez după bunul meu plac. Fiind o persoană carismatică, îmi place să transmit asta și personajului meu. Probabil așa reușesc să îmi fac un rol plăcut de către public. Dar asta depinde foarte mult de fiecare piesă, scenă. Atât timp cât poți transmite publicului un mesaj, nu numai prin replici, dar și prin jocul de scenă, atunci e clar că ai câștigat simpatia publicului sau acea conexiune.

Felix Fiscutean: Conexiunea o stabilești fiind întru totul prezent pe scenă și acționând ca și cum ești văzut din orice unghi, nu doar din fața scenei.

Bogdan Capșa: În viață, în general, poți să te conectezi cu cineva doar dacă ești sincer și deschis. Altfel nu ai cum, fizic, e imposibil. Poate că vei reuși, dar va fi ceva superficial. Fii sincer, direct. La fel e și în teatru, stabilești conexiunea cu spectatorul când ești sincer, când te uiți în ochii lui și ești cât se poate de adevărat, îți asumi tot ce zici și ești real. Nimic făcut, nimic regizat, totul trebuie să fie viu. Asta cred eu că determină conexiunea dintre actor și spectator. Sinceritatea și contactul vizual sunt vitale. Te uiți în ochii spectatorului și asta este tot ce contează. Nu mai există bariere în momentul acela, nici convenții sociale, nici frici, nici nimic. Există doar o sinceritate brută, care îl face pe spectator să aibă încredere în actori și să empatizeze cu ei, cu personajele lor, cu ei ca oameni. După cum am mai zis, personajul ești tot tu.

Cătălin Mândru: Prin suflet și prin dăruirea ta ca actor. Dacă tu crezi cu toată ființa în ceea ce faci, atunci este absolut imposibil să nu transmiți publicului ceea ce vrei, în orice mod, întrucât fiecare om percepe spectacolul diferit.

Povestește-mi un moment de satisfacție și unul de dezamăgire din această experiență.

Ben Popescu: Nu am avut parte de nicio clipă de dezamăgire. De satisfacție, au fost multe. Sunt bucuros că am intrat în lumea teatrului și că m-am dezvoltat cu ajutorul său. Asta este cea mai mare satisfacție. În rest, toate poveștile, toți oamenii, toate scenele, toate scenariile au fost un câștig, o mare satisfacție.

Felix Fiscutean: Dintre sutele de momente frumoase, un moment de satisfacție explicit a fost atunci când am câștigat locul I într-o competiție pentru prima dată, în timp ce unul de dezamăgire a fost când un coleg din trupa nu dispunea de banii necesari pentru a veni la festival cu noi.

Bogdan Capșa: Un moment de satisfacție a fost când am reușit să punem pe picioare echipa pentru anul acesta. Suntem 32 de inși. Eram 50-55 în primele zile. Totuși, să știi că ai un scop comun cu alți oameni și că sunteți cu toții determinați să obțineți ceea ce v-ați propus, asta e, de asemenea, o adevărată satisfacție.

Când vezi 30 de adolescenți puși pe fapte, dornici de lucru, acela e un sentiment de împlinire în adevăratul sens al cuvântului. Te simți viu, puternic, nu molatec, lipsit de esență. Echipa, asta e ceea ce contează cu adevărat. Oameni, despre asta e vorba, despre oameni. Restul sunt povești.

Momente de dezamăgire, hmm...zilele în care nu vine toată trupa la repetiții. Sunt teribil de dezamăgit când văd că suntem 10-12, în loc de 30. Deși îmi vine să plâng, accept momentul ca atare și îi motivez după, trag de ei, mai lucrez și la moral. Ce să faci, mai trebuie uneori și așa. Dar și când suntem toți...

Cătălin Mândru: Dacă punem în balanță, satisfacțiile sunt mult mai multe. Bineînțeles că au fost și dezamăgiri, cum ar fi ruptura mea de Teatrul din Târgu Mureș, dar, pe de altă parte, a fost compensată cu satisfacția reînțoarcerii la Iași ca să deschid, alături de colegii mei, „Teatrul Fix”, un alt teatru independent, deci, într-un fel, totul se compensează. Orice satisfacție are o dezamăgire în spate și orice dezamăgire își așteaptă satisfacția. Totul rămâne în echilibru.

Au consemnat Ilinca și Miruna Anton, clasa a X-a B

TEATRUL – OPȚIUNE PENTRU CARIERĂ ȘI DESTIN ASUMAT

DIANA BULUGA

„Din acel moment am știut că asta vreau să fac – magia scenei, emoția de a fi în fața unui public, cum să dau viață unui personaj”

Absolventă a Colegiului Național, promoția 2007 și cu studii superioare la Universitatea Babeș Bolyai – Facultatea de Teatru și Televiziune, Cluj - Napoca, Diana Buluga este în prezent masterandă în teatru, film și multimedia și actriță la Teatrul Național „Lucian Blaga”, din același oraș.

A jucat în numeroase piese de teatru, inclusiv în cele pentru copii, câteva exemple fiind „În trafic”, „Mein Kampf”, „Zeul Măcelului”, „Cealaltă moarte a Ioanei d’Arc”, „Un toast cu Diavolul”, „Hensel și Gretel” și „O scufiță năzdrăvană” și de asemenea a participat la festivaluri de teatru din întreaga țară. Distinsă cu Premiul Excelența la Feminin, categoria Cultură – Gala Excelenței la Feminin AFA (2014), Premiul Special al Juriului cu producția *This is my body. Come into my mind*, regia Alexandra Felseghi – Iași Fringe Festival

(2013), Premiul Special al Juriului cu producția *This is my body. Come into my mind*, regia: Alexandra Felseghi – Festivalul de Teatru pentru Tineri „Orfeu” (2012) și Premiul Publicului cu producția *Eden*, regia: Ionuț Caras și Mara Opreș – Gala Tănarului Actor „HOP” (2010).

Cum a apărut pasiunea pentru teatru, cum ți-ai descoperit înclinația către acest domeniu artistic?

Totul a pornit de la trupa de teatru a liceului, coordonată de doamna profesor Lotus Hăvârneanu și de faptul că devoram absolut toate cărțile care îmi cădeau în mână, de multe ori imaginându-mă în situațiile și poveștile respective. Țin minte că în clasa a XI-a am mers la un festival de teatru pentru liceeni în Gent (Belgia) și atunci s-a produs un declic irever-

sibil în mintea și sufletul meu. Din acel moment am știut că asta vreau să fac – magia scenei, emoția de a fi în fața unui public, cum să dau viață unui personaj au devenit lucrurile la care am început să râvnesc.

Care au fost cele mai importante etape ale evoluției tale profesionale, până să ajungi actriță la Teatrul Național Lucian Blaga din Cluj?

Majoritatea etapelor importante s-au consumat în jurul unor întâlniri cu oameni extraordinari, care mi-au ghidat traseul. În timpul liceului m-am pregătit cu Doru Aftanasiu pentru admitere, perioadă care m-a ajutat foarte mult pentru ceea ce urma să fie. Apoi, au fost profesorii mei de actorie din facultate, Ionuț Caras și Mara Opriș, de la care am învățat enorm. Pe urmă, au fost oamenii deosebiți alături de care am pornit compania independentă de teatru Create.Act.Enjoy. Momentan, viața mea se împarte între aceste două coordonate foarte importante – Create.Act.Enjoy și Teatrul Național Cluj. Chiar dacă lucrând în două locuri îmi ocupă aproape tot timpul, aș fi incompletă fără una dintre ele, mai ales pentru că se îmbină atât de frumos în formarea mea ca om și ca profesionist.

Ce înseamnă Create.Act.Enjoy, cealaltă parte a vieții tale de actor?

E proiectul meu de suflet, oportunitatea pe care ne-am creat-o singuri în contextul în care, după terminarea facultății, nu se făceau angajări în niciun teatru din țară. Să înființezi propria companie de teatru

nu e un lucru ușor, dar satisfacțiile sunt pe măsură. Te afli în postura în care trebuie să faci de toate – să organizezi, să coordonezi, să găsești finanțări, să te ocupi de promovare și așa mai departe. Dar toate acestea capătă sens în momentul în care spectacolele tale se joacă constant, ești invitat la festivaluri sau reușești să faci oamenii fericiți prin intermediul terapiei prin artă sau cu ajutorul atelierelor creative. Îți dai seama că toată munca ta dă roade și lasă o amprentă asupra celor cu care interacționezi. Iar asta e cea mai mare răsplată, care ne aduce zâmbetul pe buze și încrederea că ceea ce facem e bine.

Ai participat la numeroase festivaluri de teatru în țară și peste granițe. Ne poți împărtăși câteva momente interesante din aceste experiențe? De asemenea, te rugăm să ne spui și ce premii ai obținut, știm din cv-ul tău că sunt destule...

Iubesc festivalurile de teatru pentru că îmbină profesia mea, actoria, cu una dintre cele mai mari pasiuni, călătoria. Mă bucur ca un copil de fiecare dată când plecăm într-o deplasare cu spectacolele, fie că sunt cele de la Teatrul Național, fie că sunt cele de la Create.Act.Enjoy. De departe, cea mai provocatoare experiență a fost deplasarea la Festivalul Internațional de Teatru din Kerala (India), cu o producție Create.Act.Enjoy. Atunci, am avut ocazia să văd o altă lume, pur și simplu. M-au impresionat spiritualitatea lor, modul în care privesc viața și felul minunat prin care reușesc să se bucure sincer de tot ceea ce îi înconjoară. A fost o călătorie care m-a făcut să reflectez la cine sunt și la ce pot lăsa în urma mea, cum pot schim-

ba în bine comunitatea, societatea în care trăiesc și mă dezvolt. Alte deplasări foarte frumoase au fost în Macedonia și în Portugalia. Cred că ce mă intrigă foarte mult atunci când joc în altă țară e modul în care publicul de acolo interpretează sau descifrează spectacolul. Fiecare cultură are propriul set de valori și de interpretare, iar pentru mine sunt o sursă inepuizabilă de învățare aceste „confruntări” cu alt tip de public decât cel român.

Cele mai multe premii le-am obținut cu spectacolul „This is my body. Come into my mind” (r. Alexandra Felseghi). Apoi, în 2014, în cadrul Galei „Excelența la Feminin” am fost premiată la categoria Cultură în semn de recunoaștere a meritelor în dezvoltarea teatrului independent românesc. Atunci, a fost iarăși un pas important care mi-a certificat faptul că mă aflu pe drumul cel bun și că ceea ce fac are efecte pozitive.

Ai lucrat cu diverși regizori în spectacole create în viziuni diferite. Povestește-ne despre câteva dintre aceste colaborări.

Din fiecare colaborare încerc să învăț ceva nou și să descopăr în mine lucruri care mă surprind. De fapt, asta îmi place cel mai mult – situațiile care nu-mi sunt neapărat la îndemână și care mă provoacă. Am învățat, în timp, că e o greșeală să spui că nu-ți place un rol pe care l-ai primit. Poate că nu te atrage la început, dar tocmai asta e provocarea, să contruiști și să descoperi în rolul respectiv ceea ce îl face unic, să reușești să-i dai nota ta de personalitate. Mi-a plăcut foarte mult să lucrez cu Alexandru Dabija, Cristian Pascariu, Leta Popescu, Tudor Lucanu. Sunt oameni care m-au cucerit cu stilul lor de lucru, oameni alături de care m-aș arunca oricând într-un nou proiect.

Există autori dramatici pe care îi preferi sau roluri care îți sunt mai aproape de suflet, în care poate că ai regăsit o parte din tine sau care te-au ajutat să te descoperi?

Sunt două direcții mari care mă atrag foarte mult. Una ar fi cea a teatrului psihologic, fie el clasic sau contemporan. Îmi place Cehov, dar la fel de bine mă simt jucând Bogosian, de exemplu. Cealaltă direcție e cea a teatrului-dans, unde scenariile prind viață prin mișcare și limbaj corporal. Zona asta e una mai expresivă, cu mai multe posibilități de punere în practică, dar și una mult mai solicitantă fizic. Mi-e foarte greu să spun că am un rol preferat, pentru că le

iubești pe toate, mai ales în perioada repetițiilor când se conturează și de la o zi la alta clădești câte puțin. Ți se leagă de suflet și devin parte din tine, toate.

Cu ce au contribuit numeroasele workshopuri la care ai participat la formarea ta ca artist și care dintre ele ți s-au părut mai interesante?

Cred că într-o societate precum cea de actuală, aflată tot timpul în mișcare, care abundă în informație, ar fi o mare greșeală să nu-ți dorești să înveți cât mai mult, să te perfecționezi, să afli cât mai multe tehnici de lucru. Am participat la foarte multe workshopuri tocmai din această dorință nebună de cunoaștere. Și nu-mi pare rău deloc! Foarte multe au fost susținute de artiști din afară, cu care, poate, nu aș fi reușit altfel să interacționez. În general, cele care îmi plac cel mai mult sunt cele axate pe tema corpului și pe descoperirea expresivității lui. Cred că una dintre cele mai frumoase întâlniri de acest gen a fost la workshopul susținut de David Zinder, care s-a sincronizat foarte bine și cu un moment mai dificil din viața mea. Țin minte și acum... cele patru zile de ateliere au fost ca o gură de aer proaspăt, am ieșit un alt om de acolo.

Pentru tine în ce constă frumusețea actoriei? Dar dificultatea ei?

Hmmm... asta e o întrebare grea! E un soi de emoție, un amalgam de trăiri pe care doar prin teatru le pot obține. Poate pare un clișeu, dar chiar e foarte greu de explicat în cuvinte. Pentru mine, frumusețea teatrului e în acele câteva secunde de incredibil, de oau!, de magie... Pur și simplu, simți că ești viu! Și inevitabil, acest lucru se leagă de oamenii cu care lucrezi, pentru că e meserie pe care nu o poți face de unul singur. Un alt capitol foarte frumos e format din oamenii cu care am avut și am ocazia să interacționez și relațiile profesionale, dar și de prietenie care se leagă de-a lungul timpului. Iar dificultatea constă în a nu renunța, cred. Sunt multe momente în care simți că nu mai poți, că poate nu merită, că nu faci față presiunii, că există o concurență prea mare. Însă, dacă chiar îți dorești asta cu adevărat (și aici e foarte greu să fii sincer cu tine) trebuie să continui să lupți. Dacă pe parcurs îți dai seama că vrei să faci altceva, nu e nicio problemă. Schimbă! Reinventează-te! Însă dacă vrei să faci teatru și te bate gândul să renunți, eu aș zice să te mai gândești o dată.

Printre amintirile tale am dori să descoperim câteva despre anii de liceu petrecuți la Colegiul Național Iași (prieteni, colegi, profesori, momente deosebite...).

Chiar acum două luni m-am revăzut cu un fost coleg de clasă și câteva ore bune nu am făcut altceva decât să depănăm amintiri din liceu. În primul rând, orașul Iași ocupă un loc important în sufletul meu. Eu fiind de fapt din Huși, am locuit doar pe perioada liceului în Iași, după care m-am mutat la Cluj. Cred că au fost patru ani importanți în formarea mea ca om, mai ales pentru că în perioada respectivă am decis

ce vreau să fac mai departe în viață. Nu sunt mulți colegi cu care să păstrez o legătură foarte strânsă, probabil și din cauza distanței și a faptului că ajung mai rar decât mi-aș dori în Iași. Îmi amintesc cu drag de orele de repetiții la trupa de teatru, de orele de română și de orele de fizică. Îmi amintesc cu mare drag de Paul, Ioana, Irina, Edi, Voica și mulți alții... de cât de simpatici eram la vârsta respectivă, de câte nebunii aveam în minte, dar mai ales de acea prospețime caracteristică adolescenței. Îmi dau seama că aș fi putut încerca să-i cunosc mai bine pe unii dintre ei. Îmi amintesc cu mare drag de doamna profesor Lotus Hăvârneanu, de doamna profesor Lavinia Ungureanu, cu care, chiar dacă nu a predat la clasa mea, am reușit să leg o prietenie tot datorită pasiunii comune pentru teatru, de domnul profesor Jean Rotaru, de doamna dirigintă Alice Anița.

Colegiul Național a fost, cu siguranță, un loc care va rămâne mereu în sufletul meu. Dar, mai mult decât atât, oamenii pe care i-am întâlnit acolo îmi vor rămâne mereu în suflet. Cred cu tărie că noi, oamenii, suntem cei care putem da valoare unui spațiu.

A consemnat Olivia Dobra, clasa a X-a A

DE LA UN STUDENT, CĂTRE VIITORII STUDENȚI:

„...era vorba despre viitorul meu și aveam de gând să fac ce consideram EU că este mai bine pentru mine! ...La facultate ești pe cont propriu, ești ADULT”

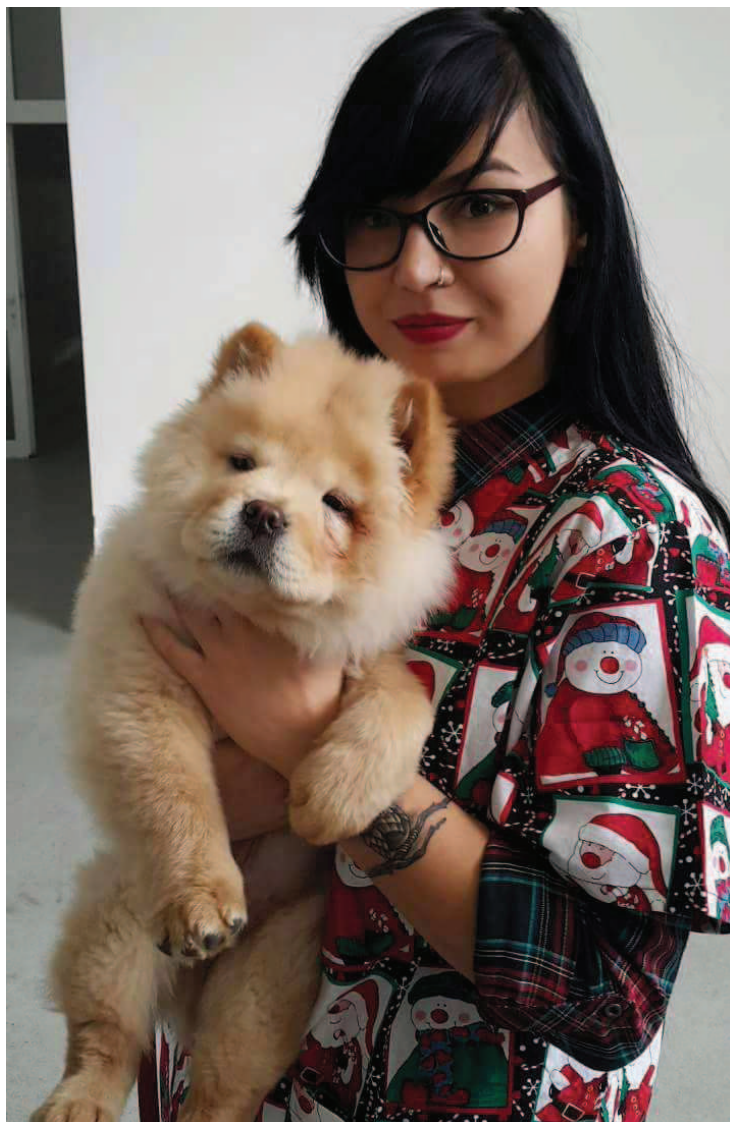
Carla Pavlov, absolventă a Colegiului Național, promoția 2011, în prezent studentă la Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară Ion Ionescu de la Brad, Iași

Nu cred că am reușit să realizez cel mai memorabil moment din viața mea. Totuși, anii de liceu se apropie cel mai mult. Sunt studentă în anul V la Medicina Veterinară în Iași. Liceul l-am făcut tot în Iași, m-am născut tot în Iași. De la vârsta de 18 ani am primit mașină și de cinci ani merg cu mașina spre Agronomie, zilnic, de două ori pe zi trec prin fața Colegiului și, aflându-mă blocată în intersecția de pe strada Arcu, încep să fredonez, ironic sau nu, Generosule Național. Știu doar primele două versuri, recunosc, nu m-am obosit să învăț niciodată imnul Colegiului. Sincer, îmi pare rău acum, pentru că, evident, ca orice adolescent puber, nu am considerat că mă voi mândri vreodată cu liceul pe care l-am terminat. Prima zi de cursuri la facultate. Se striga prezența. „Cutărescu, de unde ești? Din Iași? Si unde ai terminat liceul-?’ Aaa....acolo...da....bun.” Moment în care m-am întrebat...Oare pot să impresionez un cadru universitar cu liceul pe care l-am terminat? Răspunsul e DA. Un DA mare și hotărât. Pavlov, care a terminat Naționalul. “Ooooo, domnișoară... impresionant”. După care urma inevitabila întrebare, care m-a bântuit toată facultatea: “Ce profil?”. Ce să zic... familia mea a insistat să învăț limba germană, motiv pentru care am fost la profilul uman, bilingv germană. Da, nu are nicio legătură cu medicina, dar să fim serioși, nici ce se învață la profil real nu face o diferență atât de mare. Lăsând la o parte impresiile aca-

demice, evident că în domeniul medicinei veterinare m-am izbit de un zid de cea mai rezistentă cărămidă. Numele meu de familie. Pavlov. Câinele lui Pavlov. Glumele pe seama numelui meu de familie nu au dispărut nici măcar acum, în anul V. “Ai un câine acasă pe care îl ții închis într-o cameră? Ha.Ha.Ha.” Cam așa au decurs primele zile de facultate. Încep împrietenirile cu noii colegi.

Ca orice elev, presupun eu, mai chiuleam în liceu. Mai ales înainte de bacalaureat, în clasa a XII-a. Eram o clasa de 28 de elevi. 28. La facultate în anul I eram o sută douăzeci în an. Mai chiuleam și de la cursuri. S-a întâmplat de multe ori, ca într-o sală de o sută douăzeci de oameni, profesorul să observe că lipseau anumiți studenți, moment în care eu am realizat cât de credulă și naivă puteam să fiu sperând că poate nu o să își dea seama proful din liceu că lipseau doi-trei elevi. Eram douăzeci și opt în clasă! Era imposibil să nu observe două bănci goale și totuși eu îmi sunam colegii să-i întreb : “Auzi, a făcut prezența? A văzut că lipsim?”

Cât eram în liceu mi se părea ca șase ore pe zi era enorm să stau la școală. Până am intrat la facultate și mi-am văzut orarul pe care evident că nu l-am înțeles, mi se părea că citeam hieroglifice. Grupa...seria...prescurtări...etc. Orele la care aveam erau de la opt dimineața, până la zece cu pauză de patru ore, în două ore cursuri, iar pauză iar ore. În anul I, aveam

Într-o zi pe săptămână ore de la opt dimineața la opt seara. Primul laborator pe care l-am avut - la facultate orele se împart în cursuri și laboratoare sau stagii - a durat 2 ore. Nu înțelegeam, cum adică? La școală, ora durează o oră. Șaizeci de minute. Trecuse o oră și mi se părea ciudat că nu sună clopoțelul! Eu sau profesorul de unde știm când avem pauză? Ei... aici depinde de profesor. Vrea să-ți dea pauză sau nu. Foarte mulți profesori nu ne dădeau pauză. Stăteam câte două sau câte trei ore încontinuu în sala de laborator, dar până în anul III îți intra în reflex.

După ce s-a terminat liceul, am constatat, cu o oarecare mirare, că dintr-o clasă de douăzeci și opt, la filologie, mai bine de zece oameni au început Facultatea de Medicină și trei ne-am dus la Medicina Veterinară. Evident, destul de mulți la Facultatea de Drept sau Facultatea de Litere. Dar asta era de așteptat. Ca și curricula la medicina veterinară, pot să spun că nu m-a influențat absolut deloc faptul că am

terminat profil uman. Absolut deloc. Am fost bursieră patru ani, am fost plecată cu bursa Erasmus, în practică la Clinica Facultății de Medicină Veterinară a Universității Istanbul din Turcia. O experiență pe care sper să o pot repeta și anul acesta. Asta mă face să abordez un alt subiect, și anume: studiile în străinătate. Problema cu care se confruntă liceeni și studenții în legătură cu plecatul în străinătate e hârțogăraia. Acte, fișe, din nou acte, hârtii de semnat, de ștampilat. Adevărul este (o spun din experiență) că nu este chiar atât de dificil.

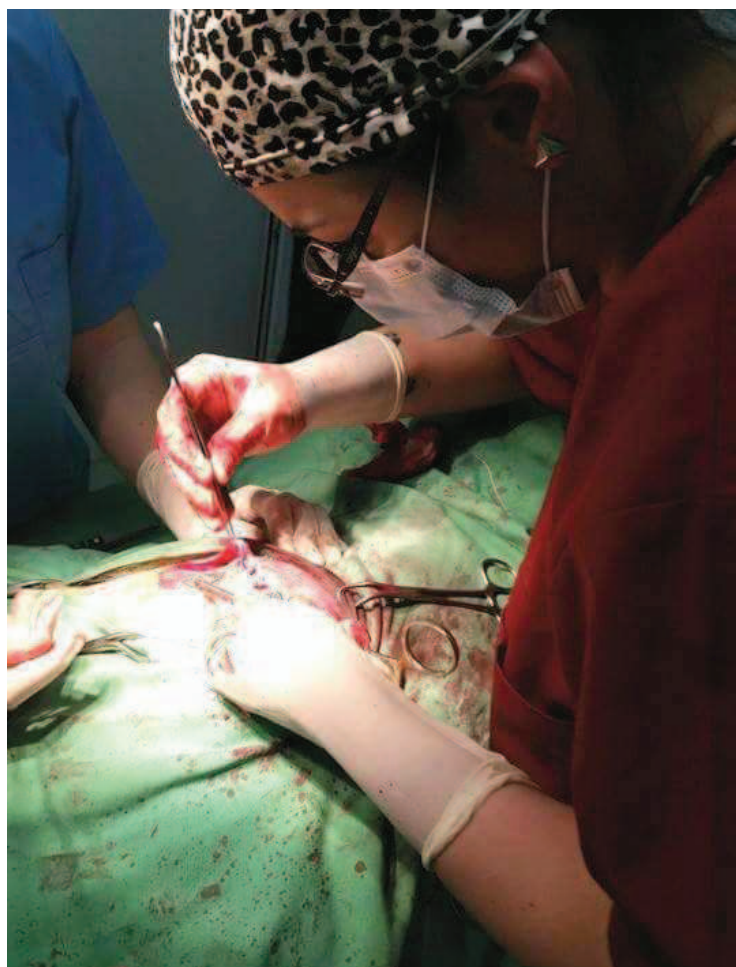
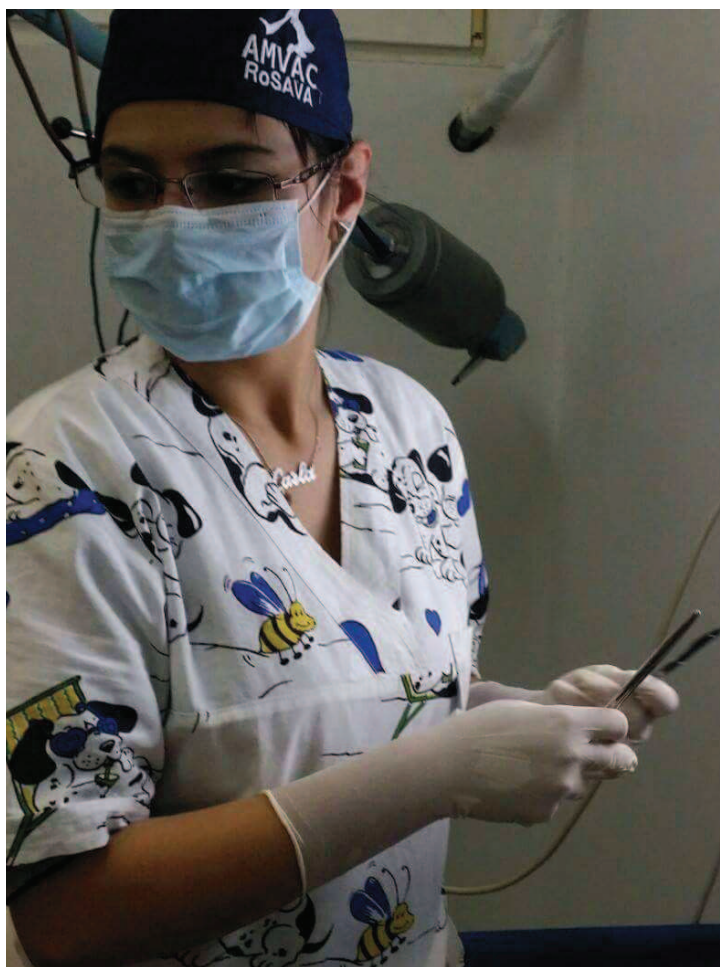
Să povestesc puțin despre alegerea facultății. Evident că există situații și situații, prin aceasta mă refer la elevii cărora părinții le-au "ales" oarecum deja o facultate și la elevii care nu au nicio idee ce carieră vor să urmeze. Acum mă adresez direct elevilor ce vor citi aceste rânduri și vă spun cu cea mai mare sinceritate: nu vă lăsați influențați de colegi, prieteni de aceeași vârstă. Ascultați sfaturi de la prieteni care

sunt deja la facultate și pot să vă dea sfaturi competente. Cursurile de la facultăți nu sunt cu intrare pe bază de carnet de student. Mergeți la cursuri. Ascultați ce se predă. Vedeți dacă vi se pare interesant și captivant. Probabil vă întrebați cum am ajuns eu să aleg medicina veterinară. Am să fiu francă și am să vă spun că familia mea are un număr destul de mare de medici în ea și evident mi s-a spus de nenumărate ori să fac medicina. Medicina. Medicina. Medicina. Am auzit de atâtea ori acest lucru încât mă gândeam cu greutate la UMF. Am făcut și pregătire pentru admitere, la care evident că mă duceam cu silă. Până la urmă am luat decizia și mi-am anunțat familia, că am de gând să fac veterinara și am primit un răspuns la care nu mă așteptam, pentru că nu îmi consideram familia așa superficială : “Atâta timp cât ai să porți halat, suntem de acord”. Oricum nu aveam nevoie de acordul lor, era vorba despre viitorul meu și aveam de gând să fac ce consideram EU că este mai bine pentru mine.

După ce v-ați hotărât, trebuie să vă așteptați la câteva schimbări majore. Unele mai amuzante, altele mai serioase. Îmi aduc aminte cât eram de stresată

când aveam teze. Trei teze. Acum în sesiune am câte 8 examene la care am timp să învăț câte trei zile. Gândiți-vă că trebuie să învățați toate operele lui Caragiale sau (pentru profilul real) derivatele în trei zile. La facultate nu mai ai notele din timpul semestrului, pe care le ai în liceu, care să-ți influențeze nota la teză sau examen. Nu. Te prezinți în fața unui profesor, care nu te cunoaște, pentru că nu vei face tot timpul cu profesorul pe care îl ai la examen. Vei lua o notă pentru ce știi atunci. Atât. Dacă clachezi la examen și cauți scuze precum “N-am putut să învăț pentru că aia sau aia” vei primi un singur răspuns : “Facultatea e facultativă”.

BAC-ul. Examenul vieții. Examenul maturității sau cum se mai numește în argou. Când am ieșit de la proba la Limba Română, mi se părea că am avut de susținut cel mai greu examen din viața mea. Eram extenuată. Câteva luni mai târziu...prima sesiune. Nu am știut ce m-a lovit. Cinci examene în optsprezece zile. Materii noi, informații multe, pretenții mari. Nu speram la bursă, vroiam doar să rămân la buget, ceea ce însemna să iau minim opt la toate examenele. Gândindu-mă la cum era în liceu, mi se părea că

nota opt e ceva extraordinar de ușor de obținut. Până m-am izbit de faptul că am învățat din timpul semestrului la o materie și nota la examen a fost șase, când eu eram sigură că scrisesem de măcar opt. Liceul nu seamănă deloc cu facultatea. La facultate ești pe cont propriu, ești ADULT. Nu te mai poți plânge mamei de ce ai pățit. Personal, eu nici în liceu nu mă puteam plânge mamei de ce am pățit. Fac parte dintr-o generație de “naționaliști”: bunica profesoară și mama absolventă a Colegiului Național. Pe vremea mamei mele, care a terminat liceul în 1987, se purta uniformă. Nu cum se poartă acum. Nu aveai uniformă, nu intrai în școală. Printre piesele din care era alcătuită, se afla și o bentiță. Dacă fetele nu purtau bentiță, nu aveau acces la ore. Înainte de a intra în clasă, se aliniau toți elevii la ușă și profesorii le făceau inspecția vizuală. Nu aveai tot ce trebuie, se chemau părinții și plecai acasă, cu ABSENT în catalog. Îmi povestea mama, cum într-o zi și-a uitat bentița albă acasă, așa că și-a confecționat o bentiță dintr-o șosetă. Da... atât de stricți erau. Pe vremea ei în Iași existau trei colegii care se luptau din punctul de vedere al olimpicilor și al rezultatelor la bacalaureat. Din acest motiv, disciplina era disciplină. Nu se punea problema să chiulești, să iei note mici, să rămâi corijent. Era de atunci un colegiu de elită. Eu mă mândresc și mă voi mândri în continuare cu liceul pe care l-am absolvit. Dar pot să spun, ținând cont că îmi place să port blugi rupți și fuste scurte, că astăzi școlile sunt mai permissive. Eu, personal, mi-am dorit tot timpul să port uniformă, dintr-un singur motiv: nu trebuie să mă mai gândesc cu ce mă îmbrac dimineața,

înainte să plec la școală. Prin faptul că strictețea din școli s-a diminuat, s-a diminuat și respectul pentru statutul de profesor. Bunica mea, fostă profesoară la mai multe licee din Iași, a predat și la Național și îmi povestea cum era situația când profesa. Profesorul era sfânt. Ce spunea, era literă de lege. Nu se certau elevii cu profesorul că nu le convenea nota. În ziua de azi, carnetul de note și-a pierdut importanța. Eu am schimbat trei carnete în patru ani de liceu pentru că ori îl pierdeam ori îl murdăream. Pe vremea bunicii și a mamei mele, în carnet ți se trecea orice notă și trebuiau semnate regulat de părinți. Azi...”Doamna profesoară da’ nu-mi treceți nota în carnet că se supără mama”... ei... înainte nu era așa, aspect pentru care pot fi văzută ca o conservatoare, dar mie nu mi se pare corect. Nu mi se pare corectă superficialitatea cu care privesc unii elevi și unii părinți notele pe care le ia un copil la școală. Notele îți influențează extrem de mult intrarea la facultate. Chiar dacă părinții au fonduri să te susțină la facultate la taxă, sentimentul „ești la buget” este de nedescris. E o satisfacție nemaipomenită. Gândiți-vă că banii pe care ar trebui să-i achitați pe taxa de facultate i-ați putea folosi pentru a cumpăra un laptop sau un telefon sau mai știu eu ce.

În încheiere, vă mai dau două sfaturi, sfaturi pe care îmi pare rău că nu le-am urmat atunci când trebuia: bucurați-vă de anii de liceu și profitați din plin de experiențe extracurriculare, precum voluntariatul. O să vă prindă extrem de bine în viitor.

Baftă și spor la studenție!

DESPRE IDENTITATE SAU EXPERIENȚA STUDIILOR PESTE GRANIȚĂ:

„Ce dobândești aici e un termen de comparație. Știi lumea ta. Dar acum vei cunoaște încă una și vei ști două lumi. Și acum ai mai multă putere să faci generalizări și să știi despre lume și lumi în general (un bulgar mi-a zis azi că treaba asta seamănă cumva cu mitul peșterii – dacă trăiești în universul tău mic, te mulțumești doar cu o umbră).”

Casian Dănilă, absolvent al Colegiului Național promoția 2014, în prezent student în Scoția, la psihologie și științe umaniste, în cadrul University of Glasgow

Glasgow, 7 martie, ora 13:52, biblioteca universității – încep a scrie articolul (mă iertați, doamnă profesoară... va fi totuși gata înainte de deadline-ul acela de foarte curând...).

E foarte însorit, cerul senin... dar mori de frig. În Glasgow nu vine primăvara – decât în mai. Noi acasă mâncăm cireșe în timp ce aici te bucuri că au înflorit copacii. Dar ce e acasă? Conform lui Casian Dănilă, acasă e locul unde se mănâncă cireșe încă din luna mai, devreme. Autorul articolului e sceptic vizavi de această afirmație. Autorul articolului îi atrage atenția lui Casian Danilă, că el, autorul, a întâlnit unii români pe meleaguri străine, a căror acasă e pe meleagurile străine. Autorul recomandă mai departe o analiză atentă a situației pentru stabilirea adevărului sau falsității afirmației.

Da, o temă recurentă de când am plecat de acasă și trăiesc aici e aceea a identității. Cine sunt? Recunosc că atunci când am ajuns eram speriat. Where are you from? - Romania, răspundeam, cu o anumită ezitare. Între timp nu mai ezit, ci zic Romania! cu entuziasm și aștept un feedback. Feedbackul, în mare, se

împarte în două categorii. Prima categorie răspund ah, cool! (respectivii știu de existența țării acesteia, eventual de Dracula și Transfăgărășan, eventual deja au cunoscut unii români și și-au format cumva o părere bună), iar apoi continuă cu whereabouts in Romania? (știu de București și nimic altceva, eventual Transilvania ca o chestie generală unde sunt vampiri, dar nevertheless speră să le fie confirmată viziunea lor despre lume (Romania = București = vampiri)) și de asta întrebă, sperând să le răspund Bucharest. Saaau...pur și simplu sunt drăguți și încearcă să întrețină o conversație. Mda. Plauzibil și asta. Nici eu nu știam prea multe orașe din Marea Britanie până nu demult și, ce-i drept, încă habar nu am ce orașe în afară de capitale or mai fi prin Bulgaria, Ungaria, Cehia ș.a.m.d.. Așa că le explic frumos: Iași, one of the most important cities of the country – lies in the North-East. Și aici se încheie subiectul. Poate ar fi drăguț să putem pune Iașiul pe harta tinerilor europeni – chiar nu cred că e un oraș rău, dar să nu îmi spună nimeni de proiectul ăla cu Iași, capitală culturală europeană, că împietresc. Peste oleacă mai mulți

ani, da, poate, chiar aş spera! Odată, totuşi, am avut surpriza de a întâlni o portugheză, care nu numai că auzise de Iaşi, ci mai şi fusese la noi şi se distrase de minune. A menţionat puburile şi cafenelele ieftine şi petrecerile – ca să vezi. S-ar putea spune că avem o bună parte din ce ne trebuie ca să punem Iaşul pe harta tinerilor europeni – distracţie (ieftină).

În orice caz, a doua categorie de oameni pe care îi cunoşti pur şi simplu au o reacţie mai săracă, fie pentru că nu ştiu nimic despre România, fie pentru că or avea părere (posibil prejudecată) mai puţin pozitivă. Dar nu am avut niciodată de-a face cu discriminare. Nici măcar nu am suspectat. Şi mai mult am parte de prima reacţie. A trebuit odată, în schimb, să le explic prietenilor mei asiatici care e chestia cu Țigani (subiect controversat de altfel despre care nici acum nu aş şti cu certitudine ce să susţin) şi probabil că am dat niţel în chestii rasiste, repetând de vreo câteva ori că Romanians are not gypsies şi adăugând că ei ne strică reputaţia pe glob.

Contează de unde am plecat. Şi... sistemul de învăţământ de aici, oricât de mult l-am auzit vorbit de rău şi oricât de mult l-am fentat chiar eu, m-a încărcat cu resurse. Sau să fie mai degrabă şcoala (cea în

care am învăţat şi ocazional chiulit), profesorii pe care i-am avut (şi de care uneori m-am ascuns)? Nu o dată le-am mulţumit în gând, atunci când am văzut că eu deja ştiu. Colegii mei de la psihologie, chinuiţi de matematica din cursul de statistică – eu, fluierând. Lor li se explică rolul parantezelor când faci calcule, iar eu descopăr, entuziasmat, că una dintre sperietorile din cartea de statistici e, în esenţă, bazată pe ecuaţia drepte, învăţată la geometrie analitică. Prin urmare...învăţaţi, pescuiţi informaţii şi cunoaştere de orice fel – dar şi cea de la şcoală nu e de prisos. Am cam dispreţuit şi evitat chimia şi biologia, şi acum mă pomenesc că la universitate, la psihologie... îmi trebuie. Şi mai descopăr că totuşi parcă mai ştiu unele chestii – mi-a rămas ceva.

În fine, recomand oricui are şansa să facă o excursie în afară, la studii. Nu e că e mai bună educaţia, nu e că arată mai frumos oraşul, că oamenii sunt mai mişto, mai moderni sau mai cool, nu e că e mai multă libertate, că „în final am scăpat de părinţi!”, că sunt concerte şi festivaluri mai multe, că întâlneşti oameni de peste tot (deşi cunosc persoane care ar exclama BA DA! la toate astea şi nu pot să spun că nu înţeleg de ce... hi hi). E mai mult de atât, iar unele lucruri pe care le-am menţionat nici măcar nu sunt neapărat bune sau adevărate. Ce dobândeşti aici e un termen de comparaţie. Ştii lumea ta. Dar acum vei cunoaşte încă una şi vei şti două lumi. Şi acum, pornind de la asta, de la aceste două cazuri, ai mai multă putere să faci generalizări şi să ştii despre lume şi lumi în general (un bulgar mi-a zis azi că treaba

asta seamă cumva cu mitul peșterii – dacă trăiești în universul tău mic, te mulțumești doar cu o umbră). Plus că descoperi mai bine ce e viața. E interesant să nu mai ai pe nimeni în spate, și fiecare decizie să fie a ta, și urmările, responsabilitatea a ta. Puțin înfricoșător, poate, dar cât timp sunt aici nu prea mă gândesc la asta. Sunt prea ocupat să fac alte lucruri (incluzând relaxarea, „pierderea” de timp). Nu știu cum se face, dar numai atunci când stau noaptea și am de terminat un eseu, vreau neapărat să văd ce mai face Simona Halep și care mai e ierarhia în Liga I sau Premier League. Cele mai puternice impulsuri creative, de asemenea, mă cuprind tocmai când trebuie să mă culc și am ore devreme – și așa citește Casian despre familia imperială rusă, despre Cruciade și regatele creștine din Asia, despre nu știu care poet sau scriitor sau bătălie navală. Sau, altfel, joacă League of Legends cu colegul de apartament, chinez. Da, viața e bogată și plină exclusiv de experiențe constructive.

Un alt lucru interesant și constructiv pe care îl putem găsi în Vest este diversitatea. La noi la universitate îmi pare că este LGBTQ+ history and awareness month. În fiecare lună. Poate. Nu știu. Sunt biased. Dar în tot cazul nu o dată am văzut steagul multicolor fâlfâit deasupra universității. Desigur, avem și LGBTQ+ society (o societate pentru egalitatea între sexe – n.r.), și gender neutral toilet și funcția oficială de gender equality officer în consiliul reprezentanților studenților, cea mai mare organizație din universitate, care participă efectiv și pe bune la conducerea universității. Și multe altele (cum ar fi gender neutral toilets). Și nu în ultimul rând, avem și un Marxist society puternic, care lipește afișe alb-negru prin campus. Pentru președenția consiliului reprezentanților studenților (SRC) a existat și un candidat marxist, apropo. Aici e ok să fii comunist și de stânga, dar extrema dreaptă, fascismul, nazismul, Hitler echivalează pe Necuratul. Moștenire istorico-politică, presupun...

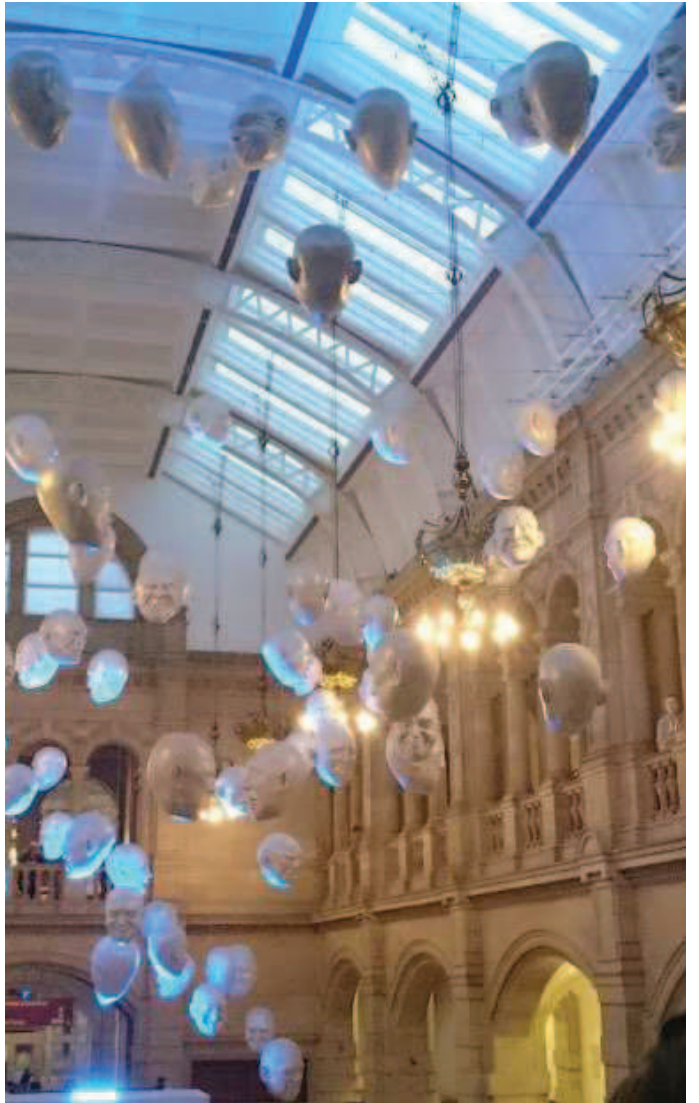
În tot cazul, opiniile mele sunt personale și posibil greșite – am lăsat puțin din ele să transpară din prezentarea nu tocmai obiectivă a situației. Eu nu am pretenția de a avea opinii definitive, mă tem chiar de așa ceva – încerc să păstrez o minte deschisă, pe cât posibil. Dar nici nu pot sau vreau să îmiucid instinctul de aversiune față de unele lucruri – consider că am primit o educație decentă pe care mă pot bizui. Trăind în România e ceva mai ușor să eviți sau să nu devii familiar cu asemenea subiecte aprinse, de ordin politic, social, cultural. Pentru un timp. Eu însă sunt parcă mai aproape de aceste „noutăți”. De asemenea,

nu am nimic împotriva niciunei comunități și nu sunt împotriva drepturilor pe care le cer și cred că, de fapt, deja le au. Ceea ce nu suport, însă, e propaganda.

Am terminat de doi ani liceul și nu îl simt atât de departe. Sunt, în bună măsură, același. Dar negreșit m-am și schimbat și maturizat. Nu e mare filosofie, nu vă îngrijorați, nu vă faceți griji, cred că o să vi se întâmple de la sine. Și dacă credeți că o să vă fie dor de liceu – da, o să vă fie. Dar și facultatea e mișto! Iar pe urmă...nu știu...Doamne-ajută!

Liniștiți-vă. Nu voi termina în acest ton apocaliptic. Chiar e super fain. De fapt poate că nici nu erați neliniștiți și eu sunt un scriitor de toată jena, care nu e în stare să comunice și să-și sensibilizeze cititorii, și pe deasupra mai și vorbește bălării. Iertăciune. Și puneți și o floare de sufletul acestui biet sărman. Când ziceam că am terminat de doi ani liceul, voiam să continui cu ideea că da, probabil deja nu știu (mai nimeni) cine sunt. Dacă mă știți, sunt măgulit și vă dublu-salut. Pe ceilalți doar îi salut. Ha. Mai important, aș vrea să vă spun că dacă cumva luați în considerare a studia în străinătate, vă recomand Scoția și Glasgow din toată inima și vă stau la dispoziție în legătură cu orice întrebări și nelămuriri – vă pot explica exact cum funcționează înscrierea, ce variabile sunt implicate etc. (și, credeți-mă, e simplu și ieftin – vă trebuie doar curiozitate și curaj). Voi, cei de a zecea și a unsprezecea, la voi mă uit! Mă găsiți pe Facebook: Casian Florin Dănilă. E un loc frumos, în care poți să crești la fel de frumos. Sigur că, de fapt, poți să crești frumos oriunde: Iași, București, Cluj, etc. Contează și locul, dar mai mult contează omul și oamenii, deci vă încurajez să mergeți pe orice cale considerați că e mai bine. Și evident că acum nu știți, majoritatea, pe ce cale vreți să mergeți, nici eu nu m-am decis/nu am întreprins ceva definitiv în acel sens până în vacanța de iarnă din clasa a douăsprezecea.

Mai menționez în treacăt că merg foarte mult cu bicicleta de când m-am mutat în Glasgow și că asta e minunat și sănătos – jobul meu e legat de asta, sunt curier – bike courier deci. Am și lucrat mai bine de jumătate de an la KFC. În bună măsură mă întrețin singur – e realizabil. Și am avut o prietenă și acum am altă prietenă. Și locuiesc cu un chinez care nu spală vasele decât raaaar, după ce depun eforturi de convingere. Am stat și cu o braziliancă peste vară, ce avea un motan criminal. La modul bun și la modul rău, simultan. Și Scoția e frumoasă. Muzică bună, țigări scumpe.

DESPRE LIMBA LATINĂ

„Este o limbă „moartă” o limbă pe care o vorbesc biologii, teologii, geografii, istoricii, filosofii, matematicienii, logicienii, juriștii, medicii?”

*Avocat în Baroul Iași și cadru didactic asociat al catedrei de Drept roman a Facultății de Drept din cadrul Universității ”Alexandru Ioan Cuza” din Iași, domnul **Vlad Vieriu** a studiat limba latină atât în școala generală, în cei cinci ani ai liceului, cât și în timpul facultății. Astăzi, prin prisma profesiei sale, este obligat să nu o uite, deoarece dreptul roman și prestața avocațială o cer. Dumnealui se declară un susținător sincer al studiului limbii latine și ne împărtășește opiniile sale.*

Când ați avut pentru prima dată contact cu limba latină și ce impresie v-a lăsat?

Strict obiectiv, cred că primele cuvinte și expresii în limba latină le-am citit în manualele gimnaziului, ale disciplinelor precum istoria, în contextul studiului înclăștărilor daco-romane și ale etnogenezei poporului român, sau biologia. Ulterior, prin clasa a VIII-a, am avut parte și de o încercare a unui studiu formal al limbii latine, atunci când respectabila mea profesoară de limba română găsea câte un moment de răsuflu, între încărcatele ore de literatură română, care adesea își cereau tributul din puținul orelor dedicate limbii latine.

Pentru mine totul a început cu adevărat în clasa a IX-a, început cu care m-am bucurat, la liceu, de un studiu

susținut al limbii latine și al celei paleogrețești, sub îndrumarea unui tânăr absolvent de filologie clasică, pe care-l voi purta în suflet până voi muri. Dedicat, prietenos, aspru la nevoie, exigent și integru, omul acesta mi-a descoperit anvergura unei limbi pe care, în mod stupid, unii o consideră a fi „moartă”. Este o limbă „moartă” o limbă pe care o vorbesc biologii, teologii, geografii, istoricii, filosofii, matematicienii, logicienii, juriștii, medicii? Pentru a vă demonstra și pentru a vă stârni curiozitatea, iată, vă voi enumera tot atâtea expresii nemuritoare, consacrate domeniilor de mai sus: quercus robor, Te Deum laudamus, axis mundi, pax romana, coincidentia oppositorum, quod erat demonstrandum, reductio ad absurdum, jus est ars boni et aequi, delirium tremens. Vă rog să le căutați înțelesul și veți descoperi o limbă vie. Vie este limba latină și în ipostasul ei intim imprimat în

ființa noastră, limba maternă, limba română.

Ce vă fascinează la această disciplină?

O, mai multe aspecte! Limba latină este o limbă limpede, clară ca un cer de iarnă ce-ți permite să privești peste timp. Limba latină te invită să descoperi sensurile autentice ale cuvintelor pe care le folosim astăzi cu atâta ușurință. Limba latină are, în discursul științific, darul de a spune multa paucis verbis, de a simplifica și a înfrumuseța acest discurs. Limba latină are acel parfum arhaic al clădirilor și podurilor vechi de două mii de ani, dar care încă adăpostesc sau susțin existența noastră contemporană. Limba latină este o expresie a ordinii în viața umană, astfel cum dreptul roman este, în esență, ordine pură.

Nu în ultimul rând, limba latină este cu adevărat fascinantă în contextul studiului dreptului roman. Este un instrument eficient pentru a descifra cele mai pline de sevă accepțiuni ale instituțiilor perene ce reprezintă fundamentul coexistenței oamenilor pe pământ. Gândiți-vă că dreptul continental-european de astăzi, adică suma regulilor de conviețuire socială a noastră, este doar o actualizare, uneori printr-o nefericită deformare, a dreptului roman. Cum să nu fii fascinat?

Considerați că este util ca limba latină să fie studiată în școli?

Răspunsul meu la această întrebare este un „DA!” ferm, dar circumstanțiat. Pe de o parte, gândindu-mă la ciclul gimnazial de studii, consider că se impune o schimbare, în sensul creării unei discipline care să îmbine armonios elementele de limbă latină cu cele ale civilizației romane. Astfel, limba latină va fi înțeleasă organic, iar disciplina școlară pentru învățăceii clasei a VIII-a va fi mult mai atractivă. Îmi și imaginez ochii larg deschiși ai elevilor în fața unei succesiuni de slide-uri care să alterneze minime reguli gramaticale, adagii celebre și imagini ale unei Rome a cărei moștenitoare este astăzi Europa.

Pe de altă parte, imperativul studiului limbii latine în licee trebuie nuanțat. Profilele umane ale colegilor și liceelor teoretice nu pot fi concepute în afara studiului intensiv al limbii latine. Este opinia mea și

țin mult la ea. Nici celor de la „reale” nu le poate fi refuzată o minimă întâlnire cu limba latină în liceu, chiar și într-o formulă curriculară parțială.

Ce părere aveți despre proiectul de lege ce susține eliminarea acestei discipline de studiu din programa școlară?

Sincer, cred că ne aflăm în prezența unei provocări lipsite de substanță, astfel cum au fost nenumărate altele în antecamera legiuitorului român. O propunere în deja plictisitoare tradiție autohtonă a guvernanților de specialitate, de a fi vizionari pe termen scurt sau deloc vizionari, însă mereu dornici de schimbare. Toate neajunsurile pe care ei le-au observat nu se elimină prin eliminarea limbii latine din programele de studii. Este absurd să tai rădăcinile unei identități culturale, iar eu nu pot să privesc generațiile viitoare doar ca pe un conglomerat de specialiști în diferite domenii ale unei economii funcționale, dar care nu mai au habar de unde vin și ncotro se ndreaptă.

Aștept soluții înțelepte pentru a stârni interesul elevilor pentru limba latină și civilizația antică romană, nicidecum intenții morbide și pretins pragmatice, demne de o revoluție culturală, nu de o evoluție armonioasă.

Transmiteți-le un mesaj elevilor Colegiului Național care studiază această disciplină.

Amici, amicae, vă plac anticele teoreme geometrice ale lui Thales și Pitagora? Vă place filosofia lui Platon? Cea a lui Seneca? Vă încântă teatrul antic și vă amuză Aulularia a lui Plautus? Citiți cu emoție poeziile lui Ovidius? Citiți cu plăcere mitologia greco-romană? Vă fascinează personalități precum Caius Iulius Caesar, Octavianus Augustus, Traian, Justinian? Vă place Roma cu nemuritoarele-i vestigii? Călătoriți cu interes spre Adamclisi sau Ulpia Traiana Sarmizegetusa? Vă place să vă delectați cu ”Rome Total War”?

Atunci ce rost are să vă amăgiți că nu vă place limba latină?

ÎNTÂLNIRE CU DAN LUNGU DESPRE PROVOCAREA PROZEI - CONSTRUIREA UNEI LUMI CAPTIVANTE, CARE SURPRINDE MULTIPLE DIMENSIUNI ALE REALITĂȚII

„Autorii devin mari doar atunci când încep să se joace cu ceea ce au învățat”

Ruxandra Mărgineanu, Antonia Muraru, clasa a X-a E

Scriitor, romancier, director al Muzeului Literaturii Române din Iași și manager al festivalului internațional FILIT, Dan Lungu este una dintre cele mai impozante figuri ale literaturii române contemporane.

Deși a debutat mai întâi cu poezii, cu volumul „Muchii”, acesta se reprofilează pe scrierea de romane la un an după lansarea volumului odată cu recitirea acestuia. Constatarea sa a fost că doar prin faptul că este un om citit nu înseamnă că are talentul unui „mare poet”, la care visa din adolescență.

„Muchii”, publicat în 1996, constă în cincizeci de poezii alese cu mare exigență din miile scrise, însă odată recitate nu a recunoscut vocea unui poet ca fiind predominantă. Cu toate acestea, Dan Lungu a rămas un amator și cititor de poezie, existând în paginile sale pasaje în care se observă formația de poet. Acesta nu dorește revenirea la textul liric în cariera sa, deoarece nu consideră că un scriitor poate stăpâni două registre în totalitate, preferând axarea pe

roman, o specie care le încadrează pe toate.

În luna februarie, în Iași a avut loc o întâlnire interesantă cu acest om de valoare al prozei românești, în care a vorbit despre activitatea profesională, cât și despre viziunea sa asupra unor anumite subiecte. Întâlnirea a debutat cu o scurtă prezentare a activității lui Dan Lungu, menționând că pentru un om de cultură este foarte dificil să combine toate aspectele din viața sa, fie privată, fie publică. Această dificultate a devenit mai proeminentă odată cu ancorarea în proiectul FILIT, un eveniment după exemplul altor festivaluri europene axate pe cultură, sperând că va putea concura cu acestea în viitor. Prima parte a întâlnirii a fost dominată de tema legată de diferențele dintre poezie și roman. Dan Lungu se referă la sine ca fiind

o ființă analitică, ceea ce poate fi o cauză a insuccesului său în proza lirică, pe care o consideră „esența literaturii”. Deși și-a dorit din adolescență să devină un mare poet, recitându-și primul său volum liric, autorul și-a dat seama că nu are suficient talent pentru a deveni o figură ilustră în acest domeniu. Acesta mai consideră și că „talentul pentru poezie trebuie să fie înăscut, pe când cel pentru proză poate fi creat”. Motivul pentru care a concluzionat că romanul este un gen care i se potrivește este capacitatea sa de a observa lumea din mai multe perspective, datorată și studiilor sale în sociologie. Totodată, consideră că un romancier are nevoie de empatie pentru a înțelege mai multe perspective și pentru a-și modifica limbajul în concordanță cu personajele.

Invitatul special al acestei întâlniri se axează și pe subiectul legat de romanul în sine, afirmând că acest este mult mai complex decât poezia și considerându-l a fi pentru cititori „un dialog cu alți autori”. Acesta mai afirmă că, pentru un scriitor, este foarte dificil să țină o persoană captivată de la prima până la ultima pagină a romanului și că acesta trebuie să aibă mereu un suport constant, fie el familial sau din partea prietenilor. Însă talentul pe care îl consideră Dan Lungu a fi esențial în scrierea prozei este puterea de a jongla între registrele de limbaj, astfel încât să poată construi o lume captivantă și în care să surprindă mai multe dimensiuni ale realității. De asemenea, acesta menționează și faptul că modul de transmitere a informațiilor spre cititor este unul foarte interesant și care necesită a fi persuasiv.

În cadrul acestei întâlniri, s-a făcut referire și la opinia critică asupra textelor scrise, opinie pe care Dan Lungu o consideră a fi importantă doar la începutul carierei, spunând că „dacă ții cont mereu de părerea altora, nu vei fi niciodată original”. Acesta mai afirmă că „autorii devin mari doar atunci când încep să se joace cu ceea ce au învățat” și că ei trebuie să abandoneze logica științifică. Astfel, marii scriitori, clasici sau contemporani, sunt cei ce au riscat și au abandonat tendințe din cariera anterioară, astfel dezvăluindu-se adevărata lor originalitate și inegalabilul talent. Ceea ce a fost surprinzător și totodată interesant în discursul lui Dan Lungu a fost faptul că dumnealui consideră că este mult mai bine să fii un cititor excelent, plăcându-ți anumiți autori, fie ei cunoscuți sau

nu (ceea ce este un semn de maturitate), decât să fii un scriitor mediocru.

Întâlnirea s-a sfârșit prin citirea de către autor a unui fragment din cartea sa Sunt o babă comunistă, în care se surprinde viziunea persoanelor care au trăit în regimul comunist, față de societatea de acum, gândirea contemporană și anumite obiceiuri, gesturi și vorbe. Nu în ultimul rând, autorul a invitat și câțiva tineri să-și citească propriile lor creații, dându-le astfel diverse sfaturi și opinii. De asemenea, el i-a încurajat să scrie în continuare, spunându-le că nu se știe niciodată când vor ajunge niște mari scriitori și le-a adresat și următoarele cuvinte: „rădăcina inspirației stă în capul vostru”. Un alt sfat adresat tinerilor a fost referitor la crearea unei lumi noi prin intermediul romanului, modul în care aceasta devine reală de-

„talentul pentru poezie trebuie să fie înăscut, pe când cel pentru proză poate fi creat”

pinzând de talentul și originalitatea autorului și fiind un aspect mai important decât conturarea lumii în sine. Acesta este de părere că o latură des trecută cu privirea, dar esențială în roman, este prezența actelor de tensiune, menite să îl mențină pe cititor ancorat în realitatea cărții și

fiind ceea ce îl face să rămână până la sfârșit.

Pentru noi, întâlnirea cu Dan Lungu a avut un impact major asupra modului de gândire deoarece ne-a făcut să ne dăm seama de faptul că a fi scriitor nu este ceva ușor, ci o meserie care îmbină atât latura sensibilă, cât și cea socială și puterea de a jongla între mai multe registre de exprimare. De asemenea, prin faptul că în cariera sa a parcurs un traseu uluitor, de la scrierea de proză până la cea de poezie, am reușit să conștientizăm că în viața oricărei persoane poate exista o revoluție, care ne duce pe căi pe care nici nu am putut să ni le imaginăm vreodată. Nu în ultimul rând, discursul acestuia ne-a făcut să înțelegem și să observăm complexitatea romanelor cu adevărat reușite și dificultatea fără de care nu s-ar fi ajuns la produsul final.

DESCHIDERI CULTURALE

MAESTRUL ANDREI ȘERBAN –

VIAȚA CA SPECTACOL ÎN INFINITĂ REINVENTARE

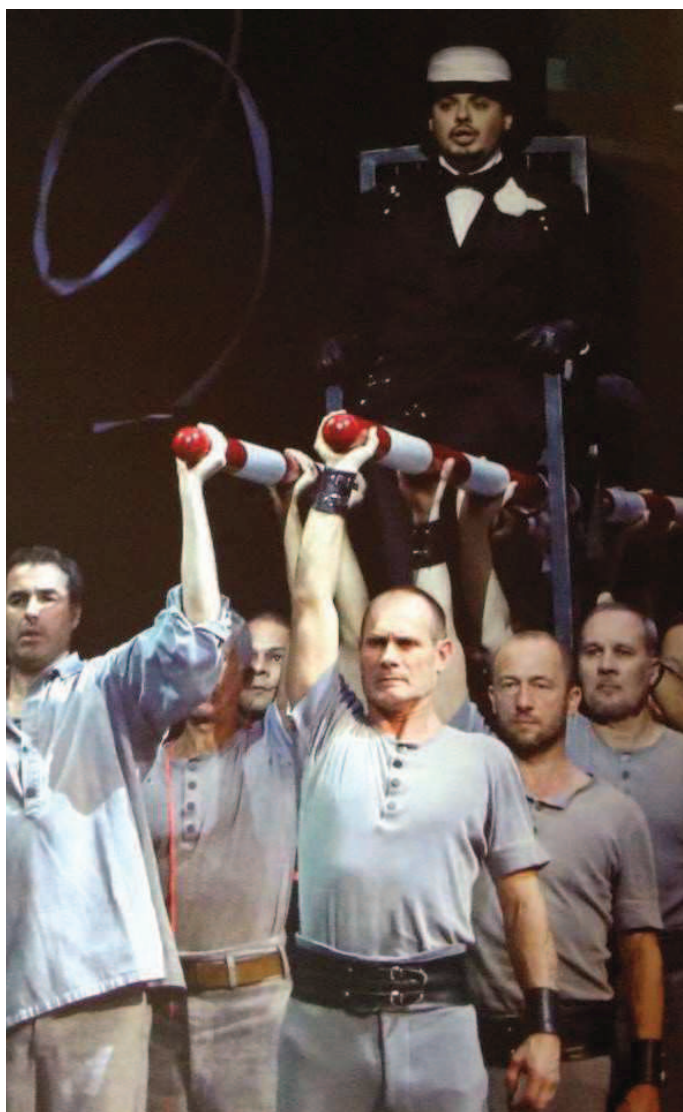
Rareș Anton, clasa a XI-a D

Cine nu a ajuns încă să iubească opera, nu a fost martor al unui ceremonial regizat de maestrul Andrei Șerban.

Născut în 1943, Andrei Șerban este unul dintre cei mai mari regizori din lume. Andrei Șerban a fost atras încă de mic de lumea teatrului. Primul spectacol regizat a fost pe când era elev în clasa a VII-a, următorul fiind în clasa a XI-a. Între 1961 și 1968 a studiat la Institutul de Artă Teatrală și Cinematografie. În 1969 a emigrat în SUA. El a studiat, în Franța, cu renumitul regizor Peter Brook. În 1990, s-a întors în România, fiind până în 1993 director al Teatrului Național din București. Din 1992 este profesor de teatru la Institutul de Arte al Universității Columbia. A regizat spectacole de teatru și operă pe cele mai mari scene ale lumii, două dintre ele fiind Opera Garnier din Paris și Metropolitan Opera din New York.

La Iași, Andrei Șerban a transpus pe scenă opera-balet *Indiile Galante* — de Philippe Rameau (2012), *Troienele* — după Euripide (2013), *Lucia di Lammemoor* — de Gaetano Donizetti (2014). Andrei Șerban este laureat al Galei Premiilor Operelor Naționale, eveniment organizat de Opera Națională Română Iași.

„Oferim titlul de „Cetățean de Onoare al Municipiului” celui care a adus atât de multe lucruri frumoase pentru Iași și al cărui nume este de referință pentru cultura internațională, mondială și, desigur,

cea românească. Vă mulțumesc pentru că ați acceptat acest titlu. Orașul nostru e onorat și vă rămâne recunoscător pentru că ați acceptat să ne fiți Cetățean de Onoare”, a spus primarul Mihai Chirica în seara de

9 ianuarie 2016, la acordarea acestui titlu în cadrul spectacolului-eveniment Lucia di Lammermoor.

Într-o ceremonie oficială, Andrei Șerban a devenit cetățean de onoare al orașului Iași, în timp ce noi, publicul, așteptăm cu deosebit interes și cu vie curiozitate ca maestrul să ne poarte în continuare prin galeria artei ce îi guvernează viața. Maestrul însuși a declarat că a fost mereu primit cu prietenie în acest oraș și că nu va ezita să se reîntoarcă mereu. Ca dovadă, el a venit de la New York să lucreze la premiera din stagiunea 2016-2017 a operetei Văduva veselă, de Franz Lehár.

Cu ocazia acestei întâlniri cu publicul, regizorul a lansat cartea Regia de opera. Gânduri și imagini, un album bilingv, român-englez, ce cuprinde câteva dintre spectacolele lui Andrei Șerban, montate pe marile scene ale lumii, văzute prin fotografiile Mihaelei Marin și prin notele de lucru ale regizorului. Cartea are rolul astfel de a prezenta opera prin ochii unui regizor, deschizând o nouă perspectivă asupra acestei arte.

„Privesc fotografiile Mihaelei Marin, care s-a confruntat cu dificultatea ultimă, aceea de a capta ceea ce aparent nu poate fi captat, nu doar „clipa” teatrului, ci, mai dificil însă, cea a operei, a marilor spectacole lirice puse în scenă de Andrei Șerban. Dar încercarea e un test, un test de curaj și, totodată, de frustrare: să trăim cu ceea ce ne scapă din viață, și totuși să-i căutăm parțiala conservare. Privind aceste imagini elegante și poetice din spectacole pe care le-am văzut și iubit, mă consolez, căci recunosc splendida lor emblemă vizuală pe fondul muzicii pe care o port în mine, ce răsună încă în inimă. Cartea aceasta furnizează un ajutor binevenit pentru noi azi, dar și mai mult pentru cei care vor dori să se peregrineze cândva, mâine sau mai târziu, în lumea lui Andrei Șerban. Ea e ghidul lor fermecat, ca flautul lui Pamino. Și Mihaela îl însoțește. Îi urmez sunetele și avansez pentru a descoperi, dincolo de opere, marca identitară a lui Andrei Șerban”, afirmă George Banu.

Cartea are o introducere în care Andrei Șerban încearcă să răspundă la cele mai frecvente întrebări pe care le poate avea publicul la adresa unui asemenea maestru. Aceasta este modestă și explicită, deseori meditativă, o unealtă a regizorului de a explica modul cum percepe lumea pe care chiar el o construiește.

Urmează prezentarea a șase spectacole regizate de acesta atât în Iași, cât și în Paris și Viena. Pe lângă minunatele fotografii ale Mihaelei Marin, fiecare

producție are și o scurtă prezentare în care Andrei Șerban își dezvăluie intențiile și experiența dobândită prin atenta și originala regizare a acestor opere. Autorul ne oferă o imagine unică asupra personajelor și a modului în care au fost create, prezentând totodată rolul acestora în imaginea de ansamblu a spectacolului. Aflăm că se mizează pe schimbare și o continuă dezvoltare, prin care Andrei Șerban reușește să evolueze.

Discursul este subiectiv, prietenos și argumentat, lăsând permanentă impresie că luăm parte la o conferință sau o simplă discuție chiar cu regizorul. Acesta reușește să stârnească interesul cititorului, prezentând, totodată, pe scurt, subiectul piesei, și un mod de înțelegere modul în care muzica este îmbinată cu jocul scenic.

Dintre spectacolele prezentate, sunt mândru să spun că am fost la două dintre ele, Lucia di Lammermoor și Troienele.

Opera lui Gaetano Donizetti Lucia di Lammermoor a luat naștere, datorită lui Andrei Șerban, și pe scena Operei Naționale Române Iași. Spectacolul a fost conceput asemănător celui de la Paris, evitându-se însă o apropiere prea mare, deși acest lucru este imposibil, întrucât regizorul spune că o altă distribuție și un alt dirijor deja înseamnă o schimbare majoră.

Primul act începe poate în cel mai frapant mod posibil, pentru că lucrul care m-a marcat și pe care nu îl pot uita este privirea goală și zăpăcită a Luciei (interpretată de soprana Diana Țugui). Ea apare pe scenă învăluită în lumina unui singur reflector alb, ce îi făcea chipul să pară și mai palid. Acordurile triste și amenințătoare aveau să prefigureze întreaga poveste.

Se pare că gradul de originalitate a acestei montări a întrecut cu mult așteptările conservatoare ale criticilor și ale spectatorilor, astfel că reacția lor nu a fost mereu atât de călduroasă. Andrei Șerban își explică alegerile spunând că pentru a pune accentul pe complexitatea personajului și a trăirii acestuia, schimbările sunt o necesitate. Imediat după ridicarea cortinei, înțelegem exact această idee, pentru că ne este înfățișat un univers circular, clausturant. Concepută în două planuri, cel de jos și cel de sus, scena înfățișează o sală cu aparate sportive și un amfiteatru dedicat corului, ce conturează tabloul având mai multe funcții. În plus, din punct de vedere cromatic, griul este menit să nuanțeze trăirea tensionată. Această primă parte a spectacolului înfățișează un grup de bărbați care se antrenează și se joacă, ironic parcă, prefigurând intriga firului epic și anume faptul ca Edgardo

ANDREI ȘERBAN

REGIA DE OPERA OPERA DIRECTING
GÂNDURI ȘI IMAGINI THOUGHTS AND IMAGES

FOTOGRAFII / PHOTOGRAPHS
MIHAELA MARIN

TEXTS / TEXTS
ANDREI ȘERBAN
NEMIRA

di Ravenswood și-a făcut apariția în vecinătatea castelului familiei Asthon.

Al doilea act prezintă o dramă de iubire, împreună cu încercarea lui Enrico de o determina pe Lucia prin orice mijloace să renunțe la dragostea pentru Edgar-do și să se mărite cu Arturo, din interese politice, așa cum era aranjat. După ce este sedată, îmbrăcată în rochie de mireasă și se căsătorește formal cu cine trebuia, într-un ceremonial tragi-comic, tânăra își pierde mințile, punctul culminant fiind atât de imprevizibil, precum atitudinea fetei din acele momente.

Producția aceasta este extraordinar de bine lucrată și regizată de către Andrei Șerban, actorii având posibilitatea să demonstreze publicului că iubirea-pasiune, nebunia, disperarea și tristețea pot fi resimțite în toate fibrele ființei noastre.

Înainte de a mă apropia și de spectacolul după Euripide, aș dori să o prezint, pe scurt, pe compozitoarea muzicii Trilogiei antice, care a părăsit această lume cu patru zile înainte de lansarea albumului lui Andrei Șerban la Iași. Elizabeth Swados este, poate, una dintre cele mai mari compozitoare ale lumii moderne, care a reușit să își închine viața artei. În urma unei complicații de la o operație de cancer esofagian, artista a decedat la 5 ianuarie, în Manhattan.

Dedicând mai mult de 30 de ani muzicii, aceasta a avut nenumărate succese pe Broadway și off-Broadway. Din păcate, Liz Swados s-a luptat cu depresia toată viața și a și scris despre aceasta în cartea ei *My Depression: A Picture Book*. De altfel, depresia a fost o problemă în familia ei, mama sa luptând toată viața cu această boală, care, de altfel, în 1974 a și împins-o la suicid. În urmă cu trei ani, în 2012, Liz Swados a fost prezentă la Iași, la premiera spectacolului *Troienele*, în regia lui Andrei Șerban.

„Troienele la Opera din Iași a fost o experiență frumoasă și, în plus, o premieră absolută în felul său, fiind pentru prima oară când interpreții au fost muzicieni adevărați. Deși Liz Swados și cu mine numiserăm de la început *Troienele* „o operă epică”, până atunci ea fusese mereu interpretată exclusiv de actori. Ce surpriză plăcută a avut compozitoarea, venind de la New York la premieră, să audă la Iași muzica maiestuos interpretată de acești minunați tineri cântăreți – soliști și cor”, scria Andrei Șerban despre momentul de la Iași.

Ce putem face acum este să îi mulțumim acestui om că a făcut posibilă participarea noastră la o produc-

ție inedită. Spun participare pentru că, dacă nu știți, acest spectacol presupune integrarea publicului în rol de cetățeni, martori neputincioși ai unei tragedii antice. Aceștia sunt duși în culise, apoi pe scenă și în cele din urmă ajung, pentru ultima parte, în sală. Totul se cristalizează în jurul încercărilor Hecubei de a stabili o ordine în cetatea cucerită.

Înaintând prin încăperi strâmte, slab luminate și cu tavane înalte, pe ritmul unor bătăi de tobă rare, sacadate, te cuprinde un fior, o nesigurantă provenită din lipsa normalului. Toată lumea și-a găsit un loc, în picioare, conform indicațiilor unor soldați ahei, spectacolul începe. O coloană foarte lungă de ostași și sclave, împreună cu protagoniștii, începe să înainteze prin mulțimea de spectatori. Modul mecanic în care actorii se mișcă și bruschează pe cei ce nu lasă spațiu sporește atmosfera apăsătoare.

Imediat, cu toții ajungem pe scenă, cortinele dinspre culise se trag și astfel publicul este închis în bezna. Trei schele de lemn sunt plasate de jur împrejur, spații ce vor deveni pe rând, haotic, centre de interes, pentru că acolo vor urca Hecuba, Cassandra, Andromaca și Elena. Soldații trec prin mijlocul publicului mai mereu, lăsând impresia că nici nu te observă. Te doboară o apăsare claustrantă, indusă atât la nivelul mișcării din jur, cât și prin intonația pătrunzătoare a interpreților.

Din punct de vedere muzical, folosirea formei originale în greaca veche și a unor melodii ori grave ori foarte ascuțite, care să pătrundă până în ultimele fibre ale ființei receptorului, până în momentul când acesta se umple de frică și teroare, copleșește și cele mai puternice firi.

Maria Macsim Nicoară a făcut o impresie extraordinară în rolul Hecubei, încât expresivitatea interpretării făcea să se pară că se înțelege tot ce spune sau cântă. Astfel, publicul a reușit să trăiască sinestezic evenimentele și datorită Hecubei, personaj esențial, care rămâne să fie martoră la întreaga tragedie, atât de profundă, încât o transcende.

Acestea nu sunt decât câteva secvențe din mereu surprinzătoarele întâlniri artistice ale publicului cu un regizor român spectaculos. Maestrul Andrei Șerban este un regizor excepțional, prin originalitate și puterea de a pătrunde emoțional în sală, făcând publicul să participe în mod autentic la desfășurarea scenică.

OPERA - „DESCHIDERE CĂTRE O LUME DE EMOȚIE ÎN STARE PURĂ”

TENORUL ANDREI FERMEȘANU

Troienele, după Euripide, regia Andrei Șerban, Iași 2012

Operetă *Liliacul* de J. Strauss, Iași 2014

Absolvent al Facultății de Compoziție, Muzicologie, Pedagogie Muzicală și Teatru, secția Muzicologie, din cadrul Universității de Arte „George Enescu” din Iași, Andrei Fermeșanu, în prezent tenor la Opera Națională Română Iași, și-a început studiile superioare în 2004 la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sf. Gheorghe” din Botoșani. După absolvirea acestuia, devine tenor prim în cadrul corului Operei Naționale Române Iași în 2007, dar își continuă studiile la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae”, secția Teologie-Pastorală, din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. A lucrat alături de regizori recunoscuți, precum Andrei Șerban,

Matteo Mazzoni, András Kürthy și Beatrice Rancea, dar și sub bagheta unor dirijori de excepție, David Crescenzi, Cristian Oroșanu, Leri-Lynn Wilson și Gabriel Bebeșelea. A jucat roluri în opere celebre, inclusiv Contele Almaviva în *Bărbierul din Sevilla* de G. Rossini, Nemorino în *Elixirul dragostei* de G. Donizetti, Ernesto în *Don Pasquale*, Valere și Damon în *Indiile galante* de J. P. Rameau și Don Otavio în *Don Giovanni* de W. A. Mozart, dar în cariera sa se înscriu atât roluri în operete, precum Alfred în *Liliacul* de J. Strauss și Camille de Rosillon în *Văduva veselă* de F. Lehár, cât și interpretări în lucrări vocal-simfonice, precum *Requiem*, *Carmina Burana* de Carl Orff și

Simfonia a XI-a a lui L. W. Beethoven.

De la ce vârstă și cum ați descoperit talentul și pasiunea pentru muzică?

Pasiunea pentru muzică... eu o văd ca pe „un venticello” care debutează plăcut și inofensiv, activitate extra sau hobby, începe să sufle cu intensități variabile în funcție de ce începi să înțelegi mai mult azi decât o făceai ieri, își consolidează reședința în energia ta la fiecare reușită și tentativă, și ajunge să fie parte din tine cu toate furtunile ei creatoare. La mine „venticello” au fost anii în care am studiat vioara și chiar dacă nu am continuat traiectoria instrumentală, în anii aceia ai copilăriei și adolescenței s-a creat fanta prin care s-au infiltrat în ani razele artei. Fără să știu să o descriu sau să o înțeleg, mi se părea așa frumoasă starea ce îmi izvora în interior atunci când bobیțele înșiruite în partitură se transformau în muzică din arcușul meu! Bineînțeles că mama mi-ar fi urmărit studiul indiferent cu câtă bucurie aș fi făcut-o sau nu, așadar am fost norocos că mi-a plăcut!

Ați urmat mai întâi Facultatea de Teologie Ortodoxă și apoi Conservatorul din Iași. Cum s-au îmbinat cele două domenii în evoluția dumneavoastră profesională?

Da, licența la Teologie și admiterea la Conservator au fost la diferență de două luni; îmi doream să continui cu muzica și n-am avut niciun moment în care să preget la validitatea începerii unei noi facultăți. La conservator s-a dovedit a fi extrem de utilă uzanța vocalității corale și a conducerii frazei având în centru cuvântul, lucruri pe care se pusese accent în Teologie, astfel încât aveam o bază pe care să construiesc. Chiar cred că ceva din sensibilitatea exprimării în cadrul sacru rămâne impregnat în fiecare dintre noi și migrează în optica din care pledăm la un moment dat pentru un alt domeniu.

În 2007 ați devenit tenor prim în cadrul Corului Operei Naționale Române din Iași, iar din 2012 sunteți solist al acestei instituții. Vă rugăm să ne povestiți despre câteva dintre cele mai importante momente din cariera dumneavoastră de până acum.

Mărturisesc ca la Operă am ajuns din pură întâmplare: un prieten din teologie intrase de curând în

Alături de soprana Lăcrămioara Hrubaru Roată, recital cu Jessy Horn Sound la BCU Iași 2013

cor și m-a „corupt”. Una era să cochetezi cu muzica de factură corală, religioasă cu totul alta era intrarea într-o lume atât de complexă precum cea a genului operai. Erau atât de multe necunoscute, de exemplu nu înțelegeam deloc rostul și dialectica recitativelor, o lume care mă copleșea. Însă a început să mă cucească pas cu pas, încât după primii doi ani devenisem dependent de emoția aceea lichidă pe care unii soliști o picurau în inima unui public empatic și sensibil la sinele pe care artistul îl dăruia de pe scenă. Au fost multe momente în care live sau audiind acasă murmuram pentru mine „așa vreau și eu să fiu”, și, având susținerea soției mele, am renunțat la orice altă activitate, punând totul în slujba atingerii acestui vis.

Ați lucrat cu regizori de talie internațională, precum Andrei Șerban, Matteo Mazzoni, András Kürthy, precum și cu managerul Operei Naționale Române Iași, doamna Beatrice Rancea, tot în calitate de regizor. Despre ce spectacole este vorba și cum ați perceput lucrul cu fiecare dintre aceștia?

Cu maestrul Andrei Șerban am avut șansa să lucrez în toate cele trei montări ale domniei sale la Iași: Les Indes Galantes, Troienele și Lucia di Lammermoor. Lucrul cu maestrul Andrei Șerban nu este unul facil, pentru că, precizia detaliului e integrată unei gândiri

Aida, de G. Verdi, Szombathely Festival Iseum, Ungaria, 2013, regia Andras Kürthy

coerente și profunde a eșafodajului de mesaje. Fie că vorbim de iubirea mozaicată, pe meridianele lumii, din Indii sau de imperativul verbului din Troiene, exegeza scenică a muzicii e solicitantă în primul rând pentru că efortul fizic, deloc de neglijat, trebuie să fie cu totul logic și credibil. În aria Hatez-vous, a personajului Valere, alerg de-a dreptul dintr-o parte în alta a scenei; e foarte solicitant, cu atât mai mult cu cât profilul muzical e unul de virtuozitate. Însă doar reușind să le fuzionez, momentul devine spectaculos și certificat de aplauze.

În regia doamnei Beatrice Rancea am fost Don Ottavio din opera Don Giovanni de W. A. Mozart și în viziunea dumneaei predilecția pentru elementele psihologice care fac personajul autentic e prioritară. Are mare dreptate când spune că era cântăreților ce stăteau immobili în timpul ariilor a trecut. E o epocă în care latura actricească e cel puțin la fel de importantă ca muzica și sunt foarte bucuroși că am putut fi în distribuția acestui spectacol. E o profesionistă a punerilor în scenă, însă calitatea umană în dialogul cu artiștii o plasează în rândul celor cu care e o plăcere să lucrezi, indiferent de exigențe.

Matteo Mazzoni a regizat la noi Bărbierul din Sevilla și a fost debutul meu într-o opera rossiniană, de altfel dirijorul și regizorul erau italieni. Acum că rolul s-a așezat, avem multe momente când ne distrăm de-a dreptul pe scenă și pentru asta trebuie să îi mulțumim lui Matteo.

Maestrul Andras Kürthy a fost primul regizor care mi-a oferit oportunitatea de a evolua internațional, se întâmpla în cadrul festivalului de la Iseum, Szombathely, în Ungaria. A fost o experiență foarte frumoasă, ce a continuat anul trecut cu o producție de Elixirul dragostei. Domnul Andras este adeptul regiilor clasice, care surprind esențele raporturilor între personaje, l-am înțeles și răspund de fiecare dată cu plăcere solicitărilor sale.

Orice artist are un idol, un model, un reper care îl inspiră și îl motivează. Dumneavoastră spre cine priviți cu admirație din acest punct de vedere?

Îmi place foarte mult Juan Diego Florez, reprezentă perfectiunea tehnică în repertoriul rossinian și de belcanto. Mă uit de foarte de jos, de asemenea, la Francesco Araiza și Jussi Borling.

Aveți compozitori preferați? Arii favorite? Roluri care vă sunt mai aproape de suflet?

Mă fascinează repertoriul de tenor dramatic, însă e foarte departe de factura mea vocală, așa că rămân doar admirator și sper că timpul să sedimenteze restul detaliilor pentru a fi într-o zi și interpret. Giuseppe Verdi și Giacchino Rossini sunt compozitorii a căror muzică o prețuiesc cel mai mult. Sigur că e subiectivă opțiunea, însă, până la urmă, reacția pe care o provoacă fenomenul artistic implică subiectivitatea: rezonăm la un anumit stimul creator.

În ce constă, în opinia dumneavoastră, frumusețea vieții de artist? Dar dificultatea ei?

Fascinant mi se pare să poți să fii, prin intermediul rolului, altcineva. Există diferite stadii în care doar joci tiparul statuat de compozitor, însă e minunat când artiștii mari împărtășesc din experiențele lor în care au fost chiar Violetta, Alfredo, Nemorino, etc. E un deziderat, care fie numai și enunțat și deschide o lume de emoție în stare pură. Dificultatea vine din miile de ore de studii pentru a ajunge la optimizarea aparatului vocal cu tot apanajul său tehnic. Până la stările de grație, când se așterne liniștea aceea înmărmurită peste sală în timpul unei arii, e un întreg periplu de date concrete, care trebuie să susțină ca o structură fixă și exactă toată construcția interpretativă. Și cu atât mai greu cu cât reflexele tehnice se sprijină pe introspecție exprimată prin senzații; lucrezi cu invizibilul: vocea!

Ce proiecte aveți în lucru (dacă ne puteți dezvălui, desigur...)?

Studiez în paralel Ducele de Mantua din *Rigoletto*, Tonio din *La Fille de Regiment* și Ernesto din *Don Pasquale*. Sunt roluri ce mi se potrivesc vocal și când va apărea conjunctura favorabilă pentru a debuta vreau să fiu pregătit. În această vară vom începe lucrul la *Văduva veselă* în regia lui Andrei Șerban, un spectacol adaptat realităților de astăzi și chiar locale. Stay tuned!

Dincolo de profesie, cum este omul Andrei Fermeșanu? De pe scenă ne transmiteți numai optimism...

Chiar sunt o fire optimistă, mai exact un sangvinic incurabil și în general văd viața într-o cheie pozitivă. În primul rând pentru că sunt echilibrat emoți-

Alături de cea mai iubită melomană după *Bărbierul din Sevilla* de G. Rossini, regia Matteo Mazzoni, Iași 2016

onal, am o familie frumoasă, împlinită de Augustin și Arsenie, doi băieți minunați, care mă fac mândru să le fiu tată și, în al doilea rând, pentru că atunci când licărește zâmbetul lor, devin mai puternic în fața vieții cu toate ale ei.

A consemnat Ruxandra Mărgineanu, clasa a X-a E

NOSTALGII IEȘENE – STRADA LĂPUȘNEANU DE ALTĂDATĂ

Ruxandra Mărgineanu, clasa a X-a E

Cultura și turismul au fost întotdeauna două elemente de preocupare mondială, fiind mijloace de apropiere între popoare sau contribuind la educația tinerilor. Din aceste motive, majoritatea orașelor occidentale găsesc moduri de atragere a vizitatorilor prin reabilitarea clădirilor și străzilor cu însemnătate istorică și, astfel, pun în evidență tradițiile și obiceiurile predecesorilor.

Iașul, considerat un oraș cultural cu o istorie de peste șase sute de ani, nu este privat de aceste „amintiri”, unul dintre cele mai importante centre istorice fiind Strada Lăpușneanu, a cărei dezvoltare a început în secolul al XIX-lea și a continuat în moduri diferite până astăzi, fiind, probabil, cel mai potrivit loc al orașului ce poate fi nominalizat la acordarea titlului de „centru vechi”.

Perioada de strălucire a orașului poate fi cu ușurință considerată cea interbelică, fiind adevăratul nucleu cultural al României, aici întâlnindu-se și ținând conferințe scriitori, editori, critici și istorici, printre care se numără Nicolae Iorga, Otilia Cazimir, Cezar Petrescu sau Camil Petrescu. Cu toate acestea, emblema vieții culturale era doar strada Lăpușneanu, care se ridica la standarde europene din mai multe puncte de vedere. Nu doar prezența persoanelor de cultură eleva acest nucleu, dar și aspectul, estetica elegantă, clădiri cu geamuri înalte, cu unul sau două etaje, cu uși decorate cu vitralii și balcoane mici. În această perioadă, strada Lăpușneanu începea de la baza bulevardului Copou, unde astăzi se află Casa de Cultură a Studenților, cu faimosul Jockey Club,

alături de care funcționa originala cofetărie Tuffli. Coborând, erau amplasate anticariate și cafenele, aspect menținut până astăzi, care, probabil, oferă atmosfera sau aerul istoric acestei străzi. Pe locul anticariatului înființat de Dumitru Grumăzescu se afla laboratorul fotografului Nestor Heck, care a realizat prima fotografie a lui Mihai Eminescu, dar și a altor personalități, precum Ion Luca Caragiale și Veronica Micle. Biserica Banu oferă un alt element de stabilitate locului, fiind un simbol al vieții religioase interbelice din Iași, existent în orice oraș cultural european de renume. Mai jos de biserică se afla hotelul Corso, un alt nume păstrat până astăzi, în fața căruia încă se află Muzeul Unirii, martor al numeroaselor evenimente istorice, servind și ca reședință regelui Ferdinand în Primul Război Mondial. Mai jos se afla o clădire cu arhitectură deosebită, în care compozitorul Franz Liszt și-a petrecut ultimii ani din viață. În final, coborând în Piața Unirii, statuia domnitorului Alexandru Ioan Cuza tronează în fața unui alt simbol al Iașului, hotelul Traian, una dintre primele clădiri proiectate de Alexandre Gustave Eiffel. Arhitectul a vizitat de trei ori capitala Moldovei, adresând exclusiv cuvinte de laudă românilor și tehnicii lor, fiind, de asemenea, atras de strada Lăpușneanu, dovedind astfel integrarea ei în Europa modernă și farmecul de „centru vechi” păstrat până astăzi.

Cu toate acestea, din lectura istorică, pot spune că în perioada de la instaurarea regimului comunist până la Revoluție, aveau să fie răsturnate valorile culturale promovate de Iași și, implicit, de strada

Lăpușneanu. Se știe că bolșevismul a avut o influență nefastă asupra arhitecturii, distrugând clădiri și spații emblematicie ieșenilor. Dacă ar fi să se reia itinerariul propus anterior, s-ar constata că la baza Copoului, clădirea faimosului Jockey Club, cu cele șase statui montate deasupra, cu imensul balcon elegant din fier și structura spațiului exterior cu nișele care sprijineau busturile personalităților simbolice pentru formarea României moderne, a fost dărâmat, în apropierea sa fiind ridicată clădirea Securității. Nu doar această clădire a avut de suferit, fiind înlocuite numeroase altele care dovedeau bunul gust al românului interbelic. Au fost înființate magazine ale căror vitrine reflectau sărăcia comunistă, au dispărut anticariatele și, odată cu ele, oamenii de cultură au fost fie expulzați în Uniunea Sovietică, fie s-au retras în Europa Occidentală. Cinematografele Republica și Tineretului sunt alte exemple ale „protectoratului” sovietic, fiind redacte numai filme aprobate de aceștia, și fiind considerate, tot de ei, elementele de cultură de pe strada Lăpușneanu. Din vechea arhitectură ce i-a impresionat și pe europeni, după Revoluția din 1989 nu a rămas nimic care să poată fi salvat, reconstruit sau renovat. Singurele clădiri care nu au căzut pradă acestui fenomen sunt hotelul Traian, care oferă aerul istoric Pieței Unirii, altfel încărcată doar cu construcții comuniste, și Muzeul Unirii, căruia i s-a dat importanță prin renovarea și găzduirea unor expoziții.

Strada Lăpușneanu dovedește potențialul cultural al orașului Iași, după afirmația lui Nicolae Iorga în conferința sa, „Ce a fost, ce este, ce poate fi Iașul” de la Aula Universității, neexploatat, care, atunci când va ajunge la standardele europene, „poate să devie din nou inima Moldovei-de-sus, în loc să fie un colț părăsit, alături de care să continue o viață cu străini și Români”. Această opinie din 1935 este de actualitate, în special atunci când este luată în considerare și strada Lăpușneanu. Pare că studenții sunt singurii care observă importanța și utilitatea anticariatelor și librăriilor, fiind și cei ce momentan animă acest colț de cultură; însă celor ce le rămâne sarcina de a readuce strada Lăpușneanu la statutul de emblemă a Iașului sunt tinerii, pe umerii cărora se află și necesitatea atenționării asupra păstrării valorilor culturii românești, după cum socotea și Mihai Eminescu: „munca unui om poate fi plătită oricât, oricând și oriunde, dar caracterul, cultura lui nicicând”.

Adolescenția

GÂNDURI DE ADOLESCENT...

Sabina Cojocaru, clasa a VIII-a F

Suntem infiniți... sau despre prietenie

Îmi era frig, atât știu. Un altfel de frig, după spusele scriitorului Mihail Drumeș în cartea Scrisoare de dragoste. Îmi paraliza corpul un fior nemaipomenit, simțeam viața, simțeam anii care au trecut și pe cei care urmau să se stingă.

Eram întinsă pe spate pe un acoperiș de bloc, un bloc înalt care ieșea în evidență. Ai spune că nopțile de vară sunt mereu la fel, dar ceva era cu adevărat diferit în acea seară.

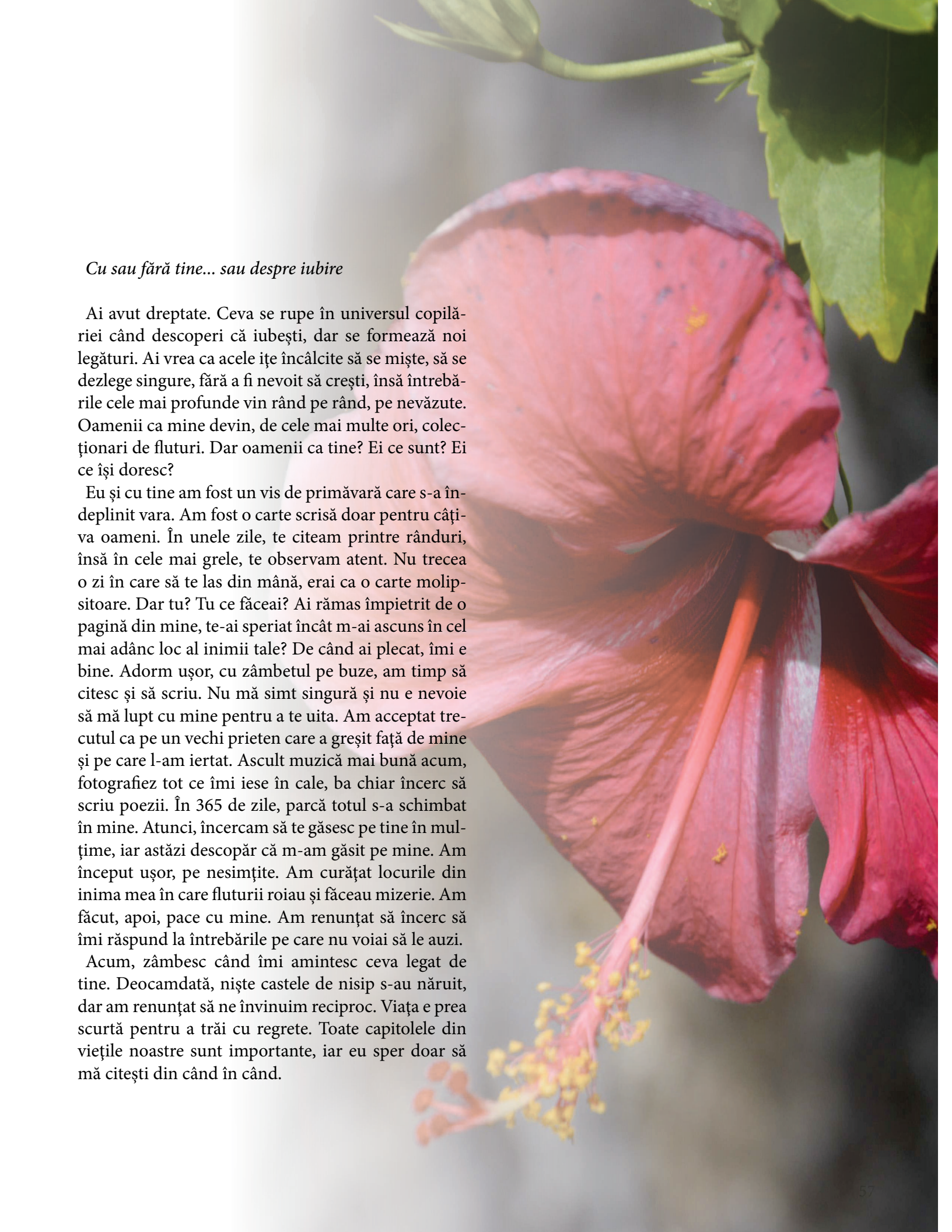
În urmă cu doar câteva ore înainte de această constatare, eram alături de prietenii mei în centrul orașului. Am împărțit oamenilor bilețele în care îi îndemnam să zâmbescă sau să admire în detaliu cerul. Mai apoi, ne-am hotărât să urcăm pe acoperișul unui bloc din apropiere pentru a face fotografii și pentru a gusta din plin apusul. Fără să ne dăm seama, se întunecase, însă acest lucru nu ne putea despărți, ba chiar ne-a apropiat mai mult. Ne-am așezat într-un cerc, întinși pe spate, eram mulți, făceam gălăgie și era târziu, dar nimeni nu ne deranja. Liniște. Admiram în același timp, toți, cerul plin de stele și ne pierdeam printre constelații, încercând să le recunoaștem. Nu ne păsa de viitor, de trecut, ci trăiam în prezent.

Vă propun să ne punem câte o dorință pe care să o spunem cu voce tare. Eu cred că, dacă ne rostim dorințele, ele se vor îndeplini, pentru că suntem conștienți de ele, am spus eu. După ce toți am spus ce ne doream, ne-am dat seama cât de diferiți, și totuși cât

de asemănători suntem. Unii își doreau jocuri video, dar și iubire. Alții își doreau fericire, în timp ce câțiva susțineau că se aflau în căutarea ei. Eu știam că fericirea nu e ca o luminiță de la capătul unui tunel, ci era o întregă călătorie, care se simte dincolo de cuvinte. Am început să cântăm. Inconștient, apoi, am început să dansăm în ritmul creat de noi. În acele îmbrățișări, cuvinte șoptite, taine adânci, toți eram singuri și împreună. Nu oboseam, eram mereu receptivi la noi mișcări de dans și melodii.

Uitați o stea căzătoare! s-a auzit o voce, iar toată lumea s-a uitat în sus. Era pentru prima dată când vedeam o stea căzătoare. Am simțit nevoia să mă așez din nou, fiind copleșită de această imagine și de intensitatea sentimentelor mele din acele momente. Nu-mi doream nimic mai mult decât atât. Am revenit în poziția inițială, dar spatele și picioarele parcă nu erau ale mele. Mi-am privit mâinile, erau ale mele. Le-am împreunat, le-am dus pe creștetul capului și am închis ochii. Prietenii mei s-au așezat lângă mine. Voiam să îi am aproape și să ne bucurăm de prezent în continuare.

Sunteți cea mai mare și cea mai strălucitoare constelație de pe cer! Le-am spus. Ziua, fiecare dintre noi are rolul Soarelui în viața lui proprie, dar atunci când e noapte, suntem stele. Cele mai luminoase stele!... Era bine. Bine, liniștit, frumos, misterios, magic, cald, oprit. Timpul era oprit. Noi, ei bine...

Cu sau fără tine... sau despre iubire

Ai avut dreptate. Ceva se rupe în universul copilăriei când descoperi că iubești, dar se formează noi legături. Ai vrea ca acele țte încâlcite să se miște, să se dezlege singure, fără a fi nevoit să crești, însă întrebările cele mai profunde vin rând pe rând, pe nevăzute. Oamenii ca mine devin, de cele mai multe ori, colecționari de fluturi. Dar oamenii ca tine? Ei ce sunt? Ei ce își doresc?

Eu și cu tine am fost un vis de primăvară care s-a îndeplinit vara. Am fost o carte scrisă doar pentru câțiva oameni. În unele zile, te citeam printre rânduri, însă în cele mai grele, te observam atent. Nu trecea o zi în care să te las din mână, erai ca o carte molipsitoare. Dar tu? Tu ce făceai? Ai rămas împietrit de o pagină din mine, te-ai speriat încât m-ai ascuns în cel mai adânc loc al inimii tale? De când ai plecat, îmi e bine. Adorm ușor, cu zâmbetul pe buze, am timp să citesc și să scriu. Nu mă simt singură și nu e nevoie să mă lupt cu mine pentru a te uita. Am acceptat trecutul ca pe un vechi prieten care a greșit față de mine și pe care l-am iertat. Ascult muzică mai bună acum, fotografiez tot ce îmi iese în cale, ba chiar încerc să scriu poezii. În 365 de zile, parcă totul s-a schimbat în mine. Atunci, încercam să te găsesc pe tine în mulțime, iar astăzi descopăr că m-am găsit pe mine. Am început ușor, pe nesimțite. Am curățat locurile din inima mea în care fluturii roiau și făceau mizerie. Am făcut, apoi, pace cu mine. Am renunțat să încerc să îmi răspund la întrebările pe care nu voiai să le auzi.

Acum, zâmbesc când îmi amintesc ceva legat de tine. Deocamdată, niște castele de nisip s-au năruit, dar am renunțat să ne învinuim reciproc. Viața e prea scurtă pentru a trăi cu regrete. Toate capitolele din viețile noastre sunt importante, iar eu sper doar să mă citești din când în când.

UN ROMÂN ÎN... ASIA SAU CUM SĂ TE REINVENTEZI ÎNTR-O LUME EXOTICĂ

VLAD SAVIN

„Cu cât am călătorit și am văzut mai multe, cu atât vreau să văd și mai multe. Exact cum e cu cititul de cărți bune. Vreau să urc pe vulcani în Indonezia, să mă cațăr pe Muntele Fuji în Japonia, să fac surfing în Australia și să dorm în yute; să iau transsiberianul din Ulaanbatar spre Moscova și de acolo spre Iași, să îmi revăd vechii prieteni.”

După ce a absolvit Colegiul Național în anul 2002, Vlad Savin a devenit student la Universitatea „Spiru Haret”, secția Marketing și Relații internaționale, și mai apoi s-a înscris și la Universitatea Politehnică. După încheierea studiilor universitare, acesta devine agent de vânzări între 2005 și 2006, apoi se implică în mai multe proiecte precum „43 SEPTEMBRIE” și „Coza Advertising”. În tot acest timp, el participă activ și în diverse acțiuni de voluntariat, precum „Bananas Bungalows”, „GiftedEdu Romania” și „Reachout Malaysia”. Din 2015, Vlad Savin devine managerul proiectului „KL Expat Malaysia”, manager de marketing pentru „Maxi Pet Romania” și ambasador la „Impact Hub Kuala Lumpur”.

Ce ai studiat în România și cum te-ai hotărât să pleci din țară?

În timpul liceului am fost într-o clasă pe profil matematică-fizică, foarte potrivit pentru aspirațiile mele la momentul respectiv. Mă duceam la olimpiade de matematică, eram pasionat de științele reale mai mult și în timpul liber citeam Hermann Hesse și Thomas Mann. Mai târziu am regretat că nu am acordat mai multă atenție istoriei, deoarece acum am devenit preocupat de istoria lui Genghis Khan, războaiele mondiale și Imperiul Persan.

După liceu am ales să aplic la ASE – Comerț și relații internaționale și Marketing. După ce am fost acceptat la amândouă, m-am gândit că, din moment ce voi avea destul timp la dispoziție, aș putea aplica și la Politehnică, facultate considerată „de top” la vremea respectivă. Datorită rezultatului obținut la examen, fiind foarte nehotărât în privința pasiunilor mele, am ales să renunț la ASE și să încep Politehnică. După aproape trei ani de zile, am conștientizat că, de fapt, marketingul și publicitatea sunt adevărata mea pasiune, renunțând astfel la Politehnică.

Cu timpul, am realizat că am făcut o alegere foarte bună, deoarece am avut oportunitatea să lucrez încă din timpul facultății, acumulând experiența necesară în domeniu. Am continuat în jur de zece ani în domeniul publicității, înființându-mi propria agenție full service în capitală.

Fiind pasionat de mic de călătorie, am decis într-o bună zi că este momentul să fac o schimbare în viața mea, să cunosc alt stil de viață față de cel din România. Astfel a luat naștere călătoria mea în Asia.

Ești la mare distanță de noi. De ce tocmai Kuala Lumpur; cum ai ajuns într-un asemenea spațiu exotic?

De ce KL, cum i se spune, pe scurt, în Asia? Din întâmplare aș spune, dar de fapt nu e într-un tot adevărat. Aici m-a purtat drumul și am fost destul de deschis încât să iau orice oportunitate ca atare, fără să îmi complic existența cu planuri irealizabile. Astfel, căpătând experiență de-a lungul timpului, planurile mele s-au transformat complet pe parcurs, nu am anticipat venirea mea în KL. Mai degrabă mă gândeam să optez pentru Australia, să vizitez niște prieteni și apoi să lucrez în Perth într-o firmă de construcții a unui prieten din Thailanda. Motivul? După zece ani de experiență în publicitate, simțeam nevoia de a face ceva concret, simplu, real, palpabil, care să mă aducă cu picioarele pe pământ, care să mă facă să apreciez lucrurile simple.

Dezavantajul a fost că, din cauză că aveam pașaport de România și nu aveam destui bani depuși în cont, mi-a fost refuzată viza de turist pentru Australia, așa că tot planul de a merge acolo a dispărut. La momentul respectiv eram în Thailanda, iar ideea era să călătoresc spre Kuala Lumpur, să vizitez câteva zile orașul și să plec mai departe spre Sydney la prietenul meu, finalizând călătoria în Perth. Bineînțeles că mă așteptam la orice. „The best plan is no plan” îmi place să zic din când în când zâmbind, și așa a fost și atunci.

Vestea că mi-a fost refuzată viza am aflat-o în drum spre KL pe e-mail, călătorind cu autobuzul din Thailanda la începutul lui ianuarie 2014. Așa am ajuns în Kuala Lumpur, cu zâmbetul pe buze și dornic să aflu unde mă va duce viața în continuare, fără niciun plan în față, doar fericit să cunosc cât mai multe despre oamenii și viața de aici. După doi ani, sunt tot aici și mă simt ca acasă.

Viața ta profesională este foarte complexă: mana-

gementul finanțelor, publicitate, ONG-uri, voluntariat... Te rugăm să ne povestești câte ceva despre fiecare dintre aceste domenii.

Primul meu job a fost în publicitate și am continuat să lucrez într-o agenție full service, unde am învățat foarte multe despre ce înseamnă industria de advertising și cum este să faci un proiect de la zero cu echipa de producție, design, client service și așa mai departe. Ulterior am deschis propria agenție de publicitate numită „43 Septembrie” împreună cu un prieten, care mi-a fost asociat timp de 6 ani. Am lucrat și în marketing aproape un an, așa că după aproape un deceniu de publicitate am realizat că intrasem într-o rutină și că, de fapt, eram atât de prins în viața profesională, încât cea personală era aproape inexistentă. Mereu am vrut să călătoresc, dar niciodată nu am avut timp sau cel puțin așa credeam. Timpul este doar o percepție, iar dacă reușești să îți schimbi și să privești situația din alt unghi, ajungi să îți faci timpul prieten.

Așa am luat decizia să fac o călătorie prelungită și să văd ce îmi apare în cale. După Austria, Germania, Nepal, Thailanda și Singapore, am ajuns în Kuala Lumpur și aici mi-am dat seama că vreau să fac ceva nou, diferit de ce știam. La o petrecere am cunoscut un ins pe nume Sami, care mi-a devenit ulterior prieten și care mi-a spus că firma la care lucrează face angajări; după două interviuri, am ajuns să lucrez în investiții financiare internaționale. Nu era chiar aceeași idee cu care pornisem spre Australia, dar mi-am dat seama imediat că este o oportunitate de neratat și că vreau să învăț lucruri noi, să muncesc. A fost destul cât am călătorit din țară în țară.

Mi-am început experiența ca voluntar în Thailanda, într-un resort de bungalouri și, mai apoi, la un restaurant pe o plajă magnifică. A fost o experiență pe care nu o voi putea uita. În 2014, de Crăciun, am fost să vizitez din nou locul unde am fost voluntar cu un an în urmă, să îmi aduc aminte de vremurile bune, de călătoriile și plimbările cu barca spre insule părăsite.

Ce evenimente deosebite ai avut ocazia să promovezi?

Văzându-mă din nou prins în viața de oraș, cu trafic, autobuze, motoare și aglomerație, mi-am dat seama curând că singura variantă să nu mă plictisesc ducând dorul munților din Nepal și al plajelor din Thailanda era să particip la cât mai multe evenimente, uneori

având chiar 4-5 într-un weekend. Festivaluri de jazz, expoziții de artă, workshopuri de pictură, hiking în junglă, în general oriunde avea loc ceva cultural, interesant, incitant, eram acolo, singur sau cu prietenii. Oricum, tot din călătorii am învățat că niciodată nu ar trebui să fii singur – prietenii cei mai buni ți-i faci vorbind cu străini și aflând că aveți atâtea lucruri în comun.

Am promovat și organizat evenimente precum „Feed the Homeless” sau „Sunday Supper”, evenimente de meditație în grup, ultimul fiind cel organizat pentru victimele de la Colectiv. A avut loc o proiecție de film românesc într-un local în centrul orașului, „Restul e tăcere”, la care a participat și ambasadorul României în Malaezia. Cel mai mult au râs polonezii la glumele românești, pentru că au un simț al umorului similar. Anul acesta îmi propun să organizez împreună cu doi prieteni o petrecere de electro-underground într-o clădire abandonată, undeva în oraș.

Ești pasionat de natură, călătorii, locuri unice și oameni interesanți, aparținând de culturi diferite. Pe unde te-au purtat pașii până acum și ce ai descoperit în Asia?

Trăind de zece ani în București printre blocurile gri, când am văzut cum trăiesc oamenii în Nepal, în sate din munți la altitudini de peste 5000 de metri, am rămas marcat; natura a devenit unicul mod de a călători. Am făcut un circuit de 23 de zile până la Everest Base Camp, am făcut diving în insule superbe, vestite în lume, am urcat pe dealuri și văi pline de palmieri și junglă, am făcut baie în cascade imense în mijlocul naturii în Indonezia. De asemenea, am vizitat temple vechi de mii de ani în Cambodgia și Burma, m-am plimbat cu barca pe râuri de care auzisem numai la

orele de geografie, precum Mekong. Domnul Fiscuțean m-a executat de câteva ori la ore, dar pe bună dreptate. Acum pot să zic că știu pe de rost despre musonul din Thailanda și de ce Myanmar nu mai este Burma sau unde se află cel mai lung râu în Asia. India este o bijuterie sălbatică, mâncărurile sunt paradisiace și oamenii sunt de o bunătate extraordinară. China este plină de contraste, orașele sunt de o urâțenie și poluare dezolante, în schimb natura e magnifică. Cu cât am călătorit și am văzut mai multe, cu atât vreau să văd și mai multe. Exact cum e cu cititul de cărți bune. Vreau să urc pe vulcani în Indonezia, să mă cațăr pe Muntele Fuji în Japonia, să fac surfing în Australia și să dorm în yute; să iau transiberianul din Ulaanbatar spre Moscova și de acolo spre Iași, să îmi revăd vechii prieteni.

Cum te-ai adaptat la cultura și civilizația acestei lumi și ce ți se pare fascinant ca european?

Contrastele în Asia sunt cele mai fascinante. Hotelul de 5 stele stă maiestuos lângă o casă dărăpănată cum nici bunica la țară nu are. Restaurantul este poziționat în stradă, pe bordură, lângă mașini, unde mănâncă oameni îmbrăcați elegant, venind de la serviciu. Tot alături poți descoperi un alt restaurant fusion premiat cu 2 stele Michelin! Se remarcă la tot pasul bunătatea și zâmbetul oamenilor dornici să cunoască europeni, așa cum europenii sunt dornici să cunoască Asia. În Kuala Lumpur se sărbătoresc toate culturile și civilizațiile: peste 15 zile începe noul an iranian, în februarie a început cel chinezesc, în timp ce în ianuarie a avut loc cea mai mare sărbătoare indiană din zonă - Thaipusam, urmează sărbătorile islamice, malaeziene, iar de Crăciun, în decembrie, vezi Moși

Crăciuni, reni și brazi împodobiți cu ghirlande peste tot. Toți sărbătoresc și trăiesc cultura altora împreună cu a lor. Fiecare locuitor vorbește în jur de 3-4 limbi străine, toate mâncărurile sunt diferite și toate templele și bisericile sunt acceptate – moschei, biserici creștine, temple indiene, chinezești, budiste. Aici nu este o singură cultură, ci sunt toate culturile la un loc. Dacă mă întrebați de ce îmi place Kuala Lumpur, tocmai v-am spus – unde mai găsești un loc unde să întâlnești toate culturile la un loc?

Cine sunt prietenii tăi? Mai sunt români acolo?

Prietenii mei sunt oameni cu care am ceva în comun, care au un stil de viață și pasiuni apropiate de ale mele. Vijay este un bun prieten din New Dehli, Talha e din Pakistan, dar a trăit toată viața în Arabia Saudita. Ward este și el un prieten foarte bun, care tocmai a terminat facultatea de regie din Siria, iar acum își vizitează bunicii acolo și îmi spune cât de dezolantă a ajuns propria lui țară și locul natal din pricina războiului. Prietena mea este originară din Bulgaria, din România îl cunosc pe Ion, violonist la Filarmonică aici și, de asemenea, mai sunt amic și cu oameni din Noua Zeelanda, Marea Britanie, Germania, Polonia, Grecia și așa mai departe.

Ai momente de nostalgie față de locurile natale?

Bineînțeles... familia, prietenii îmi apar în minte zilnic și încerc să țin legătura cu toți, să fiu la curent cu ce se întâmplă în viața lor. Până la 29 de ani nu am avut un cont de Facebook, dar, la o lună de când am plecat din România, mi-am făcut unul, întrucât mi-am dat seama că este cea mai simplă variantă de a fi

aproape de persoanele dragi când ești la celălalt capăt al lumii.

Dacă tot am intrat în sfera amintirilor, ce ai păstrat din anii de liceu petrecuți la Colegiul Național Iași?

Sunt multe de povestit, dar mai puternic decât toate, acum, este gândul că prietenul și colegul meu, Dragoș Vârlan nu mai este printre noi, de puțină vreme. El făcea timpul să treacă mai ușor în ore, cu el distram profesorii și colegii. Îmi aduc aminte de doamna Vălcu, pe care o respect ca profesor și cu care aveam o relație bună, de doamna Hulpoi, care era atât de dură cu noi, dar după zece ani, când am revăzut-o, mi s-a părut de o bunătate extraordinară; holurile lungi și înalte ale liceului, copacii și verdele din curtea școlii, zilele de vară când profesorii ne mai dădeau liber și făceam ce voiam. Am avut parte de cea mai frumoasă experiență la Național!

Făcând un bilanț, care sunt cele mai frumoase părți ale vieții tale de până acum? Ai vrea să schimbi ceva?

Toate părțile din viața mea au frumusețea lor și, datorită lor, am ajuns unde sunt acum, incluzând părțile mai puțin fericite. Fiecare lucru bun și rău a contat în drumul meu în viață, iar felul cum au influențat direcția spre care am pornit este de un superb mister, care mă face să cred că totul este exact cum trebuie să fie. De schimbat, nu vreau să schimb nimic – toate experiențele pe care le-am avut au ajuns să mă definească și să mă transforme în cel ce sunt astăzi. În ceea ce vă privește pe voi... căutați, învățați, călătoriți, experimentați, fiți curioși și aflați cine sunteți!

A consemnat Mara Slătineanu, clasa a X-a B

CU NOSTALGIE CĂTRE ANII DE LICEU, CU ÎNCREDERE CĂTRE VIITOR

„Gândindu-mă la acele clipe, mă redescopăr și nu îmi vine să cred cât de repede a trecut timpul și cât de multe am învățat.”

Monica Rotaru, absolventă a Colegiului Național, promoția 2013, studentă la Facultatea de Automatică și Calculatoare, în cadrul Universității Tehnice „Gheorghe Asachi” Iași, anul al III-lea

Am făcut gimnaziul și liceul la Colegiul Național Iași, ceea ce pentru mine constituie un motiv de mândrie și m-a motivat și ambiționat să știu că sunt la unul dintre cele mai de prestigiu licee din țară. Eram la începutul clasei a IX-a și urma să am una dintre cele mai frumoase perioade ale vieții mele, deși nu știam ce o să mă aștepte.

Privesc cu nostalgie către anii de liceu, ce au trecut mult prea repede, plini de amintiri ce încă îmi sunt clare în minte și mă bucură. Gândindu-mă la acele clipe, mă redescopăr și nu îmi vine să cred cât de repede a trecut timpul și cât de multe am învățat.

Cred că acest sentiment straniu de dor a fost prezent încă de la începutul clasei a XII-a, deoarece nu puteam percepe o asemenea schimbare. Colectivul în care am fost era unit, iar gândul că voi începe o nouă etapă din viața mea mă înspăimânta. Ca o persoană obișnuită ce se afla la liceu, auzeam o mulțime de

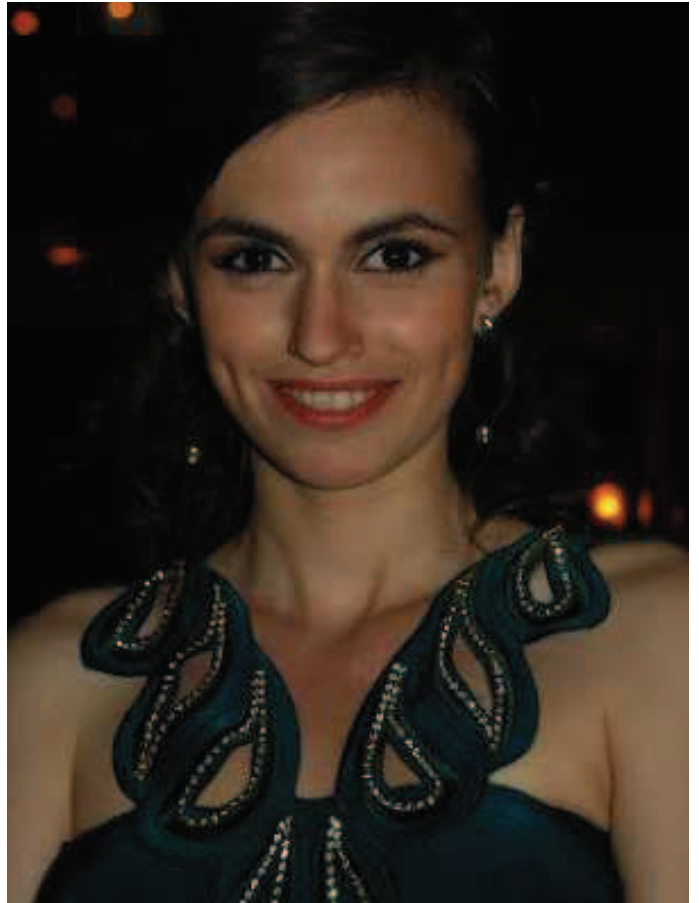
lume vorbind despre “cea mai frumoasă perioadă a vieții”. Pe moment nu înțelegeam, dar acum, privind în ansamblu, realizez câte clipe minunate am trăit într-o școală deosebită, înconjurată de persoane speciale, ce ne învățau cele mai importante lucruri despre viitor.

Îmi amintesc sfaturile profesorilor și vorbele lor încurajatoare. Îmi lipsesc acei oameni implicați, ce ne ajutau la fiecare pas și ne spuneau că tot ce facem este pentru noi. Acum, la facultate, profesorii ne pregătesc pentru viață, ne demonstrează ce ni se spunea în liceu, că fiecare alegere pe care o facem ne ajută. Urmând profilul matematică-informatică, am optat pentru o facultate pe un profil real, deoarece eram fascinată de programele pe care le învățam și de felul lucrurilor de a funcționa. Dorința mea de a merge la Facultatea de Automatică și Calculatoare Iași a fost uneori contestată de anumite vorbe auzite, însă fami-

panie în care să mă dezvolt atât din punct de vedere profesional, cât și personal și să găsesc persoane care să fie exemple pentru mine și care să mă facă din ce în ce mai bună.

Așadar, privind în ansamblu, după o perioadă de timp de trei ani la facultate, având încă unul până la absolvire, realizez că toate aceste clipe prin care am trecut au avut o importanță imensă pentru mine, deoarece mi-au arătat care este drumul în viață.

lia, profesorii, colegii și prietenii m-au încurajat în a face o alegere ce s-a dovedit a fi foarte bună.

Acum, în calitate de student, am intrat într-o organizație numită BEST (Board of European Students of Tehnology) în care am cunoscut multe persoane ce aveau o gândire mai deschisă, experimentând mai multe domenii. Acestea m-au ajutat să mă dezvolt ca persoană și mi-au arătat că munca este cheia spre toate lucrurile și că trebuie să mă străduiesc din răsuferință pentru a obține ceea ce îmi doresc.

Încă din liceu mi s-a deschis această cale, iar persoanele pe care le-am avut alături m-au făcut să muncesc mult pentru a reuși, pentru a mă realiza din punct de vedere profesional. Îmi doresc să lucrez într-o com-

PICTURA – TINEREȚEA FĂRĂ BĂTRĂNEȚE A SUFLETULUI

RALUCA VOICU

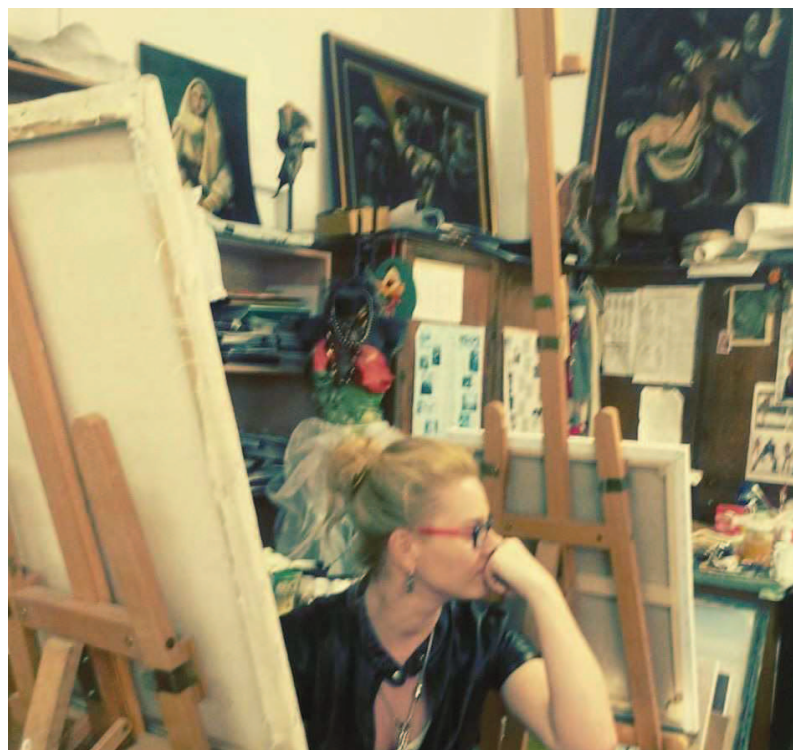
„Pictura este, pentru mine, exprimarea tuturor sentimentelor și poveștilor pe care nu pot să le exprim în cuvinte.”

Raluca Voicu este născută pe 2 martie 1980. A absolvit Colegiul Național Iași în 1999, apoi a continuat studiile la Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, secția comerț, absolvind în 2003. Pasionată fiind de pictură și design, a dat examen în 2006 la Școala Populară de Arte „Titel Popovici” Iași, Secția Artă Decorativă, Pictură și Design Vestimentar. A absolvit în 2009, iar până în 2010 a făcut un master în pictură la Universitatea „George Enescu” Iași. Din 2001 lucrează ca economist de merchandising, iar timp de doi ani, a lucrat ca pictor, mozaicar și iconograf pentru firma ArtGeorgies Iași. La sfârșitul anului 2009, a plecat în Franța, unde a urmat timp de trei ani cursurile unui atelier de pictură, lucrând atât ca profesor pentru copii, cât și ca designer de bijuterii handmade.

De când pictezi și cum ai descoperit această pasiune?

Pictesz de mică, de la patru-cinci ani. Am descoperit această pasiune ascultând viniluri cu povești și, încercând să le redau în imagini, am început să desenez.

Ai urmat o școală de arte plastice. Detaliază câteva aspecte ale evoluției tale profesionale în acest domeniu, având în vedere că în prezent lucrezi ca economist. Cum reușești să le îmbini?

Evoluția mea profesională în domeniul economic nu are nicio legătură cu cea artistică. Partea economică reprezintă doar latura mea realistă, care mă ancorează pe pământ, iar desenul este cel ce înfrumusețează viața mea, care altfel ar fi lipsită de strălucire. Reușesc să îmbin ambele domenii având în vedere că am avut perioade în care lucram în cele două profesii... la biroul de economist mereu aveam o foaie pe care să desenez între facturi, iar în pictură este nevoie, pe lângă imaginație, și de matematică.

În ce constă, pentru tine, frumusețea picturii? Și ce ți se pare dificil?

Pictura este, pentru mine, exprimarea tuturor sentimentelor și poveștilor pe care nu pot să le exprim în cuvinte, fiind o persoană destul de retrasă. Aceasta este frumusețea picturii, empatia pe care o poate transmite, în pictură nu e dificil să poți să te detașezi de problemele de zi cu zi și să intri în starea în care nimic nu mai contează și ești doar tu cu paleta ta de culori.

Ce te inspiră atunci când crezi? Ai teme favorite?

Mă inspiră marea, oceanul, valurile și femeia, dar și oamenii cu personalitate.

Care sunt artiștii pe care îi consideri modele și care ți-au influențat stilul? Ai un pictor preferat?

Am fost mereu impresionată de pictura romantică, iar preferații mei sunt pictorii ruși, favoritul fiind Ivan Aivazovski, care a fost cel mai mare pictor de peisaje marine al tuturor timpurilor, trei dintre tablourile sale impresionante fiind expuse la Muzeul de Artă al României.

Ai participat cu lucrări la evenimente culturale și artistice, ai avut expoziții personale?

Am avut multe expoziții cu Școala Populară de Arte la Casa Cărții din Iași și Casa de Cultură „Mihai Ursachi” Copou, dar cea mai plăcută a fost cea din Franța, cu picturi marine.

Cum a fost experiența șederii și a lucrului în Franța, unde ai petrecut cinci ani, și ce proiecte ai în vedere pentru viitorul apropiat?

În ceea ce privește partea artistică, arta este mult mai apreciată acolo decât în România, este încurajată mai ales în școli. Pictura trebuie văzută de cei care se hotărăsc să o practice doar ca o mică pasiune de relaxare. Doar atunci când vei fi relaxat complet, vei putea începe căutarea perfecțiunii în acest domeniu. Francezii încurajează aceste activități, nu pentru a scoate pe piața muncii pictori renumiți, ci doar pentru a oferi oamenilor ocazia să își găsească liniștea și să se relaxeze.

Ce îți amintești despre anii de liceu petrecuți la Colegiul Național? Cum consideri că au contribuit anii de școală la evoluția ta personală și profesională? Momente deosebite, prieteni, colegi, profesori...

Colegiul Național rămâne cea mai frumoasă amintire și nu spun asta pentru că dau acest interviu, ci pentru că, nu numai că mi-am făcut prieteni pe care încă îi am, dar și fiindcă în liceu mi-am dezvoltat imaginația. Cred că cel mai important om ce m-a ajutat în aceasta a fost doamna profesoară de limba și literatura română Carmen Martinuș, cu ale sale comentarii kilometrice, care ne făceau să găsim atâtea sensuri inimaginabile fiecărui cuvânt dintr-o poezie, cu atâtea cărți citite tot datorită ei, ale căror rânduri le transpuneam acasă în culori și forme. Consider că datorită influenței sale ar trebui să îi mulțumesc.

Ce i-ai sfătui pe elevii care sunt talentați și pasionați de diverse domenii artistice? Cum să își cultive aceste înclinații?

Îmi doresc ca oricărui copil să îi fie permis să se exprime prin desen sau muzică, mai ales pentru că există oameni maturi ce nu se pot exprima decât prin artă și recomand tuturor tinerilor să nu renunțe la această latură, indiferent dacă o vor practica sau nu, întrucât vor deveni mai toleranți, mai sensibili, vor aprecia mai mult fiecare detaliu din viața lor și acest fapt îi va face mai fericiți.

A consemnat Cristina Teșu, clasa a XI-a D

CONSTRUIREA SINELUI ÎN OGLINZILE PARALELE ALE TEATRULUI

„Tot ceea ce îți trebuie să continui, indiferent de situație sau împrejurări, este pasiunea, pură pasiune.”

ÎN CĂUTAREA ESENȚEI...

Ilinca Anton, clasa a X-a B

Teatrul este mai mult decât o artă, este o cale prin care te întâlnești cu tine însuți, o modalitate prin care meditezi asupra vieții, asupra relației cu lumea, un mod de a trăi punctul culminant, idealul. Teatrul te formează ca persoană, îți deschide noi perspective asupra existenței tale ca ființă umană. Acesta îți permite să-ți exteriorizezi sentimentele care sunt adesea cenzurate în societate, fiind liber să fii ceea ce îți dorești, în teatru nu ai limite, nu există judecată, idei preconcepute. La teatru poți trăi pe viu tot ceea ce se întâmplă pe scenă, te poate emoționa, îți poate oferi răspunsuri la întrebări pe care ți le-ai pus în legătură cu experiențele din viața ta. Teatrul înseamnă viață și se inspiră din viață. Fiecare trăire este unică și irepetabilă, un spectacol de teatru nu se poate relua. Un cuvânt atât de banal la prima vedere, dar cu o mare importanță emoțională.

Pentru fiecare dintre noi, teatrul semnifică altceva, ne oferă alte trăiri și alte sentimente. Pentru mine este un univers obscur, pe care ajung încetul cu încetul să îl descopăr. Este o adevărată mască, în spatele căreia se ascund multe ore de muncă, oboseală, răbdare, repetiții, prietenie, idei, tensiune, nervi, ambiție, țipete, dezamăgire, satisfacție, dar care prezintă doar partea luminoasă, cea a dorinței de a juca, de a crede, spera într-un spectacol, de a stabili o conexiune cu o sală plină de oameni, de a auzi sutele de aplauze, de a ajuta publicul să se proiecteze în spectacol, să creadă în actori, în tot ceea ce spun, să simtă tot ceea ce simți tu și, nu în ultimul rând, de a trăi, de a trăi clipa pe scenă. Tensiune Emoții Ambiție Talent Răbdare Uniți. Multă lume, în special părinții mei mă întreabă ce mă face să fiu atât de atrasă de teatru, de dăruirea acestei experiențe, pot spune înnebunită de această plăcere. Răspunsul meu este totul, tot ce înseamnă teatru mă fascinează, de la nerăbdarea de a juca, de a

merge la festivaluri, de a da viață personajelor până la momentele de neputință, oboseală, cedare.

Nici nu aș putea să vă descriu în cuvinte ce înseamnă un festival. Este de necrezut cum cu o persoană cu care ai vorbit două minute poți fi atât de sincer și deschis și cum toată lumea crede în toată lumea. Sunt prietenii care durează ani de zile, experiențe care stau la baza dezvoltării ființei tale, crize de răs în hohote, agonie și furia neputinței, a eșecului, dar și extazul, satisfacția reușitei de la final. Nu cred că a fost vreodată clipă în care să mă gândesc să renunț la teatru. Nici odată nu m-am putut gândi la acest aspect, nimic nu m-a putut face să-mi doresc acest lucru. Tot ceea ce îți trebuie să continui, indiferent de situație sau împrejurări, este pasiunea, pură pasiune.

Teatrul pentru mine este modul perfect de a mă detașa de monotonia cotidiană și de a trăi o multitudine de sentimente în același timp. De asemenea, este cea mai frumoasă experiență pe care am trăit-o până în momentul de față, lucrul care m-a schimbat ca persoană, care mi-a deschis noi oportunități și care mi-a oferit libertatea nebuniei, creației. Teatrul face parte din mine, mă face să fiu ceea ce sunt în momentul de față, mă definește.

...ÎNTR-UN UNIVERS DIFERIT

„Un spectacol este reușit și apreciat dacă actorii transmit un mesaj, o emoție, orice de pe scenă... dacă reușesc să te facă pe tine ca spectator să crezi în vorbele lor, să pleci de acolo cu o altă stare.”

Miruna Anton, clasa a X-a B

Zâmbete, țipete, amintiri, lacrimi, fericire, luptă, ambiție, speranțe, tensiuni, oboseală, satisfacție, plăcere... simple cuvinte care descriu sentimentele care mă cuprind atunci când mă gândesc la teatru. Pentru fiecare dintre noi teatrul înseamnă cu totul altceva. Pentru mine este un univers pe care încă îl descopăr, un univers care mă surprinde în fiecare zi și îmi conferă senzații pe care nu le-am mai simțit până acum, de la plăcerea de a fi pe o scenă și de a interacționa cu spectatorii, până la oboseala și plictiseala de a repeta de zeci de ori o scenă aparent banală.

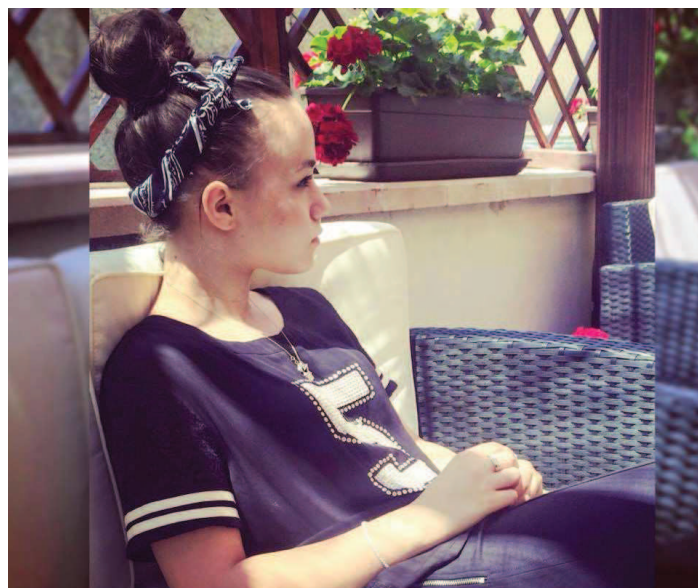
Teatrul este un întreg... nu este doar o instituție, nu este doar o scenă dintr-un film, nu este doar un domeniu, nu sunt doar niște personaje... când ne gândim la teatru ne gândim la povestea actorilor, la suferințele de repetiții pentru un spectacol, la festivaluri, la provocarea de a juca pe o nouă scenă, la conexiuni, la personaje, la dedicare și pasiune. De multe ori aud lumea spunând că un actor doar se preface a fi un alt personaj, doar joacă un rol și nu-i așa, vă spun sincer. Tot ce se întâmplă pe o scenă trebuie să fie real, trebuie să-ți asumi personajul pe care-l joci, să crezi în

el și să-l cunoști ca pe propria persoană ca să reușești să transmiți ceva celor din jur... trebuie să te uiți în ochii lor și să crezi ce spui, astfel vei reuși să transmiți energia și emoția. Un spectacol este reușit și apreciat dacă actorii transmit un mesaj, o emoție, orice de pe scenă... dacă reușesc să te facă pe tine ca spectator să crezi în vorbele lor, să pleci de acolo cu o altă stare.

Teatrul m-a ajutat să mă descopăr pe mine, să-mi formez o anumită viziune asupra vieții, să am principii, m-a învățat cum e să te simți liber, să n-ai limite, să poți să visezi cu ochii deschiși. Teatrul e ceva simplu, dar în același timp foarte complicat... e un fenomen greu de descifrat, dar simplu de trăit. Ca să faci parte cu adevărat din această lume a teatrului ai nevoie de extrem de multă pasiune, răbdare, încredere și ambiție.

De doi ani fac parte din această lume deosebită, ca membru al trupei de teatru a liceului. Până acum am avut experiențe unice, surprinzătoare... e de necrezut ce atmosferă este la festivaluri, cât de deschis te poți simți cu un om pe care-l cunoști abia de câteva minute, câte prietenii de lungă durată se formează și cât de fericit te simți tu ca om.

Cum aș defini eu teatrul? Aș spune că este ceva frumos de experimentat.

DO-RE-MI-UL ȘIFONAT AL SECOLULUI XXI

„Music happens to be an art form that transcends language.”
-Herbie Hancock

Cezar Vasiliu, clasa a X-a E

Prima dată când ființa umană a „descoperit” termenul de muzică, a fost în timpul preistoriei, când oamenii primitivi își creau propriile sunete prin lovirea pietrelor una de alta. De atunci, muzica a evoluat în complexitate pe parcursul erelor trăite, însă oare nu am ajuns într-un punct în care majoritatea muzicii produse în acest secol este atât de lipsită de sens și, în unele cazuri, promovează niște valori false și îi influențează negativ pe ascultători?

De ce ascultăm muzică? Probabil că cel mai comun răspuns ar fi pentru a ne relaxa, pentru a scăpa de grijile vieții monotone, sau așa cum spune Herbie Hancock, unul dintre cei mai mari cântăreți de jazz, „Music happens to be an art form that transcends language.” Pentru epoca sa, Herbie avea mare dreptate. Muzica secolului al XX-lea se axa mult pe o muzicalitate cursivă și originală, pe impactul versurilor,

care fie prezentau problemele societății, fie artiștii își transformau sentimentele în note muzicale. De ce generația actuală nu îi mai ascultă pe John Coltrane, pe Nina Simone, pe Rakim sau pe Chopin?

Singura explicație este avântul pe care muzica comercială l-a cunoscut în ultimele decenii. A devenit așa-zisul „mainstream music”, unde se regăsesc cei mai populari „artiști” ai vremii. Ignoranța, naivitatea și lipsa de maturitate a celor care compun aceste melodii este redată în versurile lor, ce propun valori ca materialismul, superficialitatea și bineînțeles, trăirea vieții într-un mod cât mai delăsător. Din cauza acestor schimbări, s-a ajuns într-un punct în care genurile muzicale sunt caracterizate în cel mai greșit mod cu putință. Rap-ul, gen care în anii '80-'90 făcea ravagii în S.U.A, schimbând mentalități prin cântăreți ca Nas, Rakim, The Notorious B.I.G, Big Daddy Kane,

purile noastre sunt oameni care încearcă să continue munca începută de predecesorii lor, și care reușesc să se desprindă din mormanul de banalitate al muzicii mainstream.

Din păcate, artiștii care domină scena muzicală actuală vor continua să fie din ce în ce mai apreciați și cunoscuți, astfel, acest tip de muzică se va răspândi ca un virus în toată lumea. Totuși, îmi rămâne o doză de optimism, întrucât destui oameni sesizează acest fenomen al deculturalizării și încearcă să arate tinerilor și muzica realmente bună.

iar lista poate continua, și care unea comunități întregi, inclusiv reușind să contribuie la ameliorarea conflictelor dintre albi și negri, este azi reprezentată de cântăreți precum Drake, Lil'Wayne sau Nicki Minaj, oameni ale căror valori se regăsesc în cântece unde banalitatea și prostia ating cote inimaginabile, jumătate din versuri fiind fie legate de puterea banului sau lucruri sexuale, fie înșiruiți de clișee și de idei fără sens. Am încercat să evit subiectul manelelor, întrucât acolo e o cu totul altă poveste. Grupul celor ce ascultă astfel de melodii este relativ restrâns comparativ cu cei care ascultă muzica „mainstream”, gradul de culturalizare al acestora fiind destul de scăzut.

Nu am încercat să generalizez prea mult, întrucât și în secolul XX au existat cântăreți și formații care au pus bazele acestei muzici comerciale, dar și în tim-

Recenzie. Cronică

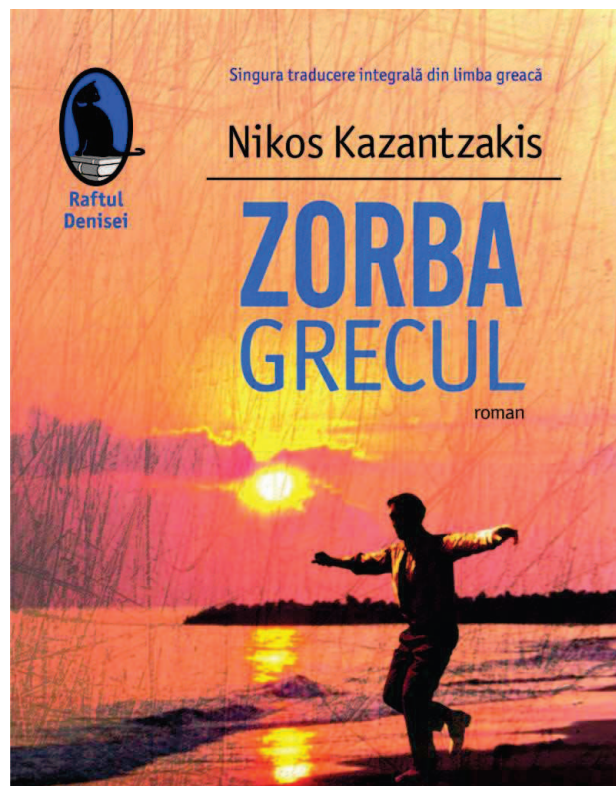
ZORBA GRECUL – DE NIKOS KAZANTZAKIS A TRĂI PENTRU A DANSA... CU IDEALURILE

„Deodată Zorbas își înălță gâtul subțire, osos, își umflă pieptul și scoase un strigăt sălbatic, disperat. Strigătul deveni vorbă și din măruntaiele lui Zorbas începu să urce o melodie veche târăgănată, plină de patimă și amărăciune și pustiu.”

Olivia Dobra, clasa a X-a A

„Mă uitam la el și mi se umplea inima de bucurie. Simțeam întreaga bogăție, simplitate, profunda valoare umană a acestor clipe, petrecute aici pe plaja pustie. Și masa noastră de fiecare seară era ca acelea ale marinarilor debarcați pe un tărâm pustiu-cu pești, stridii- mai gustoase decât orice alte bucate și fără asemănare în ce privește hrana sufletului omnesc. Aici, la capătul lumii, eram și noi ca doi naufragiați.”

Romanul *Alexis Zorba*, de Nikos Kazantzakis, atrage cititorul în două moduri: odată prin descrierile pito-

rești, clasice ale Cretei și apoi prin aventurile pline de umor și tâlc ale personajului principal.

Acțiunea nu are o amploare foarte mare și nu urmărește un fir cronologic strict, narațiunea se face la persoana întâi și prezintă numeroase momente de flashback.

Totul începe într-o cafenea numită Pireu. Naratorul - un scriitor tânăr de vreo treizeci de ani - aștepta vaporul către tărâmul cretan, unde urma să redeschidă o mină de lignit. În cafenea apare Alexis Zorba și îl întreabă dacă nu cumva are nevoie de un muncitor și prieten de încredere. Astfel, odată cu debarcarea, încep aventurile celor doi în Creta. Prima dată poposesc la hanul Madamei Hortense - o cântăreață bătrână, care se lauda că a cucerit cândva cele patru Mari puteri prin frumusețea ei - și sunt nevoiți să împartă o baracă. Zorba o seduce pe Madam Hortense, care în scurt timp devine o bună prietenă de-ale lor. Zorba reușește prin dorința lui aprigă de a munci și prin elanul cu care îi încurajează și pe ceilalți muncitori să transforme mina într-o afacere înfloritoare. Totuși, Alexis visa la un teleferic ce ar fi ușurat munca oamenilor. În final, acest vis se dovedește a fi unul ce nu poate fi dus la bun sfârșit.

Pe lângă întâmplările amuzante, alegorice și uneori grotești petrecute la mănăstire sau în sat, acest roman conturează spiritul oamenilor simpli din Grecia și antiteza dintre două tipuri umane: tipul visătorului, al intelectualului închis de propriile sale cărți,

lumi și reguli, reprezentat de naratorul care a părăsit forfota Greciei spre a îmbrățișa un stil de viață modest, inspirat de natura sălbatică pe care o întâlnește pe insulă. Iar al doilea tip este cel al omului liber, ce a trăit viața din plin și este reprezentat de Zorba.

Personal, mi-a plăcut foarte mult fiecare element de finețe care îi caracterizează pe cei doi. Alexis Zorba este omul adevărat care a văzut lumea, care a luptat din patriotism, care a iubit femeile, un om cu cicatrici lăsate de viață. Prin simplitatea cu care folosește cuvintele, el descrie și atinge niște realități umane, dar și spirituale, de la problema existenței lui Dumnezeu până la misterul ce se ascunde în fiecare femeie.

Cartea este presărată cu amintirile lui Zorba din tinerețe, cu anecdote ce-l fac să râdă atât pe narator cât și pe cititor. Naratorul este un personaj foarte tânăr, care stă și analizează fiecare întâmplare, îi atribuie câte o conotație simbolică și pe final adoptă o atitudine de vizionar. În jocul nebun al lui Zorba, atunci când cuvintele nu mai sunt îndeajuns să exprime cele mai intense trăiri, naratorul îl aseamănă pe bunul său prieten cu o pasăre, cu un suflet independent „Nu știam dacă trebuie să mă supăr, să râd sau să-l admir pe acest om primitiv care, spărgând coaja vieții - logică, morală, onestitate - atinge substanța. „Zorba nu este grec, nici macedonian (deși se zice că așa ar fi origini), ci ființa umană care trece orice frontieră în schimbul unor noi experiențe.”

Pe parcursul cărții, cititorul preconizează sfârșitul aventurilor, deși cred că cel mai greu moment este cel al despărțirii: cum s-ar putea separa doi oameni care sunt atât de diferiți între ei dar care au de învățat așa de multe unul de la altul și care au avut atâtea experiențe împreună? Finalul este reprezentat de înlocuirea atmosferei vesele cu una tristă, în care insula capătă o nuanță mohorâtă, taciturnă. Te lasă cu ideea că totul a fost o frumoasă vacanță la care ai mai vrea să te reîntorci măcar cu amintirea.

Romanul Alexis Zorba este o operă specifică autorului, mai ales prin descrierile frumoase care îți dau impresia că și tu, cititorul, faci parte din acțiune, și tu l-ai întâlnit pe Zorba Grecul, și ți-a împărtășit din experiențele sale într-o seară caldă, după ce v-ați înfruptat împreună din mâncarea grecească.

ESEU DESPRE ORBIRE – DE JOSÉ SARAMAGO CUTREMURĂTOAREA VEDERE A OCHIULUI ASCUNS

„Acum suntem cu toții egali în fața binelui și a răului, vă rog să nu mă întrebați ce sunt binele și răul...”

Cezar Vasiliu, clasa a X-a E

Orbirea, ca pericol pentru ființa umană, poate fi analizată din două perspective, astfel încât este cea care ne cufundă într-o lume întunecată și nesigură, cât și cea care ne privează de rațiunea pe care o putem pierde cu timpul.

Jose Saramago renunță la orice idee de societate utopică, modelând o lume atacată de o epidemie de orbire „albă”. Pe lângă paradoxul creat de lumina constantă pe care o văd orbii, scriitorul generalizează acest univers, făcând vulnerabilă orice clasă socială: de la bărbatul care aștepta la semafor, până la hoțul care îi fură mașina. Odată cu gruparea celor infectați într-o clădire abandonată, orice valoare morală sau principiu se pierde. În schimb, soția doctorului oftalmolog este singura care nu își pierde vederea, fiind cea care îi va călăuzi pe ceilalți și care își va păstra integritatea și umanitatea, un observator, dar și un fel de Dumnezeu în lumea celor orbi. Astfel, supraviețuirea devine scopul celor îmbolnăviți, dizabilitatea împiedicându-i a face lucruri uzuale, precum mersul de la pat până la ușă.

În timp, cei bolnavi se resemnează, știind că probabilitatea de a se crea un leac este extrem de mică. Până la urmă, fiecare om devine orb. Naratorul descrie prin ochii soției doctorului cum societatea regresează din fiecare punct de vedere, viclenia, hoția și principiul „fiecare pentru el” fiind trăsăturile care îi guvernează pe acești noi „indivizi”.

Saramago reușește să uniformizeze ideile sale prin stilul nonconformist de scriere, reușind astfel să adauge un plus la capitolul realism. Se critică astfel modul de trăi modern, superficialitatea oamenilor. În lumea oarbă, oamenii devin animale: „Așa e na-

tura animală, cea vegetală s-ar comporta la fel dacă n-ar fi toate acele rădăcini care o prind de pământ, și ce frumos ar fi să vedem copacii din crâng fugind de incendiu.”

Îmbolnăviții se vindecă brusc, fiecare om recăpătându-și vederea. Putem privi această epidemie dezumanizatoare ca pe un test al ființei supreme asupra creației sale sau ca pe un mod de a reflecta adevărata natură a omului, observând acea parte animală ce reacționează instinctiv pentru a asigura supraviețuirea noastră. În roman, pacienții sunt supuși la izolare, la tratamente inumane, fapt ce declanșează această latură animalică.

Eseu despre orbire a fost probabil primul roman realist, după *Idiotul* lui Dostoievski, care m-a convins în totalitate de ideile susținute de autor. În opinia mea, atât brutalitatea romanului, cât și onestitatea cu care tratează lipsurile societății actuale și incapacitatea de a-și rezolva problemele, fac din romanul lui Saramago unul de referință. Totuși, întotdeauna va exista o salvare, o soluție, în acest caz, soția care îi va conduce pe cei bolnavi spre siguranță, spre lumină și care spre finalul romanului crede că îi venise rândul să orbească și ea când toți ceilalți se vindecaseră: „Își ridică privirea spre cer și îl văzu complet alb. Mi-a venit rândul, se gândi. Spaima subită o făcu să-și coabore ochii. Orașul era încă acolo.”

Recomand această carte tuturor, mai ales „orbilor” din aceste timpuri, care încă nu realizează că ignoranța și naivitatea lor vor cauza prăbușirea unei societăți perfecționate de-a lungul mileniilor.

DUMNEZEU S-A NĂSCUT ÎN EXIL – DE VINTILĂ HORIA DORUL DE SACRU AL UMANITĂȚII

Mi-amintesc în clipa asta de cuvintele preotului: „Vei mai afla și alte lucruri, înainte de moarte”. Nu le-am aflat deja? Fac parte dintre acești învingători învinși.

Tudor Cazacu, clasa a X-a D

Romanul lui Vintilă Horia, *Dumnezeu s-a născut în exil*, publicat în Franța, sub titlul *Dieu est né en exil*, impune un ritm narativ prin care se reconstituie, într-o manieră nostalgică, o epocă din trecutul îndepărtat. Scrierea cărții a reprezentat o încercare de recuperare a spațiului natal, din care scriitorul a fost izgonit, sugestive în acest sens fiind afirmațiile din două interviuri date ziarelor spaniole „pentru a supraviețui fără să-mi pierd mințile de durere am hotărât cu mulți ani în urmă, să lărgesc frontierele țării mele și să consider Europa ca o patrie mai mare”, „dominarea unei limbi străine s-a format pentru mine într-un fel de tehnică de anulare a unui destin de blestem...”.

Romanului *Dumnezeu s-a născut în exil* i-a fost acordat premiul Goncourt în anul 1960, dar, din cauza complicațiilor aduse de presupusele înclinații politice și ideologice ale scriitorului nu i-a fost decernat.

Acesta este conceput ca un jurnal apocrif, Vintilă Horia prezentând ultimii opt ani din viața poetului latin Ovidiu, petrecuți în exil pe malurile Pontului Euxin, ca urmare a unei hotărâri luate de împăratul Augustus. Ovidiu este prezentat ca un suflet chinat, rupt din locurile sale natale și trimis printre străini, în încercarea sa de descoperi lumina unui Dumnezeu unic.

Un aspect important este metamorfoza trăită de

Ovidiu, metamorfoză care marchează trecerea spre planul metafizic. Astfel, dorul de Roma devine treptat un dor spiritual, evidențiat prin nevoia găsirii lui Dumnezeu. Romanul prezintă curiozitatea spirituală a poetului latin, stabilind legături între concepțiile lui Pitagora despre un Dumnezeu unic și religia geto-dacilor, pe care poetul o descoperă treptat.

În evoluția personajului este interesantă modificarea percepției asupra orașelor antagonice, Roma-To-

mis. Contrastul se conturează prin antiteza dintre Roma, centru al lumii și oraș al trecutului și Tomis -capăt al lumii și oraș al prezentului.

La Tomis, Ovidiu se confruntă cu eul său interior, fără bogății materiale și aflat printre străini. Prin eliberarea de bunurile sale, el descoperă o nouă libertate, de ordin spiritual.

Scris sub formă de jurnal, romanul prezintă cei opt ani petrecuți în exil de Ovidiu.

Poetul intră în conexiune cu ceea ce Pitagora descria ca un Dumnezeu unic prin Dochia, femeia getă ce se afla în slujba sa, aceasta fiind dominată de credința în Zamolxe și în nemurirea sufletului. În final, poetul va fi inițiat în lumea și credința dacică dominată de o armonie paradisiacă în relația om-natură-suflet.

În cuprinsul romanului, apar termeni ce duc cu gândul la ondularea spațiului mioritic : „deal-vale”, „a urca-a coborî” ce evocă tendințele anabazice și catabazice ale geto-dacilor. Contactul cu spațiul mioritic este însoțit și de o intensificare a „speranței” evidențiate prin termeni din sfera luminii ce conexează planul fizic de cel spiritual.

Cele două incursiuni ale lui Ovidiu în țara dacilor reprezintă o apropiere constantă de lumina divină, revelată prin povestirea medicului grec, Theodor, ce aduce vestea nașterii Mântuitorului. În timpul primei călătorii, Ovidiu descoperă un soldat roman, ce a luat numele dac de Mucaporus, care se proclama fericit în mijlocul pustiului. Trăind în condiții considerate de latini a fi barbare, acesta are o viață bogată, în ciuda sărăciei materiale, condus de credința în Zamolxe. De asemenea, este evidențiată o tendință a soldaților romani de a se autoexila în Dacia, pentru a cunoaște libertatea și fericirea. În barca lui Mucaporus, Ovidiu are un vis simbolic în care apare un

pește, simbol al primilor comunități creștine, ce se îndreaptă spre lumina de la suprafață luând formă umană, fapt ce evocă întruparea lui Mesia.

În a doua călătorie în spațiul getic, Ovidiu cunoaște Poiana Mărului, spațiu privilegiat, ce devine un „Axis Mundi” în roman. În acest loc, preotul dac îi revelează poetului semnificația exilului, din prisma venirii Mântuitorului, dar îi dezvăluie și adevărul despre Zamolxe prezentat în ipostaza precursora Dumnezeului unic, acesta fiind doar un nume provizoriu. Din perspectiva acestor evenimente, exilul devine o pregătire pentru viața de după moarte. Conceptul de suferință este transformat, metamorfoza lui Ovidiu finalizându-se un an mai târziu, în barca medicului Theodor, care îi povestește cum a descoperit ieslea unde s-a născut Iisus. Se stabilește prin relația ce are loc pe malul în care poetul avusese visul simbolic, o legatură între Lumina ce ia formă umană și copilul nou-născut despre care preotul dac afirmă că este fiul lui Dumnezeu.

Vintilă Horia proiectează „spațiul mioritic” asupra locului nașterii lui Iisus, creând o paralelă între suferința Mântuitorului și cele ale poporului dac. Astfel, Roma, la care Ovidiu tânjea la începutul exilului, nu se mai află în ipostaza de centru al lumii, locul fiind luat de spațiul geto-dacic care devine un centru al noii spiritualități.

Așadar, romanul *Dumnezeu s-a născut în exil* prezintă motivul exilului care transformat prin credință devine o pregătire simbolică pentru încheierea unui ciclu, reprezentat aici de trecerea de la credințele păgâne în care omul este considerat o marionetă a a zeilor, la o credință într-un Dumnezeu unic ce aduce posibilitatea mântuirii și vieții veșnice prin suflet.

MAESTRUL ȘI MARGARETA – DE MIHAIL BULGAKOV NATURA UMANĂ, A FI SAU A NU FI ÎNTRE SUFERINȚĂ ȘI ISPITA DEMONULUI

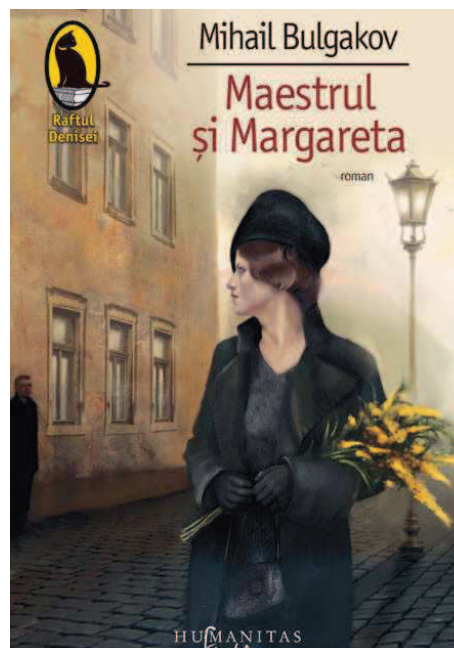
„Urmează-mă, cititorule! Cine ți-a spus că nu există în lume iubire adevărată, credincioasă, eternă?” (Mihail Bulgakov)

Laura-Sofia Boca, clasa a X-a E

Maestrul și Margareta este un roman publicat în anul 1966, în Uniunea Sovietică, fiind scris de romancierul și dramaturgul Mihail Bulgakov. Apărută în contextul perioadei staliniste, opera valorifică mitul faustic, genul acesteia nefiind altul decât cel fantastic. Cartea este alcătuită din două părți și structurată pe trei planuri care, la prima moscovită vedere, par a nu avea nici o legătură între ele, fiind greu de găsit o corespondență între Pilat din Pont și societatea interbelică. Însă, aceste planuri se vor întregi în cel de-al treilea, care prezintă povestea de dragoste dintre Margareta (în romanul original, numele fiind Margarita) și Maestrul.

Subiectul romanului este vizita Satanei la Moscova, acest lucru relevând atât defectele societății moscovite de la acel moment (corupția, lăcomia), cât și faptul că, prin comparație cu răul pe care îl pot face oamenii, diavolul pare a face dreptate, acordând fiecăruia tratamentul meritat.

Începutul romanului este satiric, titlul primului capitol fiind „Nu vă lungiți la vorbă cu necunoscuții”. Acesta prezintă apariția Diavolului, camuflat sub numele Woland, profesor de magie neagră, care intră în discuția a doi membri MASSOLIT (abreviere tipic sovietică pentru „Moscow Association of Writers”, dar care poate fi interpretată ca „Literatură de masă”), subiectul acesteia fiind existența lui Dumnezeu, imagine tipică pentru o țară totalitaristă. Cei doi interlocutori, Redactorul-șef, Mihail Alexandrovici Berlioz și poetul Ivan Nikolaevici Ponîrev continuă

discuția în compania lui Woland, care, ca argument suprem în susținerea tezei existenței divinității, le spune celor doi că a fost martor la procesul lui Iisus, cel de-al doilea capitol continuând cu povestea procesului lui Yeshua Ha Nozri (Iisus Nazariteanul). În capitolul următor, Berlioz cel neîncrezător și ateu sfârșește tragic, decapitat de tramvai, întocmai după cum fusese anunțat de străinul „cu care nu ar fi trebuit să se întinda la vorbă”. În capitolul al patrulea, poetul Bezdomnii pleacă pe urmele „profesorului de magie neagră, W” pe care îl zărește în compania unui fost dirijor de cor (Koroviev) și a unui motan negru uriaș (Behemoth), în final următorul ajungând să înnebunească.

Astfel, firul narativ al romanului prezintă pedepsele pe care le primesc moscoviții în momentul în care dau dovadă de unele defecte greu de trecut cu vederea, pornind de la spectacolul de magie în care

lăcomia a fost rușinos sancționată, până la incendierea restaurantului Griboyedov (unde doar membrii MASSOLIT aveau dreptul să mănânce).

Cea de-a doua parte a operei surprinde o poveste de dragoste. Maestrul, scriitorul romanului lui Pilat din Pont, este aspru sancționat de criticii literari, bineînțeles membrii ai aceleiași asociații. În final, el ajunge să fie internat la spitalul psihiatric. Iubita sa, Margareta, își continuă viața alături de soțul ei, însă timp de un an, aceasta se gândește mereu la Maestru și la reîntâlnirea cu el.

În ziua înmormântării lui Berlioz, Azazello, „un ins mic, dar neobișnuit de lat în umeri, cu gambetă pe cap și cu un colț care, ieșindu-i din gură, îi slăvea mutra — și așa neînchipuit de hidoasă și de respingătoare”, care făcea parte din alaiul lui Woland, îi oferă Margaretei o cremă ce o va transforma în vrăjitoare și îi va spune să aibă o întâlnire cu Diavolul pentru a afla unde era Maestrul. Acesta este momentul în care femeia va face pact cu Satana, pentru a-și regăsi dragostea. Margareta va accepta să fie amfitrioană la balul lui Woland, un bal cu invitați cel puțin dubioși, la sfârșitul căruia i se vor îndeplini o serie de dorințe, printre care și revederea Maestrului.

Levi Matei îi va cere lui Woland să le ofere liniștea protagoniștilor, aceștia fiind duși în zbor spre locul de odihnă, după otrăvirea lor. Zborul va fi fragmentat doar de întâlnirea cu Pilat din Pont pe care Maestrul va avea puterea să îl elibereze de suferință.

Epilogul romanului prezintă atât ancheta făcută în Moscova după plecarea lui Woland, căci avuseseră loc crime, dispariții și incendieri, cât și reminiscențele întâmplărilor din mințile moscoviților, luna plină fiind leitmotivul suferinței lor.

Opera atinge un subiect actual ce îi oferă un farmec aparte, fiind totuși un roman clasic prin construcție. Reușește astfel să poarte cititorul printr-un „spațiu al aluziilor direct sau indirect religioase, fantastice sau politice, făcându-l să descopere un studiu al dihotomiei naturii umane”.

Romanul *Maestrul și Margareta*, scris de Mihail Bulgakov, reprezintă o monografie a societății moscovite interbelice, remarcându-se spiritul moralist, dar și dorința de a trăi a autorului, care a terminat opera pe patul de moarte, orb fiind, după ce în prealabil arseseră manuscrisul romanului, dictând sfârșitul din memorie (asemănare izbitoare cu povestea Maestrului cu care, de fapt se și identifică).

DON GIOVANNI – OPERĂ DE W. A. MOZART, LA OPERA NAȚIONALĂ ROMÂNĂ IAȘI IUBIREA DE IUBIRE, SFIDARE A MORȚII ȘI A DESTINULUI

*„Là ci darem la mano, / Là mi dirai di si. / Vedi, non è lontano; / Partiam,
ben mio, da qui.” (Don Giovanni)*

Alexandra Alexandrescu, clasa a X-a E

Binecunoscuta operă în două acte, *Don Giovanni*, compusă de Wolfgang Amadeus Mozart pe libretul lui Lorenzo Da Ponte, inspirat de legenda lui Don Juan, a fost reprezentată pe scena Operei Naționale din Iași într-o fermecătoare seară de sfârșit de ianuarie. Regia îi aparține doamnei Beatrice Rancea.

Spectatori de vârste diverse, doamne în fuste și rochii, vizibil deloc intimidat de vremea rece de afară, au ocupat locurile sălii – în loje, în stal, dar și la bal-

con. Înainte de începerea spectacolului, forfota scăzută a mulțimii nerăbdătoare răzbătea cu ecou sala, oameni intrau și ieșeau, se ridicau grăbiți de pe scaune pentru a permite ultimilor veniți să se așeze. În cele din urmă, ușile s-au închis, luminile s-au stins treptat, iar zgomotele s-au pierdut în ecouri, lăsând loc unei tăceri apăsătoare, încărcate de emoții în întinericul ce se lăsase peste public.

Muzica plăcută și antrenantă a captat atenția încă de

la început, nelăsând loc eventualelor distrageri. Ridicarea cortinei a reprezentat totuși momentul mult așteptat de spectatori, lucru puternic resimțit prin degajarea ce s-a observat în urma apariției soliștilor pe scena. Acțiunea a urmat fidel firul libretului, ilustrând plastic mitul ce stă la baza acestuia și reușind să sincronizeze simbolic secolul al XVIII-lea cu lumea modernă, prin exploatarea perfectă a subiectului de actualitate. Interpretarea artiștilor a fost impecabilă, nelăsând loc criticii negative din partea publicului larg.

Prima scenă, extrem de dinamică, a captat încă de la început atenția privitorilor, continuând cu povestea captivantă a lui Don Giovanni, încărcată de momente artistice care surprindeau prin decor și scene tensionate, ce reușeau să transpună spectatorii în lumea operei din secolul al XVIII-lea și impresionau prin frumos. Distribuția rolurilor a fost atent aleasă și a avut un efect pozitiv asupra interpretării. **Jean Kristof Bouton**, cu o voce puternică de bariton, a reușit să animeze rolul principal și să joace aproape fără oprire până la finalul spectacolului, dând dovadă de un talent deja resimțit încă din primele clipe ale seriei. Finalul, marcat de efecte speciale neașteptate cu fum și lumini, însoțite de tragismul perfect transmis al operei, a schimbat energia sălii și a fermecat publicul.

Spectatorii au părut, pe parcursul acestui spectacol, mai atenți ca niciodată, privirile curioase, îndreptate spre scenă reflectând dorința trăirii momentului alături de soliști. Pauza a fost încărcată de o nouă forfotă și o nerăbdare ce se simțea în fiecare. Captivi în lumea operei, privitorii au rămas nemișcați până la coborârea cortinei, urmând apoi să își exprime aprecierea printr-un ropot puternic de aplauze binemeritate.

Preferința pentru compozitor și pentru această operă în special mi-a accentuat dorința de a o urmări interpretată de soliștii de la Opera Națională din Iași. Am fost plăcut impresionată de punerea în scenă a întregului spectacol care, deși mai lung decât multe alte opere, mi-a părut în acea seară extrem de scurt și m-a menținut antrenată până în ultimul moment. Poate și vederea solistului meu favorit în rolul principal, atât de solicitant, dar atât de reușit, a avut un rol în formarea impresiei mele.

AIDA – OPERĂ DE GIUSEPPE VERDI, LA OPERA NAȚIONALĂ ROMÂNĂ IAȘI DE LA EFEMER LA ETERN PRIN IUBIRE

*„Celeste Aida, forma divina, / Mistico serto di luce e fior /
Del mio pensiero tu sei regina / Tu di mia vita sei lo splendor” (Radames)*

Ioana Stupu, clasa a IX-a C

Una dintre numeroasele opere ale lui Giuseppe Verdi care au trecut testul timpului este *Aida*, compoziție începută în anul 1870 și jucată pentru întâia oară la sfârșitul anului 1871. Motivul pentru care Verdi a compus o astfel de capodoperă a fost îndemnul vicerelui egiptean Ismail Pașa ce avea nevoie de o operă măreață cu acțiunea plasată în Egiptul antic pentru inaugurarea Teatrului Regal de Operă de la Cairo. În libretul în limba italiană scris de Antonio Ghislanzoni, personajele conturează spiritul unei iubiri intense ce nu se poate îndeplini pe acest tărâm efemer.

Un element ce individualizează această operă îl reprezintă lipsa unei uverturi propriu-zise, aceasta fiind oarecum compensată de un scurt preludiu ce

cuprinde câteva accente care prefigurează temele majore ale operei.

Regizorul maghiar, András Kürthy, alături de dirijorul Cristian Mandeal impresionează printr-o armonie de sunete și culori ce impresionează publicul și îl transpune în sufletul acțiunii. Decorul realizat de László Szekely întregeste spectacolul prin elemente de fundal ale Egiptului antic ce conferă verosimilitate acțiunii. Punerea în scena este realizată excepțional, avându-i în prim-plan pe Simona Titieanu (*Aida*), Sorin Lupu (*Radames*), Asineta Răducan (*Amneris*), Dan Popescu (*Ramfis*) și Oleg Ionese (*Amonasro*), artiști ce reușesc să surprindă adevărata esență a operei.

În momentul în care cortina se ridică, anunțând în-

ceputul actului I, publicul este copleșit de imaginea sălii mari a palatului regelui din Memfis. Între aceste ziduri masive, marele preot, Ramfis îi destăinuie lui Radames temerile cu privire la o posibilă invazie etiopiană. Numele celui ce va conduce pe egipteni în luptă fusese deja rostit de Isis, iar Radames tânjea să aibă el acest prilej. Ardoarea cu care își dorea postul de comandant se datora dragostei lui pentru Aida, o sclavă a cărei mână spera să o poată cere drept răsplată în urma reușitei. Întrucât Verdi surprinde și aspectele dureroase ale realității, dragostea nu se poate împlini cu ușurință în această operă (după dragostea lui Radames râvnește și Amneris, fiica regelui egiptean). Deși aceasta încearcă să îi adreseze cuvinte duioase Aidei („Vieni, o diletta!” / ”Vino, draga mea!”), ea este cuprinsă de gelozie când surprinde privirile înflăcărate cu care Radames o urmărește pe sclavă. Scena este cuprinsă de agitație când sosește momentul marelui anunț. Regele rostește numele mândrului Radames care este apoi însoțit spre templul unde va avea loc ceremonia consacării. Contrar sentimentului general de fericire, Aida este sfâșiata de durere, neputându-se ruga nici pentru scumpul ei comandant, dar nici pentru propria patrie, implorând pe zei să aibă milă. Acest conflict interior este surprins de Amneris care o identifică pe Aida drept rivală. În acest timp, în templul lui Vulcan are loc ceremonia prin care Radames primește sabia de luptă ce îi certifică rangul de comandant.

Începutul celui de-al doilea act se petrece într-o cameră din apartamentul lui Amneris. Această imagine este deosebită, în special din pricina momentului dansant al sclavelor. Baletul pus în scenă a fost un moment de grație al acestei arte, iar costumele au captat întreaga atenție a publicului. Culorile vii și personajele pline de viață au redat întru totul atmosfera unui palat egiptean. Printre slave se număra și Aida, care are parte de o atenție specială din partea fiicei de faraon. Amneris este hotărâtă să afle adevărul și, astfel pretinde că Radames a fost răpus în luptă, smulgându-i, astfel mărturisirea de care se temea. Orbită de gelozie, Amneris face tot ce îi stă în putință să îi despartă pe cei doi îndrăgostiți. În urma marșului triumfal ce anunță victoria egiptenilor, mulțimea se adună la porțile Tebei, moment în care regele Egiptului îi făgăduiește lui Radames că îi va îndeplini orice dorință va avea. Radames comandă aducerea prizonierilor etiopieni și cere eliberarea lor, neștiind că printre ei se afla și regele Amonasro, tatăl Aidei. Faraonul îi îndeplinește dorința comandantului, dar,

la sfatul preotului Ramfis, îi ține prizonieri pe Aida, care jelește și pe Amonasro, care își jură răzbunare. O răsplată nedorită de Radames și totodată nerefuzabilă este mâna lui Amneris ce nu putea fi mai fericită.

Actul III introduce o schimbare radicală a decorului, apele liniștite ale Nilului devenind fundalul pe care se petrece acțiunea. Aici, o barca acostează fără zgomot. Părintele Ramfis o conduce pe Amneris la templul lui Isis pentru ca aceasta să îi binecuvânteze nunta mult așteptată. Nu mult timp după aceea, la mal, își face apariția Aida, care îl așteaptă pe Radames. Aceasta își plânge patria pierdută și se află în continuare într-o dispută cu ea însăși. Amonasro ajunge înaintea lui Radames și, vestindu-i fiicei sale că poporul etiopian este pregătit să îi atace pe egipteni, o îndeamnă să îl convingă pe iubitul ei comandant să le dezvăluie planurile de război. Cuprinsă de temeri, aceasta acceptă și, când Radames ajunge, îi propune fuga. În urma acestor planuri, Radames cedează și divulgă informația dorită de Amonasro, care

asculta în tot acest timp discuția îndrăgostiților. Din nefericire, el nu era sigurul, câteva clipe mai târziu, făcându-și apariția și Amneris, care denunță complotul preoților și gărzilor. Aida și tatăl ei reușesc să scape, datorită lui Radames, însă acesta este nevoit să se predea și își acceptă, resemnat, soarta.

Întorși la palat, Amneris încearcă din răspuțeri să îl convingă pe Radames să renunțe la Aida, dar acesta este hotărât să își accepte soarta și se pregătește de judecată. În vreme ce preoții dau singurul verdict imaginabil în acest caz, Amneris nu mai poate face altceva decât să implore milă.

Decorul ultimei scene îl reprezintă cripta în care urmează să fie închis Radames. Acesta rostește pentru ultima dată numele Aidei și, ca într-un vis, ea își face apariția alături de el. Nu este o închipuire, Aida s-a ascuns în criptă înainte ca Radames să fie zidit și acum ei doi sunt pregătiți să moară împreună („O terra, addio!” / „Adio, lume!”). Opera se termină cu imaginea celor doi îndrăgostiți îmbrățișați, iar Am-

neris deasupra lor, în doliu, rugându-se pentru pacea eternă.

Aparte este această trecere între lumea pământească, efemeră, și cea veșnică prin intermediul dragostei. Poate cel mai puternic și duios sentiment, dragostea se constituie într-un prag dintre cele două planuri, îmbinând, astfel, totul în această lume plină de eșecuri a realității. Ceea ce putem observa cu ușurință din această opera este faptul că iubirea nu se poate împlini, cu adevărat, decât în țărâmurile necunoscute nouă.

Opera Națională Română Iasi a surprins printr-o punere în scenă cu totul deosebită și o împletire superbă a elementelor cheie, oferind acestei compoziții o multiculturalitate, atât la nivelul distribuției, cât și la cel al coordonatorilor.

BAL –TEATRU-DANS LA OPERA NAȚIONALĂ ROMÂNĂ IAȘI

ÎNTRE VALSUL SOLITUDINII ȘI TANGOUL PASIONAL

REGIA ȘI COREGRAFIA YVETTE BOZSIK

Mara Slătineanu, clasa a X-a B

Zgomot. Culoare. Seducție. Dans. Kitsch. Un început promițător de cabaret. Contrar acestuia, *Bal* este un spectacol ce ne povestește despre dorințe și visuri nerealizate, despre singurătate și iubire, despre individ și căutarea de sine. În regia lui Yvette Bozsik, scena Operei Naționale Române din Iași surprinde, astfel, un dinamism perpetuu care înfățișează, în pași de dans, interiorizarea personajelor reprezentative pentru societate.

Decorul simplist, alcătuit din scaune colorate diferite, și fondul sonor sugerând perioada anilor '70 în cadrul unui local gălăgios introduce spectatorul încă din primele momente într-o lume a ritmului nebun, interpreții punând în scenă stiluri de dans diverse precum charleston, dans contemporan sau tango. Multitudinea personajelor contribuie la alcătuirea unui tablou energic, în care fiecare se distinge fie prin vestimentația în culori aprinse, machiaj, fie prin atitudinea impozantă și egocentristă.

Personajul feminin principal atrage printr-o apariție impunătoare, seducătoare, individualistă, ce refuză să își afișeze sentimentele, închipuind o „doamnă de fier“. Prim-balerina și actualul manager al Operei Naționale Iașene, Beatrice Rancea, deși după o lungă pauză artistică, interpretează acest personaj cu succes, demonstrând încă o dată publicului talentul și efortul depus în realizarea unui astfel de spectacol. Rolul întrușchipează căutarea eternă a iubirii necondiționate, eroina amăgindu-se cu flirturi superficiale până când se va regăsi ca femeie, ca pion al fanteziei idilice impuse de societate.

Producția lui Yvette Bozsik definește un echilibru bine stabilit, fiind alcătuită din două părți, prima prezentând scena barului, în care fiecare personaj în-

cearcă să își găsească sufletul pereche, fiind instabil, nestatornic, încercând să se amestece în societate în ciuda individualității sale. Astfel, se sfârșește printr-o scenă ce dezvăluie uniformizarea socială, răpirea unicității fiecăruia, din pricina viciilor și a dorinței de integrare. Cea de-a doua parte redă o notă lăuntrică, poetică, a regăsirii de sine, vestimentația monocromatică inspirând o aluzie legată de suflet, de singurătate.

Dansul contemporan este vedeta acestor ultime momente ale spectacolului, dar pot fi remarcate și acorduri lente, de muzică grecească și italiană, creând un spațiu romantic, contemplativ, plin de emoție, în care personajul principal prezintă un caracter bipolar, trecând de la agonie la extaz și viceversa. De asemenea, sunt ilustrate diferite tipologii, atât individuale, cât și de cuplu, precum cuplul tandru, cel infidel și cel dominant, ce corespund stilurilor de dans puse în scenă. Accentul cade asupra emoțiilor trăite, asupra iubirii spirituale și a căutării idealului în neant, regizorul mărturisind că „ideea spectacolului s-a născut în baza filmului meu preferat: Ettore Scola – „Balul”, care constituie mărturia fără text, prin diferite stiluri de dans, a destinelor și relațiilor umane, precum și a istoriei secolului XX. Piesa mea nu se concentrează asupra istoriei, ci asupra personajelor care își caută fericirea valsând solitar”.

Deși puțin cunoscut de publicul românesc autohton, spectacolul *Bal* este apreciat la fiecare punere în scenă pentru îmbinarea stilurilor de dans, a emoțiilor și caracterelor, acestea relevând veridicitatea și creativitatea cu care interpreții au tratat munca asiduă din spatele cortinei Operei Naționale din Iași.

ANNA KARENINA – ECRANIZARE A ROMANULUI LUI LEV TOLSTOI STRĂLUCIRE ȘI BOGĂȚIE – DINCOLO DE MASCĂ

“Not one word, not one gesture of yours shall I, could I, ever forget...” (Anna)

Monica Maria Minea, clasa a XI-a D

Cea de-a treisprezecea ecranizare a romanului *Anna Karenina*, scris de Lev Tolstoi, acum mai bine de un secol, ne surprinde, încă de la început, prin unicitatea ei. Din primele minute ale filmului, am putut observa că regizorul Joe Wright, împreună cu scenaristul Tom Stoppard, au ales o abordare experimentală, încercând să îmbine cinematografia cu teatrul.

Anna este soția unui nobil rus, aflat în vârful societății imperiale din Saint Petersburg. Ea este descrisă ca fiind de o frumusețe rară, și întotdeauna plină de viață. Anna are o familie minunată, un băiețel pe care îl iubește enorm și un statut social de invidiat. Acțiunea propriu-zisă începe când ea este chemată la Moscova pentru a-și ajuta fratele. Ajunsă în gară la Moscova, Karenina îl cunoaște pe contele Vronski, cei doi fiind fascinate unul de celălalt, încâde la început. Treptat, ei devin protagoniștii unei povești de dragoste care va încălca barierele societății în care trăiau, făcându-i să uite de familii și de reguli, fapt ce va îndrepta asupra lor critica celor din jur. Acțiunea în sine se îndepărtează în unele momente de romanul lui Tolstoi, păstrând o oarecare notă de originalitate.

Începutul filmului nu îl pot caracteriza ca fiind altfel decât spectaculos. Scenele se derulează atât de repede, încât am avut dificultăți în a urmări detaliile, dar mi-am dat seama că ceea ce diferă de fapt este perspectiva. Se remarcă inovația lui Wright de a filma toată acțiunea în cadrul unui teatru, reușind astfel să creeze spațial caracteristic romanului lui Tolstoi.

Spectatorul este forțat prin puterea imaginilor să-și abandoneze contemporaneitatea pentru a se întoarce în Rusia cosmopolită și pe alocuri brutală, dominate de precepții și de reguli. Decorurile extravagante, mățăsurile fine puse în contrast cu cele mai ponosite haine, amestecul de votcă și franceză dau buna mă-

sură a Rusiei celei pline de contradicții.

În viziunea lui Wright, lumea este o mare scenă, pe care fiecare trebuie să poarte o mască ce îi ascunde adevăratele trăiri și sentimente, caracterul teatral sugerând falsitatea societății ruse a secolului al XIX-lea. Filmul aduce o perspectivă proaspătă asupra poveștii lui Tolstoi.

Există scene foarte bine elaborate, care justifică spectaculozitatea filmului, cum ar fi cea a dansului dintre Anna și Vronsky din timpul balului moscovit. Pe lângă frumusețea jocului în sine, scena capătă din ce în ce mai multă dinamică datorită procedurii de accelerare a ritmului. Iar momentul final, în care întregul teatru se umple, aparent idilic, de flori, are puterea de a sugera, chiar mai mult decât a făcut-o jocul actorilor de-a lungul întregului film, singurătatea și sălbăcia firii umane și a relațiilor dintre oameni.

Karenina mi se pare unul dintre cele mai complicate și mai controversate personaje ale literaturii universale, Keira Knightley reușind să surprindă atent detaliile caracterului său. Rolurile îndelung studiate, interpretate de către actori, cu pasiune și cu rafinament, precum și decorurile realiste, absolut fermecătoare, te duc într-o lume plină de strălucire și de bogăție, care este însă în același timp condusă de numeroase prejudecăți. Muzica se armonizează cu acțiunea, iar mesajul, deși simplificat, nu și-a pierdut niciodată din importanță.

Ecranizarea din anul 2012 a romanului *Anna Karenina*, de Lev Tolstoi, merită văzută. Dacă ai citit deja cartea, filmul oferă o perspectivă diferită asupra ei, iar dacă nu, acesta cu siguranță te va face să vrei să o vezi și pe Anna din viziunea lui Tolstoi.

PRIDE AND PREJUDICE – ECRANIZARE A ROMANULUI DE JANE AUSTEN DESPRE FARMECUL IREZISTIBIL AL INTELIGENȚEI

„Everyone, behave naturally”

Rareș Anton, clasa a XI-a D

O poveste de iubire rece se desprinde de banalul impus de normele unui timp trecut, ale unei societăți configurate pe baza unor reguli stricte, ce vizează persoane din medii sociale fundamental diferite, filmul *Mândrie și prejudecată* reușește să surprindă evoluția ubirii dintre Elizabeth Bennet (Keira Knightley) și Mr. Darcy (Matthew MacFadyen) sub regia lui Joe Wright.

„Everyone, behave naturally”, spune, la un moment, dat Mrs. Bennet, mama ce și-a devotat în-

treaga viață planificării și pregătirii celor cinci fete ale sale pentru căsătorie. Din fericire, normalul nu poate define această interpretare a romanului, cu același titlu, de Jane Austen. Rochiile bufante, pălăriile enorme, costumele elegante, balurile din conacele mari și impunătoare, precum și marea diferență dintre societatea de lucrători și cea de nobili mai reușesc, totuși, să păstreze un plan secundar recognoscibil în care familiile sărace caută să se lege de cele mai bogate cu ajutorul fetelor.

Aceste idei nu sunt, însă, împărtășite și de Lizzy, o fată inteligentă, care are puterea și curajul să creadă în iubirea adevărată. Ea refuză să se mărite altfel decât îndrăgostindu-se, chiar dacă va ajunge să fie legată de un bărbat ce nu îi va putea oferi o stare economică și un statut social bun. Un personaj complex care ia din trăsăturile tatălui, direct și hotărâtă, actrița reușește să intre în pielea protagonistei, întruchipând naturalitatea și libertatea în gândire a acesteia.

Mr. Darcy se dovedește a fi un personaj învăluit în mister, pentru că, dacă publicul poate deduce gândirea lui Elizabeth, trăirea acestuia este impenetrabilă, lăsând o impresie negativă asupra sa, de snob, lipsit de maniere. Inteligent, introvertit și sceptic, el este bărbatul impunător râvnit de numeroase fete datorită stării sale materiale. Mac Fadyenș i-a jucat perfect rolul, fiind capabil să treacă de la scene în care el este observator, la scene în care el își întinde sentimentele pe tavă și se dezvăluie în toată simplitatea lui.

Povestea începe în momentul în care o proprietate din vecinătate a fost închiriată de un oarecare Mr. Bingley. În următoarele zile, are loc un bal la care participă acesta, împreună cu sora sa, Caroline, și prietenul său, Mr. Darcy. După ce Mrs. Bennet își prezintă cele cinci fiice, are loc prima interacțiu-

ne între cei doi protagoniști, moment în care el este muștrat pentru remarca răutăcioasă, făcută la adresa domnișoarei care o aude din întâmplare. Întâlnirea dintre Wickham și Darcy, la câteva zile diferență, alături de explicațiile oferite de cel dintâi asupra unui trecut recent o fac pe tânără să își creeze o idee și mai rea despre protagonist.

În timpul unui bal organizat la conac, Mr. Darcy o invită pe Lizzy la dans, interval de timp în care cei doi se angajează într-un duel verbal elegant și cum-pătat, menit să statueze atracția dintre cei doi, nu discrepanța apărută din cauza prejudecăților din perioada victoriană.

O scenă de-a dreptul amuzantă care are la bază o întâmplare anormală, este cea în care Elizabeth este cerută în căsătorie de către Mr. Collins, bărbatul ce urma să moștenească averea tatălui ei. El este refuzat în cel mai agresiv și nepolitic mod, moment în care mama fetei, ce asculta de după ușă, nu poate înțelege reacția fetei și are un moment de nebunie.

Următoarea întâlnire a lui Elizabeth cu Mr. Darcy are loc chiar la conacul acestuia, la Pemberley, unde ea a ajuns din întâmplare, în timpul unei excursii. Din acest punct, apar numeroase dialoguri acide, precum și replici înduioșătoare și emoționante care sporesc intensitatea iubirii dintre cei doi. Finalul este oarecum previzibil, deși, după părerea mea, ar fi putut fi mai complex. Totuși, reușește să surprindă exact ideea romanului original și să mulțumească nenumărați critici.

Ce mi-a plăcut cel mai mult a fost modul în care scenele au fost însoțite de melodii ce amplificat atmosfera impusă atât de extraordinarele performanțe ale actorilor, cât și de elementele din planul secund. Recuzita, peisajele, costumația și chiar machiajul aduc aminte de acea vreme și vin în ajutorul realizării acestei povești de iubire.

O adaptare după un roman britanic clasic care are la bază o întâmplare comună, filmul reușește să țină publicul în suspans până în ultimul moment, surprinzând o imagine a unei lumi interesante în care mândria și prejudecata determină viitorul fiecărui om, în care normele etice caracterizează o societate inflexibilă și în care a fi diferit înseamnă a fi anormal.

CASABLANCA – O PELICULĂ CLASICĂ DESPRE IUBIRE ȘI RĂZBOI

As time goes by... We'll always have Paris...

Mara Slătineanu, clasa a X-a B

Lansându-se ca unul dintre cele mai râvnite filme ale anilor '40, *Casablanca* este considerată o veritabilă producție a studiourilor de la Hollywood ce impresionat întreg mapamondul prin autenticitate și originalitate, în ciuda nelipsitelor clișee romantice. Regizat de Michael Curtiz, acest film clasic, în alb-negru, își contextualizează acțiunea în cadrul celui de-Al Doilea Război Mondial, în centrul co-

mercial al Marocului, Casablanca, pe când aparținea Franței Libere.

Ecranizarea debutează cu o atmosferă tensionată, de război, în care naziștii vor să ocupe teritoriul, iar refugiații ajunși în Casablanca încearcă cu orice preț să obțină viza pentru a putea începe o nouă viață, în America. În rolul principal, Richard Blaine este interpretat de Humphrey Bogart, unul dintre cei mai

fermecători actori ai secolului XX. Acesta ilustrează perfect cinismul expatriatului american, care trăiește într-un oraș mic unde deține o cafenea în care toți locuitorii se întâlnesc seara, fie pentru amuzament, fie pentru jocurile de noroc, fie pentru afaceri ilegale, într-un mediu oarecum protejat. Ingrid Bergman joacă rolul principal feminin, o tânără norvegiană, pe nume Isla Lund, de care Richard s-a îndrăgostit cu câțiva ani în urmă, în timpul unei călătorii la Paris. Americanul o reîntâlnește atunci când ea sosește cu soțul ei, Victor Laszlo, liderul Rezistenței Cehe, în Casablanca, întrucât Gestapo-ul era pe urmele sale.

Conflictul se organizează în jurul unor scrisori de tranzit, care ar fi putut permite oricui să plece spre America fără viză, pe care Richard le obținuse de la Ugarte, un criminal ucis de naziști. Dragostea Ilsei și a lui Richard se dezvoltă în cadrul acțiunii războiului, prin suișuri și coborâșuri, aducând publicului o poveste hollywoodiană clasică, plină de clișee, dar și de subtilități greu de observat la prima vizionare. Scenariul este surprinzător, condimentând acțiunea cu replici memorabile precum „We'll always have Paris” sau „Kiss me as if it were the last time”, care au transformat această producție într-una dintre cele mai îndrăgite și emblematice povești de dragoste.

Decorul este specific anilor '40, redând perfect peisajele exotice marocane, în ciuda faptului că toate scenele sunt filmate în studiourile Warner Bros din

Los Angeles. Cu siguranță, această producție este dovada vie că industria cinematografică a începuturilor secolului XX s-a dezvoltat cu o viteză inimaginabilă, luând în considerare faptul că primul film alb-negru cu sunet a apărut în 1927. De asemenea, pelicula este acompaniată de o coloană sonoră variată, alcătuită din stiluri contrastante ce conturează scenele și conferă o notă dramatică, teatrală. Vedeta muzicală a filmului este melodia „As time goes by”, interpretată de pianistul afro-american, angajat de Richard, partenerul său de călătorie și prieten de încredere. Astfel, pianistului Sam îi revine datoria de a-i încânta pe Richard și pe Ilsa cu această melodie a lor, care le aduce aminte de povestea de dragoste începută în Paris și abandonată din pricina războiului, cei doi îndrăgostiți regăsindu-se pe ritmurile romantice.

Casablanca reprezintă una dintre peliculele simbol ale secolului XX, o peliculă contrastantă, ilustrând atât scenele dramatice ale începutului celui de-Al Doilea Război Mondial, cât și idila fără granițe a americanului expatriat și a tinerei norvegiene ce își mărturisesc dragostea pe acorduri de jazz în cadrul marocan exotic.

PROLOG

Diana Petcu, clasa a IX-a E

22 decembrie 2000

— Te rog, lasă-mă să intru! Promit... promit că voi fi cuminte! Alex, lasă-mă să intru!!! E frig... e foarte, foarte frig, spuse copila.

Urmele de lovituri și petele trădau ore întregi de plâns. Fetița, în genunchi în fața unei uși de lemn, încerca să și strecoare unghiile prin crăpături, zgâriind anemic. Nu mai putea face nimic, se simțea slăbită și singură. Avea mâinile rănite și degetele pline de tăieturi însângerate. Își lăsă fruntea pe ușă și închise ochii. Frigul iernii ce se strecura prin ușa de la intrare a blocului îi tăia respirația. Afară peisajul alb era liniștitor, fulgii se desprindeau parcă de pe nori și înlocuiau ploaia ce se sfârșise cu câteva minute înainte. Copila se ridică de pe cimentul rece al parterului. Își scutură pantalonașii de praf și își propti căciula pe cap frecându-și mâinile, nesigură dacă lupta dintre ea și ușă avea să ducă la un final fericit. Coborî scările către holul de la intrare al blocului și se ridică pe vârfuri pentru a deschide ușa. Respirația ei obosită se învioră când răcoarea îi inundă nările. Se uită me-

lancolică la strada ce părea pustie. Ea știa că nimic nu e ceea ce pare. Știa că, deși se simțea singură, nu era așa.

— Mami... vino odată acasă, suspină ea în timp ce-și oprea strălucirile ce-i inundară ochii cu părțile nerănite ale mânuțelor. Nu voi plânge. Știu că mami va veni.

Deși vorbele îi erau însuflețite de încredere, pașii i se îndreptară spre stradă, sperând că lacrimile ce deja îi umpleau obrajii îmbujorați vor îngheța și se vor sparge, o dată pentru totdeauna. Se așeză pe bordura străzii, proptită cu umărul de o mașină veche și înzăpezită. Își suflă în pumni, după care și-i strânse într-un ghemotoc de rugă.

Suflarea ei împrăștia un abur ce pierea în scurt timp, copleșit de fulgii de zăpadă. Vântul rece îi sufla în față, iar ea își strângea picioarele înghețate la piept, rezemându-și bărbia de genunchi.

„De ce nu spui niciodată nimic când mă vezi?” întrebă copila. „Nu-ți place de mine? Scuze, nu știu cum să fiu mai mult decât așa. Cum te cheamă? Nu-

mi spui? Vrei să-ți dau eu un nume? Stai... stai să mă gândesc. Ce nume ai vrea? Dar câți ani ai? Stai aici?”

Ochii i-au sclipit de entuziasm când a auzit pași lângă ea. Sentimentul că mama ei avea să vină era înduioșător și îi liniștea puțin pulsul haotic și-i făcea să piară încruntarea. Dar era doar un trecător posomorât. Un bărbat, probabil; căciula îi ascundea fața și nu putea să-și dea seama. Ținea în mâini pungi pline de mâncare; se vedeau și culorile vii ale unor globuri. Trecuse pe lângă ea nepăsător. Toți erau nepăsători. De multe ori, când rămânea blocată pe afară, unii se mai opreau să o întrebe dacă s-a pierdut, dar niciunul nu o ajuta cu nimic. Nu rămânea nimeni să-i asculte povestea. Oamenii sunt cruzi și nepăsători. Îți zâmbesc cu milă, dar își văd de treaba lor. Melina știa asta, poate chiar prea bine, și se întreba de ce numai în ochii cerului vedea umanitate, și nu și în ochii acelora care chiar puteau face ceva. Un zgomot puternic îi zgudui gândurile și nu mai era nevoie să înțeleagă anume ce se întâmplă. Își strânse pumnii, aparent pregătită de o luptă aprigă, și se lăsă ridicată de fratele ei mai mare, care ca de obicei venea în ultimul moment să-i reamintească ce destin trist avea. O prinse de braț cu forță și o împinse către ușa blocului.

— Ți-am spus că-ți dau drumul imediat! Mereu trebuie să mă chinui să mi dau seama unde naiba te ascunzi. Îți cam place să-mi faci probleme. Cum naiba m-am pricopsit cu tine, pacoste, fir-ar destinul...

— Alex, stai! Mă doare mâna asta! Te rog! țipă ea printre lacrimi, smucindu-se în zadar, căci puterea unui tânăr de 20 de ani nici nu se compara cu fragilitatea ei.

„Știi că mă auzi!” spuse fetița, „De ce nu vii să mă ajuți? Promit că-ți dau un nume, numai să mă ajuți!”, imploră, înainte să fie târâtă de fratele ei în bloc și apoi în garsonieră.

Știa că nici în noaptea asta nu avea să se termine calm și alb, în spiritul iernii, ci mai degrabă cu gustul

amar al lacrimilor după ce avea să fie pedepsită.

— De ce nu mă lași niciodată să vorbesc cu ea, ne-suferitule? Spune-mi de ce!

— Decât să te omori cu officile tale, mai bine mi-ai spune de ce naiba mă târăști aici în fiecare zi, când suntem de gardă în cealaltă parte a orașului. Ți s-a pus pata pe o copilă? Îți arăt câți ani are pe degetele de la o mână!

— Ți se pare că e vorba de asta? Asta facem noi. Salvăm. Pe ea de ce nu o pot vedea decât plângând?

— Nu suntem eroi. N-am fost, nu suntem și nu vom fi. Dacă tu crezi că scapi arătându-ți fața de martir unui om aflat pe cont propriu, atunci de ce mi-ar păsa? Dar ești în gardă cu mine și, din nefericire pentru tine, m-am săturat să primesc interdicții și motive de ceartă cu Liramon, o să-i spun eu că tu ai chef să fii erou și eu mă trezesc împins ca un cobai. Du-te n gardă cu Ochi Oblici! Ți rămâne să faci oameni de zăpadă, iar tu o poți lua de mână pe fată, să zburăți deasupra unui curcubeu, alunecând ușor în târâmurile Raiului. Tu nu te-ai săturat să-ți faci aceeași morală de fiecare dată când venim aici? Nici nu înțeleg de ce vin cu tine! spuse el în timp ce-și îndrepta pașii spre capătul străzii, urmând să dispară acolo.

Fu oprit de prietenul său, care, uitându-se mijit la el, îl apucă de mâna dreaptă, așa cum fusese apucată și fetița.

— N-ai simț moral!

— Îmi dai bătăi de cap! Lasă-mă să...

Țipătul ascuțit și disperat ce venea de pe geamul deschis al unui apartament de la parter opri cearta pentru câteva momente.

— Aia-i Melina.

— Îi și visez numele deja. Melina în sus, Melina în jos. Ia-o Stăpână, nu vrei?

— Poate așa am să fac.

Bărbatul nu se lăsă influențat de cuvintele coechipierului său și dispăru în bezna nopții.

TEMPESTA

Diana Postolache, clasa a VIII-a F

Haos... acesta ar fi termenul ce ar descrie cerul acelei zile de noiembrie, când nori de plumb ruginit și de vise sparte brăzdauăzduhul negru de păcat în timp ce ploaia infernală cădea neconținut, nepăsătoare și înfiorător de rece peste pământul nesperat de cald. Sau, cel puțin, așa își simțea Lyra în timp ce stătea întinsă pe iarba aproape uscată, lăsând lacrimile bolții infinite să o cuprindă, să o adoarmă încet, dar sigur... să o poarte vântul pe un pat alb de roze vii și să înțeleagă totul. Dar nu era cu puțință să primească mult doritul și atât de mult așteptatul răspuns căci, fără să-și dea seama nici ea, s-a ridicat de pe iarba odată verde și a început să urce niște trepte, fără a avea vreo bănuială unde ar putea-o duce, sau cât de mult va avea de urcat.

Mergea, fără a ști de ce, fără a ști unde, nu mai avea niciun scop demult, căuta ceva și nici măcar nu era sigură cum arăta acel obiect ce ar aduce atât de multă fericire lumii întregi, eliberând-o din acea închisoare a furtunii de neoprit și de neînțeles. Se pornise cu aproape un an în urmă... Dar de trei luni, de trei blestemate luni era pe drumuri străine... de când bătrânul acela i-a spus cine este, nu și-a văzut familia... de când i-a dat harta aceea stranie către o veche cetate unde va găsi un medalion sacru, nu a mai auzit de prietenii ei. De când a aflat ca e aleasă, o fată de numai șaptesprezece ani cutreiera lumea și începea să își piardă speranța. Dar, în durerea și angoasa pe care le ducea în inimă, nu văzuse semnul vechi și ruginit care îi spunea ca se îndreaptă spre Cetatea Resclepios, loc pe care fata îl căuta de atâta amar de vreme și, când în sfârșit îl găsisese, nu îl observă încă. Lacrimile

curgeau copleșitor de fierbinți pe chipul odată luminos al Lyrei, acum umbrit de teamă, de suferința pe care o purta pe umeri. Era atât de tânără, și totuși se lupta cu atâtea...

Printr-un miracol, nu o lua pe niciuna dintre curbele ce ar fi îndepărtat-o de castel și, după cam o oră în care a ascultat sunetul ploii, deși devenise cam monoton, se văzu în fața locului pe care îl zărise pentru prima oară într-un vis, cu un an înainte. Incursiunea în oniric fu scurtă totuși; o imagine a cetății, apoi una a medalionului de argint și Lyra se trezi la fel de obosită ca și cum ar fi alergat kilometri întregi. Apoi omul acela, care i-a dat harta... Ținea atât de bine minte cum s-a întâlnit cu el pentru prima oară...

Era întuneric în camera sa de la etaj... poate mai întuneric decât ar fi normal, doar luna strălucea, iar stelele o acompaniau în dansul ei rece. Fata tocmai intrase în încăpere și, imediat ce piciorul ei desculț atinse podeaua, o lumina albă, orbitoare, vie parcă, umplu spațiul acela atât de familiar, dar care prindea acum o nuanță nouă, nemaiîntâlnită de Lyra până atunci. Nici nu apucă să se gândească la grozăvia situației că se trezi în ceea ce i se părea ei a fi o imensă sală de concerte, după dimensiuni... doar că nu erau nici scaune, nici scenă, nici cortină. De fapt, nu era nimic în spațiul acela alb ca lumina ce o adusesese acolo... Nu era nici cald, dar nici rece, se simțea ruptă de lumea ei... Oare murise? Inconștient, își puse ultima întrebare cu voce tare și fu destul de șocată când primi un răspuns:

- Nu!

S-a întors temătoare spre locul din care provenea

vocea și a tresărit când a văzut un bătrân stând chiar în fața ei. Era înalt și slab, avea barba și părul lungi și albe, mâinile sale cu degete prelungi îi stăteau încrucișate în jurul pieptului, iar fața sa avea un aer de inteligență jucăușă dincolo de ochelarii în formă de semilună ce ascundeau doi ochi strălucitori ca două safire. Bărbatul era îmbrăcat cu o robă bleu-argintie, lungă până la pământ; dacă l-ar fi văzut pe stradă, ar fi crezut că nu e cu mințile acasă, dar aici și acum, în acest loc fantomatic, omul îi inspira încredere. Avea chipul ușor ridat, brăzdat de câteva lacrimi, și a început să se apropie de fată cu pași domoli. Cu un mers elegant, pășea pe podeaua albă destul de hotărât, dar încet, în același timp. O intriga destul de mult persoana lui, de la părul argintiu, la cizmele negre. Nu știa de ce, dar era sigură că el știa de ce se afla aici. Ar fi avut atâtea întrebări să-i pună, unde era, dacă mai trăia, dar tot ce a putut articula cu vocea stinsă și tremurândă, când bătrânul se găsi destul de aproape de ea a fost:

- Cine sunteți dumneavoastră?

El doar a chicotit și i-a făcut semn cu mâna pe care avea un inel ciudat, cioplit cu migală, iar în centru trona o piatră neagră cu un simbol tainic. A început să meargă după el, puțin în spatele lui, când, deodată, bătrânul se întoarce și-i vorbește pentru prima oară în ceea ce fata credea că a fost cam o oră:

- Of, Lyra, nu ai fi crezut că astfel ne va fi dat să ne întâlnim... speram să fie ceva mai fericită situația, dar nu prea avem ce face... Ascultă, știi furtuna care tocmai s-a stârnit, nu? Fata aprobă din cap, din ce în ce mai confuză, dar acest lucru nu păru să-l stârnească pe bătrân, căci continuă. Din păcate, tu, draga mea, ești cea care poate să ne scape din lanțurile celui mai puternic dintre cei patru... tu ești aleasa Lyra, și chiar dacă aș vrea nu te-aș putea scăpa de povara aceasta, căci e destinul tău...

- Dar de ce eu? De ce, din atâtea miliarde de oameni, tocmai eu am fost aleasă? Ce am eu în plus față de ceilalți? Întrebă fata sfârșită, sperând să i se dea un răspuns. Vreau adevărul! mai șopti ea.

- Ah, Lyra, adevărul... Ce lucru serafic! Dar oare pot eu să-ți ofer ceva atât de minunat? Să știi că justiția pe care o cauți nu o poți găsi decât dacă o zămislești chiar tu. Nimeni altcineva nu ți-o poate oferi, doar tu. Iar misiunea ta e să găsești cheia tuturor speranțelor omului aflat în disperare, visul oricărui poet, lumina fiecărui rănit, obiectul pe care doar tu îl vei putea vedea. Nu pot să îți spun ce trebuie să cauți, căci totul va veni la tine la momentul potrivit, ca și

identitatea mea, de altfel. Tot ce pot spune e că poporul dă o șansă lumii de a reveni unde era înainte de primul...

- Adică, vrei să spunei că nu poți să îmi ziceți decât: „Risică-ți viața, Lyra! Nu e ca și cum ai avea doar una!” Scopul scuză mijloacele... ce prostie. Chiar nu îmi poți da nimic, nici un indiciu? spuse ea, devenind din ce în ce mai speriată, deși masca această durere cu ironie, cu sarcasm către omul acela care măcar avu bunăvoința de a-i spune ce o aștepta.

- O, dar indicii îți pot da. Cum să nu? Spuse acesta și făcu să apară din neant o bucată de pergament galben, ce părea foarte vechi și i-l întinse fetei. Aceasta îl luă, deși reticentă, și îl deschise. Ce găsi inscripționat pe el o lăsa în marmură... era o hartă către o cetate numită „Resclepios”, doar că nu avea vreo coordonată clară... și nici drumul nu era reprezentat de orașe sau țări, ci de provocările pe care trebuia să le înfrunte. De exemplu, pe la jumătatea traseului, va avea de intrat într-un labirint, în centrul căruia va găsi un indiciu cum să ajungă la niște perle, asemănătoare celor pe care Persefona, soția silită a lui Hades, le folosea pentru numeroșii ei iubiți tainici.

Din păcate, când vru să îl întrebe pe bătrân cum avea să reușească de una singură, încăperea alba dispăruse, iar Lyra se afla din nou în camera ei, cu harta în mână.

Așa începuse totul, dar trecuse cu bine peste toate probele strănii, peste toate misiunile ce păreau irealizabile. Încercând să nu se mai gândească la fiecare dintre minunile la care asistase, fata privi la dreapta și văzu un panou colorat, pe care scria cu litere galbene Bine ați venit la Cetatea Resclepios!. În acea clipă, simți, pentru prima oară în săptămâni, un val de căldură nepământeană ce-i învăluia ușor corpul, în timp ce inima începu să-i bată din ce în ce mai repede. Reușise! Ei bine, aproape, dar găsise locul! Privi în jur, la castelul proaspăt renovat din fața ei și știu, pur și simplu știu, că medalionul nu era în cetate. Aflase că acela era obiectul după care plecase cam la o lună după ce își începuse periculoasa călătorie, când ajunsese în fața spiritului oracolului din Delphi, dar care nu putea răspunde decât la o singură întrebare într-un secol, fiind mult prea slăbită. Așa că fata se interesă de scopul ei, iar oracolului îi spuse că văzuse obiectul în ziua în care totul începuse și se sfârșise deopotrivă. Adică noaptea de după întâlnirea cu omul acela, când visase și cetatea...

În timp ce își amintea toate acestea, nu putu să nu observe că furtuna se întetea și mai tare, ca și cum

ar fi simțit căsfârșitul îi era aproape. Dar nimic, nici cel mai aprig vânt, nici cea mai grea ceață nu puteau stinge speranța din inima Lyrei; avea din nou, după-atât de mult timp, un scop! Un scop de care se va ține cu toată ființa ei, oricât de lung ar fi drumul spre împlinirea sa, îl va purta în suflet, dându-i putere.

Un sunet ce semăna cu un zăngănit metalic o făcu pe Lyra să întoarcă repede capul doar pentru a descoperi o veche căsuță ce părea abandonată. Cândva, oamenii cumpărau bilete de acolo pentru a vizita fortăreața, dar de când haosul a pus stăpânire pe lume, nimeni nu mai ieșea din casă. Toțiașteptau minunea, salvarea. Acum, casa era pustie, plină de mușchi și mucegai din cauza apei în exces, dar Lyra era sigură cumva că înăuntru va găsi răspunsuri, poate chiar medalionul. Așa că se îndreptă spre ușă și, spre mirarea ei, nu era încuiată; se deschise cu un scârțâit ușor când fata apăsă pe clanță, dezvăluind interiorul întunecat al unei case bătrânești. Aceasta aprinse lanterna și încercă să găsească indicii ce ar putea-o conduce către cunoaștere dar, oriunde s-ar fi uitat, nu vedea decât praf și cărți vechi de istorie. O casă de marcat perimată și ponosită uitată într-un colț, iar locul arăta de parcă cineva ar fi căutat prin el. Totul era într-o babilonie de nedescris, cărți deschise tronau pe podeaua de lemn, dovadă a faptului că fuseseră frunzărite în grabă și apoi aruncate de cel care nu a găsit ceea ce dorește. Oare mai fusese cineva aici? gândi Lyra, în timp ce o ușoară senzație de panică o învăluia. Dacă l-a luat cineva? Dar ar fi imposibil, bătrânul spunea că doar eu îl voi putea vedea, doar eu și cu el știm de existența și de puterea lui... Închise ochii și, mai clară ca niciodată îi apare în minte imaginea unui medalion frumos de argint, ce avea pe ușița din față un simbol straniu, ca o hieroglifă uniformă, formând ceea ce fetei i se păru a fi o stea cu douăsprezece colțuri, dintre care unsprezece erau albastre, iar ultimul roșu. Deschise ochii și răspunsul se formă în mintea sa de parcă ar fi fost dintotdeauna acolo: E în casă! E undeva aici, îl simt! Și furtuna îl simte, se întetește, își simte distrugerea! Sleită de puteri, dorindu-și mai arzător ca niciodată ca totul să se termine, Lyra merse cu pași mari către singura ușă ce nu era neagră și prăfuită, ci de un roșu atât de intens încât parcă emitea lumină. Când fu pe cale să o deschidă, o voce stridentă, rece, glacială umplu încăperea, vorbind imperios: Cine ești? Ce cauți? Cine te-a trimis?. După ce-și reveni din șoc, fata vorbi, din nou sigură pe ea, deși nu știa de ce: Sunt Aleasa. Caut Medalionul Mântuirii. M-a trimis...bătrânul din oniric.

Imediat ce rosti acestea, căsuța fu invadată de o lumină caldă, iar ușa se deschise singură, dezvăluind o încăpere mare, aparent goală, cu excepția unei cutii mari și negre, ce stătea pe podea. Cu mâinile tremurânde, Lyra o ridică și ceea ce găsi înăuntru dădufrâu liber lacrimilor de bucurie și ușurare. În sfârșit avea medalionul! Îl ridică, îl ținu în mână, urmărind cum și ultimul colț al stelei devenea albastru în timp ce furtuna de afară se potolea, iar Lyra găsi bilețul în cutie, care spunea: Cele douăsprezece colțuri reprezintă douăsprezece luni de agonie. Dacă nu ai fi venit la timp, potopul ar fi continuat la nesfârșit. Iar în loc de semnătură, fusese scrijelită pe pergamentul asemănător cu cel din care era făcută harta o stea micuță, argintie.

Tot gândindu-se la ce ar putea însemna simbolul și fericită că totul se sfârșise, fata nu observă, având ochii închiși, cum istoria se repetă, ajungând iarăși în încăperea aceea albă, pură, neatinsă de furtună, unde începuse totul pentru Lyra. Iar bătrânul o aștepta, privind-o profund, albastrul întâlnind verdele pentru a doua oară... Când își dădu seama de prezența fetei, acesta zâmbi și spuse:

- Lyra! Știam eu! Știam că vei reuși! Hai să ne plimbăm!

Încă nesigură, fata îl urmă, stând din nou ceva mai în spatele lui, vorbindu-i:

-Domnule..., dar o întrerupse:

- Draga mea, cred că am trecut prin destule ca să lăsam formalitățile deoparte.

Spune-mi Orion, îi surâse el.

- Bine atunci, Orion... cine ești? Mi-ai spus că toate vor veni la momentul potrivit... și au venit, mai puțin acest ultim detaliu... începu ea, încercând să nu pară nepoliticoasă.

- Tu crezi ca identitatea mea e ultimul detaliu? Chicoti el. Nu, nu... mai sunt un infinit de astfel de amănunte, care uneori vă scapă vouă, cei care nu le priviți niciodată. Dar, totuși, pot să îți spun cine sunt. Sau poate va trebui să-ți dai seama singură... Așa... pe mine mă văd îndrăgostiții când se iubesc, dar nu vei găsi niciodată doi oameni care să mă fi văzut în același loc. De asemenea, eu sunt mereu altcineva, nu privesc decât în jos, nu pot nici urca, dar nici coborî. Îmi schimb înfățișarea după câteva zeci de ani, sau poate după o sută, sau poate după o secundă. Ai putea să-mi spui cine crezi tu că sunt?

Cu aceasta i-a dat lovitura de grație... Ori visa, iar dacă era așa, atunci era un vis oribil, ori bătrânul nu era în toate mințile. Ea îi cerea adevăr, răspunsuri,

iar el îi dă ghicitori. N-a fost niciodată bună la așa ceva. Dar multe lucruri stranii s-au petrecut în ultimul an... Poate mă trezesc rezolvând și cimilituri... Cum a spus... „sunt mereu altcineva”... deci, e cineva căruia îi plac metamorfozele... „nu cobor, dar nici nu urc.” e o ființă platonicească... Dar grea mai e ghicitoarea aceasta!gândi Lyra încurcată.

- Domnule, a început ea, mi-ați mai putea da încă un indiciu, vă rog? îndrăzni fata, sperând că-i va mai ușura misiunea.

- Desigur Lyra, nici nu m-aș fi așteptat să îți dai seama din prima... Ar fi fost de-a dreptul remarcabil! Așa, un alt indiciu... Când tu te-ai născut, m-ai primit, când tu vei muri cu adevărat, mă va lua un alt copil, dar nu înainte ca eu să cobor pentru prima oară, a spus el, cu o voce misterioasă. A, încă un lucru, continuă el, când eu voi fi apus, tu vei fi răsărit în locul meu.

În acel moment, emoția și bucuria au cuprins-o, iar răspunsul se formă în mintea sa, de parcă ar fi fost dintotdeauna acolo. Orion era steaua ei, cea care i-a fost dăruită când s-a născut. Dar încă mai era ceva neclar... Cum de putea lua formă umană, dacă era un astru?

- Domnule Orion, sunteți cumva... mhm... steaua mea? întrebă ea, încă nefiind convinsă că nu s-a apucase drumul nebuniei.

Din păcate, nu mai apucă să vadă altceva decât zâmbetul de bucurie al acestuia, căci spațiul acela paradisiac se disipa încet, iar fata se trezi cu medalionul în mână, doar că în camera sa. De atunci, Lyra nu îl mai văzu niciodată pe Orion în forma sa... umană... căci i se părea uneori, când privea noaptea cerul înstelat, obicei pe care îl avea de când și-a împlinit destinul marcat, că era o stea care strălucea mereu mai intens decât celelalte... iar atunci când închidea ochii, vedea întotdeauna orbitele albastre ale bătrânului ce devenise o adevărată enigmă pentru fată. Era sau nu steaua ei? Fusesse totul real, sau doar o plăsmuire a imaginației? Uneori, în acele momente de dinainte de a adormi sau de a se trezi, se vedea stând în fața unui potop și mai crunt decât precedentul, iar forța lui nu se compara cu puterea stelelor ce-i șopteau vorbe pe care niciodată nu și le mai amintea... Putea fi oare sigură ca învinsese cu adevărat fatumul său, decis de către cineva ce nu-și arăta chipul decât în clipa sfârșiturilor și a începuturilor în armonie?

pictură de Raluca Voicu

TIMPUL

Olivia Dobrea, clasa a X-a A

Timpul...ani, luni, săptămâni, zile, ore, minute, secunde...

Ani

În fața unei clădiri uriașe și gri, urmau să se întâlnească doi frați gemeni: Bob și Tom. În sfârșit când ceasul a bătut ora șase după-amiaza cei doi frați se aflau unul în fața celuilalt, strângându-și mâna și îmbrățișându-se entuziasmați.

- Eh, frate, cât timp a trecut de când nu te-am mai văzut? a întrebat Bob

- Chiar nu mai știi, să fi trecut vreo zece ani?! răspunse Tom

Pentru a înțelege mai bine cele următoare trebuie să precizez câteva lucruri despre cei doi frați. Ei s-au întâlnit înainte de înmormântarea bietului lor tată, pentru a vedea ce le-a lăsat acesta fiecăruia prin testament. Într-adevăr, sunt zece ani de când nu s-au mai văzut. Fiecare a apucat un alt drum și acest lucru se reflecta foarte bine în aspectul lor.

Bob era un bancher destul de plinuț, cu mustață și ochelari, îmbrăcat la costum și cu pantofi noi. Era dat

cu mult parfum și purta o batistă la buzunarul sacoului cambrat. Slujba l-a făcut să stea mult la birou așa că părea mai scund și încovoiat.

Tom nu era foarte înalt, dar era mult mai solid. Nu avea mustață ci doar o urmă de barbă nerasă, și nu purta ochelari. De fapt nici nu-i trebuiau ochelari la șantierul unde era muncitor. Totuși în ziua în care s-a întâlnit cu fratele său și-a pus cele mai bune haine: o pereche de blugi și o cămașă portocalie.

Cei doi frați au căzut de acord să mai stea puțin să mai vorbească înainte de a intra la notar. Pe bună dreptate, aveau ce povesti: Bob lucra la o bancă din străinătate, iar Tom muncea din greu până seara; Bob avea o familie, pe când Tom își pierdea timpul prin baruri atunci când nu era la muncă. Soarta fusese mai crudă cu Tom, iar chipul lui era parcă mai bătrân, mai obosit și sceptic, în schimb chipul lui Bob inspira inteligență și răbdare. Ce a mai făcut timpul din cei doi frați!

După câteva vorbe, oamenii au intrat în clădire și au înmănat notarului actele, așteptând curioși.

-Sunteți frați? întreabă notarul nedumerit și buimăcit, uitându-se când la unul, când la altul.

- Da, chiar gemeni! spuse Bob zâmbind.
- Ce, nu semănăm? Tom îi dădu o privire fioroasă notarului, care fiind slab de înger, aproape sări de pe scaun de frică.

- Nu, domnule, mă scuzați, dar nu semănați absolut deloc!

Frații se uitară unul la celălalt.

- Eh, ce ne-o mai schimbat anii ăștia! răspunse Bob și începu să râdă.

Luni

- Dragă, plec numai pentru câteva luni în Franța. Să ai grijă de motanul nostru, să uzi florile, să te comporți frumos cu bătrâna doamnă Eliza...

Bărbatul dădea din cap parcă sub o transă, fermecat de chipul femeii, de ochelarii ei de soare dați peste cap, de părul în vânt.

- Și mai ales ai grijă de tine!

Cu aceste ultime cuvinte femeia se lăsă inițită de aglomerația din aeroport.

El nu a mai spus nimic, acum era stăpânul casei, el deținea puterea supremă. Ajuns acasă, știa exact ce să facă. A schimbat postul de radio, de la muzică clasică la pop, a deschis frigiderul și a început să mănânce din tortul pentru Asociația oamenilor nevoiași. Prima dată simți doar gustul delicios și dulce, dar mai târziu a început să-și facă muștrări de conștiință. Până la urmă s-a gândit că lumea trebuie să se descurce cum poate, iar acum el era stăpânul frigiderului. Seara se delectă cu un film și uită complet de pisica pe care o închise în balcon datorită mirolăitului strident. Dimineața, găsi bietul motan mort de foame și oboseală, dar se gândi că oricum femeia îl cocoleșea prea mult. Bărbatul se grăbea la servicii și trecu nepăsător pe lângă bătrâna Eliza. Înainte obișnuia să o ajute cu câte ceva.

După servicii, bărbatul ieșea cu prietenii și nu se întorcea acasă decât seara târziu. Așa azi, așa mâine, până când motanul s-a transformat dintr-un ghem de puf, într-o creatură costelivă, toate florile de pe balcon se uscaseră, Asociațiile aveau nevoie de cât mai mult ajutor și bărbatul nu mai simțea cum trece timpul. Însă batrâna Eliza observă lipsa femeii și urmări bărbatul de la fereastră. Într-o duminică s-a gândit să-i facă o vizită și să-i ceară ajutorul. Pentru că bărbatul nu găsi nicio scuză, îl invită la ea în apartament să bată un cui pentru portretul soțului ei, pictat tocmai de ea. Cât bătea cuiul, bătrâna Eliza s-a gândit să-l mustre puțin pentru faptele lui urâte.

Atunci bărbatul a scăpat de nervi ciocanul, lovind-o pe bătrână în cap și lăsând-o nemișcată. Omul s-a speriat teribil, a încercat să o trezească, dar nu a reușit. Atunci și-a dat seama că era un criminal! Ba nu, el era stăpânul, nu criminalul și atunci o idee i s-a ivit în minte. A sunat ambulanța și a inventat o poveste falsă. Seara se duse la bar cu un gust amar în gât: în acea zi devenise un stăpân absolut și nu mai era nimeni care să-l judece. A doua zi a dat pisica afară din casă lăsând-o în ploaia din stradă.

Noaptea plănua ce povești să-i spuna femeii “Asociației i-a plăcut tortul foarte mult”; “Pisica a fugit pe ușă când nu era atent, dar a văzut cum o fetița a luat-o de pe stradă și acum avea grijă de ea”; “Doamna Eliza a făcut un atac cerebral cât dormea și a murit. Acum sigur se află într-un loc mai bun.” ...

Toate răutățile pe care le făcea îl transformau într-un om tot mai temător și mai nefericit. În final timpul a trecut și ziua în care trebuia să se întoarcă femeia a sosit. Bărbatul avea ochii roșii de nesomn și îl dureau oasele.

Când femeia a intrat pe ușă a spus:

- Bună, dragă! M-am simțit atât de bine! Franța e o țară minunată, ar trebui să mergem împreună data viitoare! Vai nici nu mi-am dat seama când au trecut lunile acestea!

Bărbatul se prăbuși abătut pe sofa.

Săptămâni

- Nimeni nu e rezistat aici mai mult de câteva săptămâni!

Aceste cuvinte îl uimiră pe domnul Meyer care a venit la Mad Hill, un colț de sălbăticie unde se aflau ce mai spectaculoase peisaje din întreaga Scoție. Domnul Meyer a fugit de forfota orașului Frankfurt, de soția sa înnebunitoare, de copiii săi răzvrătiți, de serviciul monoton, pentru a admira aceste peisaje, acest microunivers natural ce în mintea lui întruchipa pacea și liniștea.

- De ce? întrebă el pe fermierul ce îl întâmpină cu asemenea “bun-venit”. Dar nu obținu prea multe informații de la acesta cu excepția faptului că această zonă își merită bine numele.

Oamenii din orașul port de la capătul dealului Mad Hill nu erau foarte comunicativi sau deschiși, dar domnul Meyer nici nu căuta companie, așa că această răceală din partea oamenilor nu îl deranja. Cu cât era înconjurat de cât mai puțină lume cu atât mai bine. Dar cum zilele treceau, domnul Meyer se simțea tot

mai presat de liniștea aceasta. Îi lipsea zgomotul de acasă ? Nu, nu se putea !

Într-o după-amiază omul se plimba pe faleză, privind valurile ce se spargeau de stânci în mii de picături de apă . Spre seară întâlnește un pictor care stătea la umbra unui copac. Când domnul Meyer aruncă un ochi la ce picta a observat că acela era unul dintre puținele tablouri ce conține o apariție umană. Restul reprezentau natura sub toate formele și manifestările ei. Domnul Meyer l-a întrebat pe pictor de ce nu surprinde în peisajele sale și alți oameni care admiră oceanul.

- Întâlnesc puțini oameni aici, domnule. Oamenii nu rezistă prea mult, le este frică...da... le este frică de singurătate. Știți, oamenii nu pot trăi de unii singuri. Unii nu pot, alții pot așa ca mine. Ah, și mai e ceva, stau doar câteva săptămâni, dar au senzația că timpul trece mult mai repede. Trece mai repede decât vântul care spulberă valurile. Poate că așa e, ... oricum eu am doar douăzeci de ani !

Pictorul era un bătrân în toată firea. Domnul Meyer s-a tulburat la cuvintele lui. A doua zi a părăsit Mad Hill. A stat doar două săptămâni.

Zile

- Îmi pare rău, spuse doctorul, dar nu mai are de trăit decât câteva zile.

Mama izbucni în plâns și aproape căzu pe jos dacă nu era tatăl care să o prindă în brațe. Fiica lor, Amy avea să moară de leucemie într-un spital din Atlanta. Numai că ea știa asta înaintea doctorilor și nu a asistat la vestea- surpriză pentru părinți. Știa că nu va supraviețui foarte mult cu această boală și că sfârșitul ei nu va fi așa ca în filme : nu va vizita țara ei favorită, nu va primi un autograf de la cel mai mare violoncelist, nu va vedea Marele Canion și nici nu se va da pentru ultima dată într-un Montaigne Rousse. În ultimele zile va sta în parcul din incinta spitalului unde va privi cerul și zborul păsărilor care o linișteau atât de mult.

Nici nu simți când lângă ea se așeză un băiat și o întreabă:

- Ce-ai pățit?
- Nimic, doar că s-ar putea să mor în câteva zile. Colegul ei de suferință părea foarte uimit.
- Crezi că pot să fac ceva să te ajut?
- Da, ai putea să-mi spui o poveste.

Nimeni nu s-ar fi așteptat la așa un răspuns, dar adevărul este că pe Amy nu o linișteau doar păsările

ci și poveștile.

Băiatul zâmbi și îi povesti cum odată în acel spital a fost o tânără care deși avea probleme grave de sănătate a atins vârsta de o sută de ani. Însă ea era cu totul deosebită pentru că nu credea tot ce auzea în jurul ei ci doar ce voia ea să audă. Astfel, când doctorii i-au spus că e foarte bolnavă, au adăugat că trebuie să rămână la spital, lucru ce nu a deranjat-o așa de tare. De fapt, ea nici nu conștientiza cât de bolnavă era, deoarece sufletul ei se hrănea doar din amintirile plăcute și refuza să facă lucruri care o nemulțumeau. Timpul trecea și ea devenea din ce în ce mai bolnavă, iar totul în jurul ei pare mai trist, încât nu mai ajungea să audă nimic.

Biata de ea, aproape surzise când doctorii i-au spus că mai are doar câteva zile de trăit. Dar nu i-a crezut nici atunci, și a lăsat viața să curgă tot înainte și astfel zilele s-au transformat în săptămâni, săptămânile în luni și lunile în ani.

Ore

Îi luă numai câteva ore să recapituleze tot pentru următoarea zi. Studenta de-abia aștepta să termine facultatea, să fie liberă, să aibă o viață și să scape odată de atâția profesori și de atâtea responsabilități. Adevărul era că nu îi plăcuse niciodată școala. Dis-de-dimineață aruncă foile cu teorie la coșul de gunoi din fața casei și se duse încrezătoare la examen. Vântul bătea foarte tare în acea zi și chiar se anunțase furtună pe seară. Foile nu au stat mult în coșul de gunoi. Deși erau înconjurată de altă maculatură, mirosul și ambientul nu erau unele foarte plăcute, încât și-au luat zborul cu prima rafală care le-a purtat sus, printre nori, apoi până în celălalt capăt al orașului, pe treptele unei fabrici, pe care urcă un om îndesat și morocănos. Bărbatul nu era mulțumit de nimic ce îi pregătise viața după ce absolvise facultatea. Nici lui nu-i plăcuse să învețe, iar acum regreta amarnic acel timp. Paginilor albe nu le-a plăcut nici pe trepte așa că au zburat până în fața unui bloc unde stăteau niște copii plictisiți. Aceștia le-au mototolit și s-au jucat cu ele diferite sporturi și jocuri, până ce foile s-au înfuriat și au sărit pe stradă, iar un tânăr a scris pe un colț gol o poezie, iubitei sale și i le-a lăsat sub geam. Apoi un bătrân le-a găsit și le-a transformat în avioane de hârtie și le-a trimis spre abisul cerului. De acolo au dansat, prin aer alături de păsări, s-au întrecut cu avioanele de oțel, au atins limitele dintre lume oamenilor și infinitul necunoscut, au vizitat îngerii în împă-

răția lor de aur, s-au încălzit la soare și au tremurat în fața tainicei lune, au urmat cu vârful aripilor lor moi linia orizontului, s-au luptat cu norii și au gustat din ploaie, au înconjurat oceanele și au poposit pe uscat, până ce au ajuns la geamul unui băiat pe nume Kim. Lui Kim îi plăcea la nebunie să afle lucruri noi. Acesta luă curios foile, le despătură și le puse cu atenție pe masă. Oare de unde veneau și ce ascundeau printre literele amestecate?

Tânărul înțuca ușa camerei și începu să se uite atent la ele, să citească fiecare cuvânt și să afle fiecare taină. Aceste foi nu mai erau aceleași ca cele aruncate la gunoi, dobândiseră o oarecare valoare...

Îi luă câteva ore să înțeleagă totul și după ce termină de citit, Kim oftă:

- Cât de departe te poate duce cunoașterea!

Minute

O mulțime de ochi îl ațintiră: unii erau curioși, alții dezaprobatori, unii albaștri, alții sceptici, unii căprui, alții mirați, unii critici, alții verzi.

Tânărul avangardist se întrecea cu majoritatea oamenilor moderni de vârsta sa din marele oraș al haute-couture-ului, Parisul. Și de ce nu? dacă acel tânăr se afla la o vârstă a schimbărilor, credea că totul îi este permis. În pantalonii skinny și cămașa albă, tânărul visător lua metroul către stația Simplon, una dintre stațiile marelui cartier Montmartre. După chip se citea faptul că avusese o zi bună, s-a întâlnit de dimineață cu prietena lui și cu imigrantul acela ciudat care nu înțelegea o boabă de franceză. În mintea tânărului nu putea accepta venirea imigrantului în Paris, și mai ales faptul că deja se credea parizian doar pentru că-și făcuse câțiva prieteni. Prostii!

Cât gândea așa tânărul nu observase că pe scaunul din fața lui s-a așezat un om îmbrăcat în negru, cu o pălărie care nu permitea să-i vezi ochii sau chipul. De fapt metroul era atât de plin încât nimeni nu a observat acel intrus. Tânărul își aranja părul în oglinda geamului. „Ce înseamnă noua generație?! Se gândea o negresă bătrână, dar nimeni nu o putea auzi sau înțelege.

Curând pasagerii au mai coborât și după ce tânărul și-a contemplat destul imaginea în geam s-a întors spre omul în negru. Uitându-se la el, tânărul aproape tresări surprins. „Ce mai e și cu nebunul ăsta! Ce ciudat e îmbrăcat !” își zise el. Un aer glacial venea dinspre scaunul din fața lui. La stația dinaintea celei unde trebuia să coboare, tânărul observă că nu mai rămă-

sese nimeni în metrou, cu excepția lui și a omului în negru. De obicei mai rămânea câte cineva. Tânărului îi scăpă un oftat. Omul din fața lui oftă și el și îl cuprinse într-o adiere de gheață, de i se făcu pielea de găină. Omul respira greu, iar tânărului îi transpirau palmele și spera să scape de acest chin. Știa că metroul circulă cu o viteză foarte mare și aștepta să ajungă curând în stație. Dar nu mai ajungea. Tânărul se uită pe geam și văzu reflexia omului aproape ștearsă și mai întunecată, sperându-l și mai tare. De asemenea observă că oricât ar încerca, nu îi putea vedea chipul. Era îngrozit, dar se aplecă puțin să vadă ce se ascunde sub pălărie. Atunci își recunoscu propriul chip, dar mult mai urât, mai schimonosit, mai bătrân. Cuprins de groază, tânărul fugi pe ușa metroului exact când acesta a oprit în stație.

I se păru cea mai înfricoșătoare experiență. Parcă drumul cu metroul a durat o eternitate, dar când s-a uitat la ceas nu trecuseră decât câteva minute.

Secunde

Doi bătrâni stăteau pe o bancă într-un parc. Erau atât de bătrâni încât au pierdut cursul anilor și stăteau așa singuri pe banca aceea, parcă erau uitați de lume. Amândoi bătrânii îi așteptau pe îngeri să le aducă un mesaj de la Dumnezeu.

Aveau de așteptat mult și ca să nu se plictisească, au început să vorbească despre timp.

Despre cât de îngăduitor a fost timpul cu ei și nu i-a lăsat niciodată. Când avea nevoie de puțin timp, acesta venea imediat în ajutorul lor. Bătrâna zicea că uneori timpul a ajutat-o să vadă cu mai mulți ochi lumea, în diferite culori, pe când bătrânul susținea că pe el timpul nu l-a înnedreptățit deloc. Pentru el, timpul era infinit.

Niciun înger nu venea la ei, așa că bătrânii au început să vorbească despre oameni. Bătrâna nu-i prea suferea, iar bătrânul îi credea prea inferiori și încrezuți. Acum poate ar fi momentul să precizez că bătrâna era Mama Terra, iar bătrânul, Tatăl Univers. La un moment dat Mama Terra a întrebat:

- Tată Univers, tu știi cât timp îi ia unui râset de copil să ajungă la Dumnezeu?

Mama Terra știa că Tatăl Univers e mai înțelept, dar de data aceasta stătu și el pe gânduri, apoi zise:

- Presupun că doar câteva secunde!

Cei doi rămăseră meditănd și așteptând.

Ah, Timpul... secunde, minute, ore, zile, săptămâni, luni, ani...

MĂRII

Ioana Tătărușanu, clasa a VIII-a F

Când ești tânăr, lumea începe să ți se arate. Jocul acesta de priviri pătimeașe, pline de dorință, dar în aceeași măsură sfioase și dezechilibrate, nesigure, seamănă cu mișcarea întâie a florii care se deschide, se naște în fața scurtei vieți, într-o legănare scurtă și involuntară, într-un dans feciorelnic de petale.

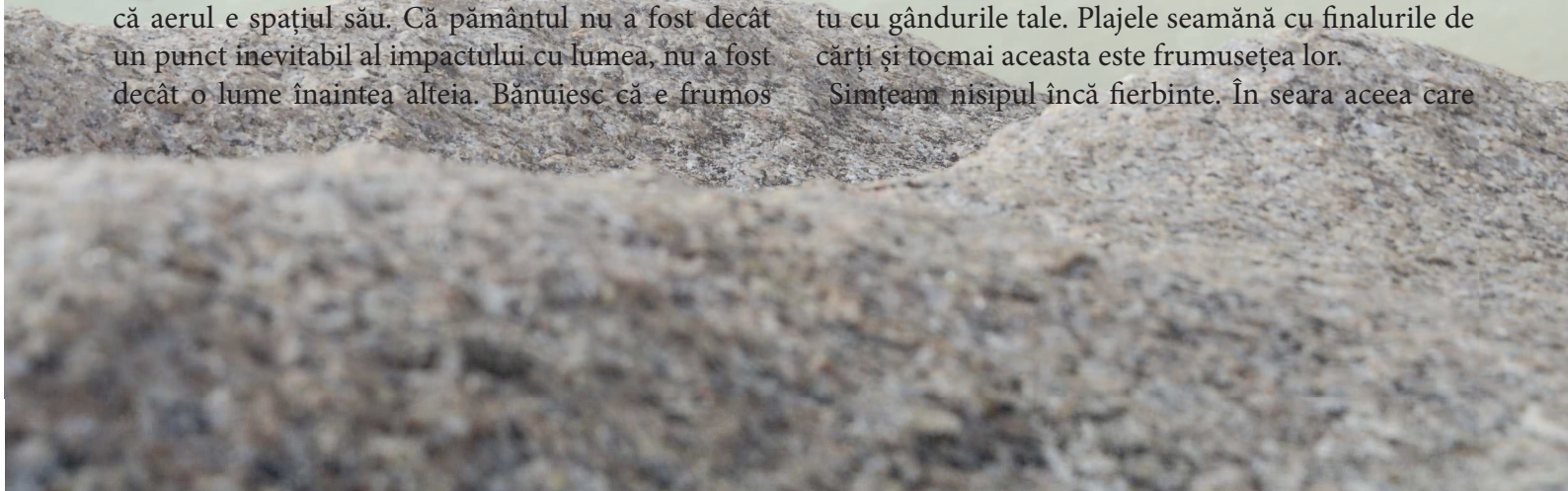
Când am început să cunosc lumea, eram ca o pată de culoare întinsă de o mână sigură, fermă, pe un șevalet alb, atât de alb, parcă implora culoarea sa se nască. Așa eram și eu cândva, stingheră, simțindu-mi drumul undeva, încercând să ajung la el pe calea zborului.

Mă gândesc că și păsările sunt uneori covârșite de aer. Aripile lor cad pentru un timp în gol, sub apăsarea cruntă a unui cer străin, sau prea cunoscut și mult prea prezent. Există nevoia de pământ. Păsările o simt cel mai bine și tânărul, în avântul său nebunesc, în căutarea aripii, poate crede pentru un timp că aerul e spațiul său. Că pământul nu a fost decât un punct inevitabil al impactului cu lumea, nu a fost decât o lume înaintea alteia. Bănuiesc că e frumos

să zbori. În timp ce cunoșteam lumea, ca pe un om, m-am izbit și eu de credința că cerul e al meu. Credeam că în mine se naște ceva nou, dorințe, gânduri. Mă simțeam de parcă nu aș mai fi avut nevoie de pământ. Lumea mă intimida, mă încurca, o parte din mine și din libertatea mea se pierdeau odată ce priveam oamenii în ochi. Mă credeam o parte a cerului deja, și mă închipuiam acolo, chiar când eram mult prea prezentă aici, printre cuvinte aruncate între un om și altul, până într-o seară la mare.

Plaja mi s-a părut mereu un loc trist. De ce să mă înconjoar de lucruri triste?...malul e un loc al surplusului, aici rămân lacrimile mării, cearcănele ei. De aici pleacă. Oamenii își abandonează durerea și fug. Plajele sunt sfârșituri. Se termina o lume, începe alta. Plaja e un final trist, deprimant, parcă te urmărește amintirea ei și apoi în timpul anului, pe o șosea în mijlocul unui munte, sau seara în pat, când ești doar tu cu gândurile tale. Plajele seamănă cu finalurile de cărți și tocmai aceasta este frumusețea lor.

Simțeam nisipul încă fierbinte. În seara aceea care

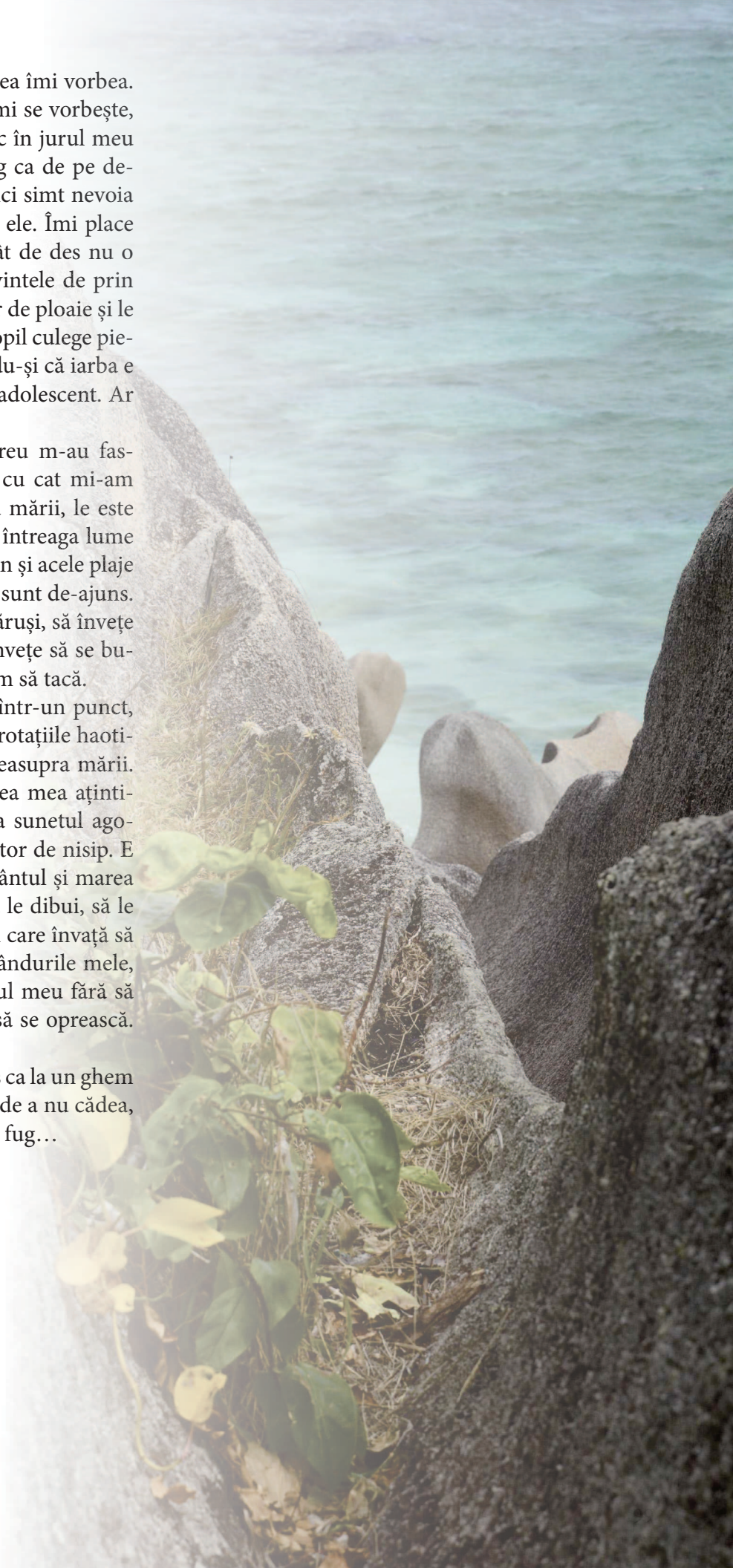

parcă nu se mai abandona nopții, marea îmi vorbea. Nu mi-e greu să-mi dau seama când mi se vorbește, pentru că simt cum cuvintele se rotesc în jurul meu și văd cum, din ele, sentimentele curg ca de pe degetele unei mâini ude de femeie. Atunci simt nevoia sa le salvez și mă agăț în disperare de ele. Îmi place să vorbesc. Îmi place să simt, deși atât de des nu o pot face cu toată inima. Adunam cuvintele de prin nisip, cum florile se ofereau picăturilor de ploaie și le păstrau pentru o vreme, sau cum un copil culege pietricelele dintre firele de iarbă, spunându-și că iarba e iarbă și atât. Marea e ca sufletul unui adolescent. Ar vorbi oricui, ar iubi pe oricine.

Deasupra ei, zburau pescărușii. Mereu m-au fascinat aceste păsări, cu atât mai mult cu cât mi-am dat seama că spațiul acela, întinderea mării, le este suficientă. Pescărușii nu au nevoie de întreaga lume pentru zborul lor, ci doar acel aer marin și acele plaje pustii și fierbinți, în mijlocul nopții, le sunt de-ajuns. Oamenii ar trebui să învețe de la pescăruși, să învețe fericirea prin prezența puținului. Să învețe să se bucure de singurătate, când să fugă și cum să tacă.

În seara aceea, mi se fixase privirea într-un punct, undeva pe cer, și mă uitam obsesiv la rotațiile haotice și dezechilibrate ale pescărușilor deasupra mării. Nu mă mai gândeam la nimic, privirea mea ațintită își căuta scopul. Auzul meu ignora sunetul agoniilor valurilor care se trânteau implorator de nisip. E mai frumos totuși noaptea, când pământul și marea nu ți se oferă, ci trebuie să le cauți, să le dibui, să le ghicești. Să băjbâi după ele ca un copil care învață să meargă. Îmi place să fiu doar eu cu gândurile mele, cu sentimentele mele, zburând în jurul meu fără să trebuiască să le spun vreun moment să se oprească. Să le vorbesc ca unor oameni.

Numai atunci, mă gândeam la univers ca la un ghem de întuneric, ca la o frică permanentă de a nu cădea, inconștient, în adâncimea apei de care fug...

FATA ÎNGER

Ilina Păsărică, clasa a V-a F

Pășesc printre copacii bătrâni ai parcului, stârnind foșnetul frunzelor uscate. Printre crengi străbat raze jucăușe ale unui soare palid. Mă apropii de un copac scorburos, atât de gros încât nu îl pot cuprinde. În scorbura bătrână găsesc un inel de fier ruginit pe care îl trag cu grijă. Un scârțâit straniu se aude și, lângă copac, se deschide o trapă cu scări care coboară în întuneric.

Deodată, văd flăcări mici pe fiecare treaptă invitându-mă parcă să cobor. Pășesc ușor, curioasă... La capătul scărilor se află o ușă, iar pe ultima treaptă o cheie mare, de aur, presărată cu diamante și cristale. O iau și deschid ușa. În fața mea apare o cameră întunecată cu mai multe bănci și rafturi ticsite cu cărți, Mă plimb printre ele. Pe al treilea raft găsesc o carte care îmi atrage atenția. Încerc s-o iau, dar de pe un alt raft cade o brățară din argint pe care este inscripționată o bufniță. O prind la mână și merg în următoarea cameră unde se ascund, cred, secrete nebănuite. Întâlnesc acolo o pisică cu aripi de liliac, pe care decid să o păstrez. Merg în următoarea cameră și zăresc o fată slăbuță, cu păr împletit din raze de soare și ochii precum azurul cerului. Purta o rochie albă, lungă și aripi de înger.

Mi-a spus că este Mia, fata-înger. Am aflat că brățara îmi dă puterea de a o vedea, iar dacă mi-o desprind de la mână atunci ea va deveni invizibilă pentru mine, la fel și pisica. Mi-a povestit cum îngerii negri au capturat-o și au adus-o acolo de unde doar un suflet de copil o poate elibera cu ajutorul animăluțului. Cu el trebuia să zboare până pe vârful munte-

lui "Trandafirul de Ceață", cel mai înalt munte, unde se afla "Copacul Înțelepciunii" din care trebuia să ia un măr de aur și să prepare sucul "Argintului" din el. Am luat pisica în brațe și am rugat-o să mă ducă în zbor până pe vârful muntelui. După ce am preparat sucul "Argintului", m-am întors la fata-înger. Ea a sorbit doua înghițituri și vraja s-a rupt, eliberând-o astfel pe Mia.

Ne-am pornit spre casă și o dată cu noi, soarele pleca la culcare. De atunci suntem de nedespărțit, fiind ca două surori.

BIJUTERIILE - UN MISTER NEDESLUȘIT

Ilina Bunescu, clasa a V-a F

În seara de Ajunul Crăciunului, Maria, o fetiță săracă, se uita lung la vitrina luminată a unui minunat magazin de bijuterii. La ora aceea, închiseseră demult. Măcar acum putea și ea să privească în voie, fără să o gonească nimeni!

Șiraguri de perle lenevind în cutii de catifea, rubine îmbujorate ca focul, safire fine și melancolice, smaralde trufașe, toate se răsăreau pe mătase și stăluceau de-ți luau ochii. Mai mult decât orice, însă, îi plăceau diamantele. Mici sau mari, sclipeau tainic și răspândeau în jur o pulbere de lumină, ca și cum bolta întunecată a cerului și-ar fi revărsat stelele în acel loc.

Între toate, o broșă aparte i-a atras privirea. Era în formă de panteră, pășind cu eleganță, încordată, parcă calculându-și saltul. Trupul ei grațios, de la bot la vârful cozii nervoase, era bătut tot în diamante, doar ochii erau verzi, sălbatici, parcă te hipnotizau.

Maria închise pentru o clipă ochii. Atât de frumoși sclipeau pietrele prețioase, încât o amețeau!

Ca într-un vis, se pomeni în sala de bal a unui palat cum numai în povești sunt. Pereții erau din oglinzi din cristalul cel mai pur, lumina parcă țâșnea de acolo și totul sclipea dar, oricât de frumoasă era această construcție specială, o făcea să se simtă stingheră, parcă urmărită de niște ochi.

Chiar în mijlocul sălii, pe un pedestal îmbrăcat în catifea albastră ca noaptea de vară, stătea ... o panteră în mărime naturală! Era o bijuterie minunată, cu ochii de smarald și blana din nestemate și părea ferecată acolo de o vrajă.

Fermecată, Maria se apropie de ea. În clipa aceea,

statuia prinse viață, se mișcă, iar cristalul din care erau făcute labele se sparse în mii de bucățele! Din statuie apărură o felină superbă, o panteră vie ce-și scutură blana neagră și lucioasă, răspândind în jur o pulbere strălucitoare! În jurul gâtului îi atârna un colier de diamante. Mârâi spre Maria, dezvelind un șir de colți ca țurțurii de gheață și-i vorbi:

- Ce cauți tu aici? Cum ai îndrăznit să calci în regatul meu?

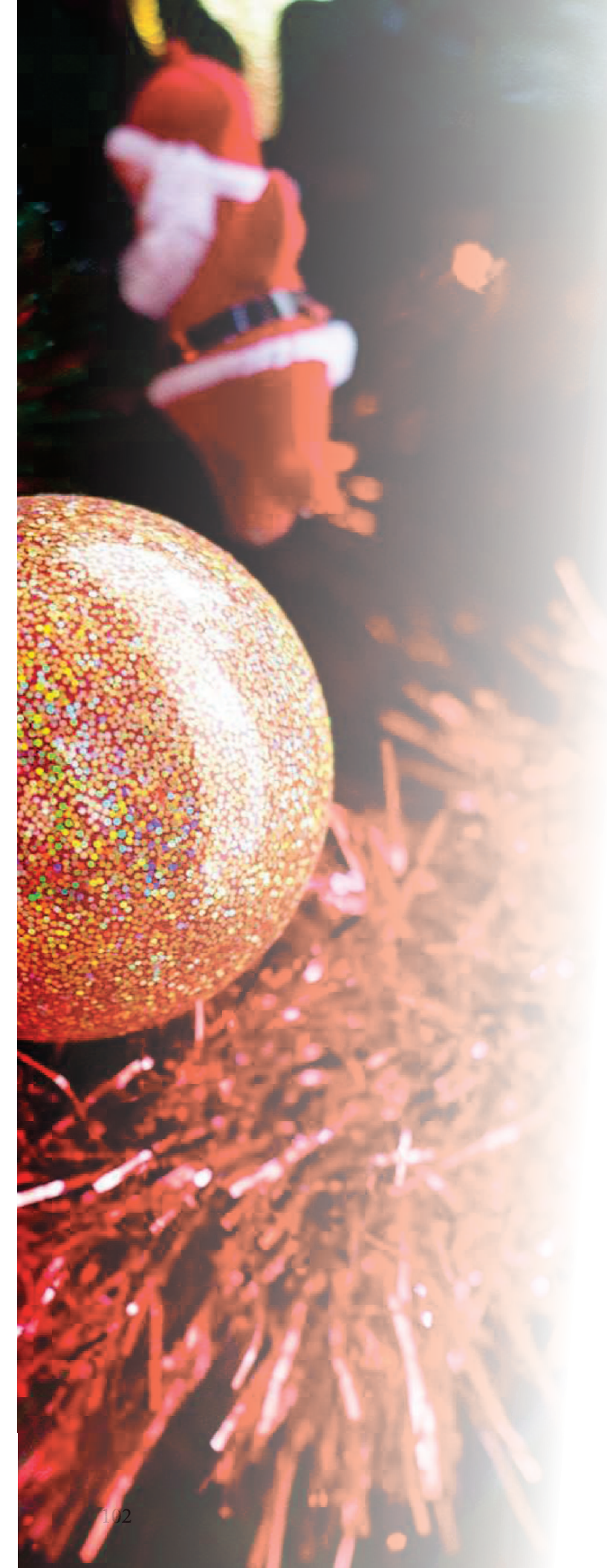
Împietrită de frică, cu glas abia șoptit, Maria îndrăzni să vorbească:

- Nu am vrut să te tulbur, nici măcar nu știu cum am ajuns aici. Doar că mi-ai plăcut atât de mult și am simțit că ești mai mult decât o bijuterie! Niciodată nu am atins una...

Îmblânzită ca prin farmec, pantera îi dădu ocol cu mersul său elastic, uitându-se la ea cu ochi pătrunzători și, în cele din urmă, spuse:

- Ești o fată deosebită! Mulți au tremurat și au fugit din fața mea, dar ție nu ți-a fost frică. Glasul îți este la fel de curat ca și inima. Eu știu că asta e mai de preț decât orice avere.

Odată, demult, un rege bogat a vrut să arde lumii ce putere îi dau banii și a comandat unui bijutier celebru o lucrare specială: o panteră captivă în pietre prețioase. Așa se face că mi-am pierdut pentru totdeauna libertatea. Dacă nu erai tu, cine știe cât aș mai fi rămas încătușată. Pentru mine, o piatră sau un diamant sunt la fel, nu înseamnă nimic dacă nu au viață. Curajul și sufletul tău bun au desfăcut vraja și m-au eliberat din statuia de cleștar în care eram ferecată.

Mi-ai făcut cel mai mare bine din lume. De asta, aş vrea să fac şi eu ceva pentru tine. Drept răsplată şi preţuire din partea mea, primeşte în dar acest colier de diamante, care să-ţi amintească mereu de mine şi să te ajute la greu.

Cu aceste cuvinte, pantera făcu un salt şi dispăru. Mariei i se păru că o mai vede o dată, într-una din oglinzi, alergând liberă. Atunci se trezi, visând cu ochii deschişi în faţa magazinului de bijuterii. Îngheţase de frig! Scutură din picioruşe ca să şi le încălzească şi îşi frecă mânuţele. Ce vis frumos! Păcat că nu fusese adevărat!

Ridicând ochii, văzu cu uimire, reflectat în sticla vitrinei, un minunat colier de diamante strălucind la gâtul ei. Nevenindu-i să creadă, îşi lipi feţişoara de geam, căutându-l, dar bijuteria aceea minunată nu era înăuntru. Abia atunci, Maria îndrăzni să-şi ducă mânuţele tremurătoare la gât şi ... îl putu atinge! Zeci de diamante, cu străluciri de artificii, erau legate în acel colier. Fetiţa se gândi că, de acum înainte, toată viaţa ei avea să se schimbe, precum şi a altor copii necăjiţi, cărora avea să le vină în ajutor. Un zâmbet îi înflori pe faţă, primul din viaţa ei de copil sărman.

Se uită curioasă din nou în vitrină, să-şi găsească binefăctoarea dar ... broşa-panteră dispăruse!

Alte bijuterii o priveau cu ochii lor ca de foc: păuni cu coada rotată încrustată cu smaralde, şerpi supli din rubine unduindu-se încolăciţi pe brăţări, păsări ale paradisiului cu penaj multicolor din tot felul de nestemate, cai înaripaţi albi-strălucitori din diamante. Oare, dintre ele, câte aşteptau să bucure alţi copii necăjiţi?

APUS DE SOARE

Văd albastru
și o lumină albă, ce devine tot mai puternică.
Apoi, violet și portocaliu.
Mă văd în culori.
Totul este roșu...

Petalele trandafirului îmi pictează obrazii,
Dar spinii mă înțeapă,
Iar veninul devine o pată de sânge.
Apoi, o lumină care orbește și...
...nimic.
Acest joc frumos de culori se sfârșește,
lăsând în urmă scrum...

Mă oglindesc în cerul negru,
Mă pierd în întunericul nopții,
Mă caut,
Dar nu mă găsesc.
Ca și cum fiecare ciob din sufletul meu colorat
Dispare în umbră,
Se risipește în neant...

Nu-i așa că într-o zi,
culorile vii îmi vor lumina din nou chipul?

Amira Sauciuc clasa a VIII-a F

ROȘU

La nunta noastră
Aș purta roșu;
Pentru că știu că-ți plac
Nuanțele intense,
Pentru că-mi place schimbarea,
Pentru că-mi aduce aminte de tricoul tău
Pe care l-ai purtat
În seara
În care am simțit că trăiesc și că iubesc
Pentru întâia oară, cu tine.

La nunta noastră
Aș purta roșu;
Pentru că îmi plac macii
Și-mi place să cred
Că mă regăsești într-unul,
Pentru că mi-ai spus:
“Iubito, noi n-avem sânge-albastru
Suntem rarități.”

La nunta noastră
S-ar servi vin roșu
Iar astfel
Buzele mele n-ar rămâne
Așa cum sunt mereu
Pentru că aș vrea
Să pătez jurămintele rostite
De roșul sufletului meu.

La nesfârșit

Eram o carte când m-ai luat
De la biblioteca din oraș.

Tu...
M-ai iubit,
Mi-ai schimbat paginile cu tandrețe,
Apoi ai rupt câteva.
Așa, incompletă fiind, ai adormit
Cu mine în brațe.

Nu m-ai citit printre rânduri
Și ai subliniat idei din mine
Cu inelarul mâinii tale stângi.

Spune-mi:
Oare riscul nu ar fi prea mare
Dacă m-ai păstra
Sub perna ta
La nesfârșit?

Sabina Cojocaru, clasa a VIII-a F

DE-A LUNGUL RÂULUI

Urmează-mă de-a lungul râului,
Scufundă-te cu mine în cerul meu albastru
Respiră prin mine și lasă-mă să trăiesc prin tine,
Coase aripi din gândurile mele și zboară!...

Zboară departe, țintește spre locul nepermis
Deschide lacătul și dizolvă-mi durerea
Dezgolește-ți tălpile de orice mândrie
Vreau să-ți simt pașii cum aleargă prin mine.

Lasă-i să pășească peste toate inhibițiile,
Să cutreiere locuri umbrite de vreme
Lasă-ți urma imprimată în ale mele ape
Și urmează-mă de-a lungul râului.

*Cristina Sîrbu, absolventă a Colegiului Național,
promoția 2014*

DANSUL MÂINILOR NOASTRE

Dansul mâinilor noastre albe,
Străvezii, strălucitoare, se revarsă
Peste munți, peste lacuri, peste biserica
De la răscruce.

Dansul mâinilor noastre, calm și
Plin de pasiune, trece de păienjenișul
Noptii înstelate, iar luna,
Ochi al Domnului,
Scapă o lacrimă uscată
Pentru El.

Iar dansul mâinilor noastre moi,
Frumoase, simple, nu se oprește
Nici când, din ochii tăi
Negri, încep să se ivească
Flori de cenușă.

EPILOG

Acum,
Când lacrimi de sânge
Îmi cad peste vorbe,
Gândul obosit îmi zboară
Către o lume...
E cea în care trăiam
Înainte de ziua neagra
Ce ne-a rupt
De vulturii cunoașterii,
De stelele și de luna cerului mare.

Știu prea bine că nu e drum
Înapoi, dar sper și scriu
Un epilog al unei vieți trăite
Peste tot, dar nicăieri.
Lumina răsăritului marin o las
Să mă învăluie subtil,
Ca un vâl din mătasea raiului,
Iar paginile verzi ale cărții
Mele vor fi aruncate de mare,
Pretutindeni...

Și mă vei căuta, noapte de noapte,
Când visele nu-ți vor aduce
Consolare. Iar eu mă voi ascunde,
Acolo unde focul ielelor scapără seara.

Diana Postolache, clasa a VIII-a F

NU CĂ AR FI ALTCEVA

Și iată iar am pregetat,
Fără să mai ajung, de fapt, să cuget
Dar fără să ridic un deget,
Am mutat și am ridicat
Ca pe un voal, o cortină
Ce ascunde mii și mii de flori,
Rupte sau culese, săruturi,
Primate sau furate, de la
Ea sau poate de la moarte, nu
Că ar fi altceva.

Sau nici nu spun că n-am
Uitat de voi sau de toți, în
Vizuina mea de vise, cu ea,
Cu universul și cu mii de frunze, desprinse dar
Încă vii, în zbor către ceea ce pare
A fi un cuib de stele, un stol
De găuri negre, sau un cuib de zei,
Uitat prin părul ei sau printre sori, nu
Că ar fi altceva.

Rareș Zaharia, clasa a X-a E

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

COLEGIUL
NAȚIONAL
IAȘI

Inspectoratul Școlar Județean
IAȘI

Se SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL „LITERATURA ȘI CELELALTE ARTE”

EDITIA
A VIII-A

INTERCULTURALITATE ȘI IDENTITATE ÎN SPAȚIUL EUROPEAN

COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE
SINCRETISMUL ARTELOR
PROTEUS

9 – 10 Iunie 2016
COLEGIUL NAȚIONAL IAȘI

conferințe, workshop-uri, ateliere,
masă-rotundă, adaptări teatrale,
creații literare, expoziții

PARTENERI:

Universitatea de Arte
George Enescu
Iași

UNIVERSITATEA
„ALEXANDRU IOAN CUZA”
din IAȘI

COMPLEXUL MUZEAL NAȚIONAL „MOLDOVA”

Littera
Junimea

REVISTA
SCRIPTOR

Palatul Copiilor
-A.S.T.

DESPĂRTĂMÂNTUL ASTRA „MIHAIL KOGĂLNICEANU” IAȘI

CENTRUL DE CERCETARE INTERDISCIPLINARĂ ÎN RELIGIE, FILOSOFIE
ȘI ȘTIINȚĂ IAȘI

FIȘA DE ÎNSCRIERE VA FI TRIMISĂ PÂNĂ LA DATA DE 20 MAI 2016.

Referențele și materialele solicitate vor fi expedite în format electronic până pe 25 mai 2016, la următoarele adrese de e-mail

SECȚIUNEA I - Interdisciplinaritate: si@yahoo.com; SECȚIUNEA a II-a - sincretismul_artelor: si@yahoo.com; SECȚIUNEA a II-a - adaptari teatrale: si@yahoo.com

Informații suplimentare: <http://colegiulnationalias.ro/simpozion2016/>

Nu plânge pentru că s-a terminat, zâmbește pentru că s-a petrecut.

Nu este adevărat că oamenii nu își mai urmăresc visurile pe măsură ce îmbătrânesc, ci îmbrătrânesc pentru că nu își mai urmează visurile.

Memoria inimii elimină răul și amplifică binele, și grație acestui artificiu reușim să ne suportăm trecutul.

Am descoperit, odată cu vremea, că toată lumea vrea să-și ducă viața pe vârful unui munte fără a cunoaște că veritabila fericire constă în modul cum urci pantele abrupte către culmile munților.

Viața nu este ce ai trăit, ci ce îți amintești că ai trăit și cum ți-o amintești pentru a o povesti.

Gabriel García Márquez